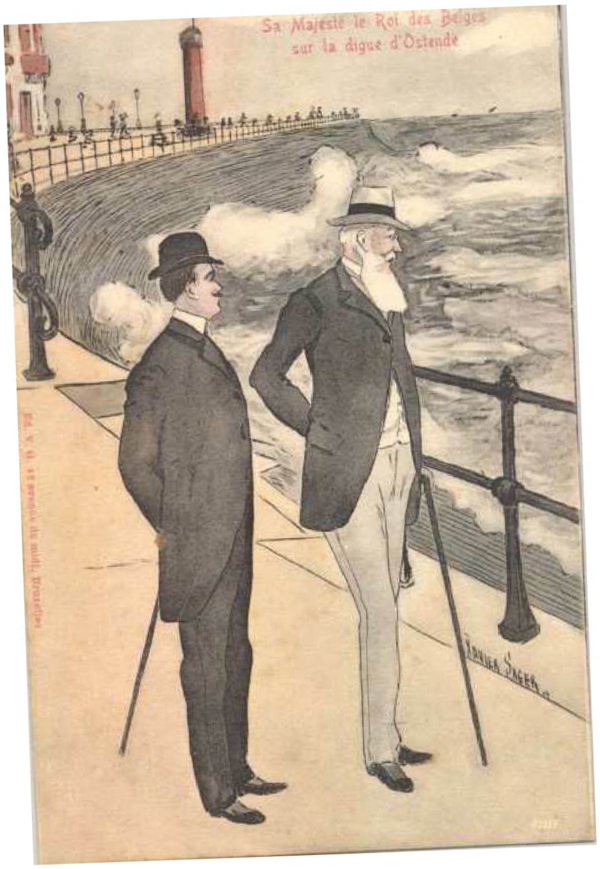
Oostendse Historische Publicaties 14

In het spoor van de Koning. Leopold II in Oostende, 1865-1909

Ivan Van Hyfte i.s.m. Claudia VERMAUT (red.)
Oostende (Stadsbestuur Oostende), 2005

Inhoud

Woord vooraf

Over koning Leopold II is het laatste woord nog niet geschreven. Na eerst jarenlang in schoolboeken en historiografieën te zijn verheerlijkt als de koning die België had grootgemaakt en in de hele wereld aanzien en prestige had bezorgd, werd de laatste jaren zijn, op zijn zachtst uitgedrukt, minder fraaie rol in Kongo benadrukt. Maar de geschiedenis heeft veel facetten en zeker als het om een persoon gaat. Leopold is daarop geen uitzondering, niet in het minst omdat hij koning was van een land dat zich nog een eigen identiteit moest aanmeten en omdat hij zelf ook een vrij complex karakter en persoonlijkheid had.

Deze publicatie betreft enkel het reilen en zeilen van Leopold II in Oostende in de periode dat hij koning was. Dat is weliswaar een beperking en zal de lezer zeker niet in staat stellen om zich een volledig beeld te vormen van de koning, laat staan van zijn hele regeerperiode. Maar het biedt een unieke blik op de aanwezigheid en de invloed van Leopold in Oostende, een stad die zelf in ontwikkeling was en, hoe men het ook draait of keert, er zonder de bijna obsessieve aandacht van de koning, helemaal anders zou hebben uitgezien. Tal van urbanistische ingrepen en bouwwerken zijn rechtstreeks aan Leopold II toe te schrijven. Zijn stempel is ook nu nog onuitwisbaar op de stad gedrukt. Daarom is het interessant om eens na te gaan hoe vaak de Koning dan wel naar Oostende kwam, waar hij zich zoal mee bezig hield en welke mensen hij er ontmoette.

Oostendenaar Ivan Van Hyfte heeft de enorme taak op zich genomen en zowat alle Oostendse kranten uit die periode geanalyseerd. Dat heeft natuurlijk zijn beperkingen. Ten eerste was de pers niet overal van op de hoogte, ten tweede gaven zij soms ook maar een interpretatie van hoe iets zou verlopen, maar liep het uiteindelijk helemaal anders. Toch geeft dit overzicht een mooi beeld van de handel en wandel van de eigenzinnige koning in Oostende.

Samen met de tientallen illustraties, hoofdzakelijk afkomstig uit de collecties van het Archief, belicht deze publicatie - de 14de in de reeks Oostendse Historische Publicaties - alweer een totaal ander aspect uit de Oostendse geschiedenis.

We bedanken de auteur dat hij de resultaten van zijn jarenlange inzet aan ons heeft toevertrouwd en zijn er, samen met hem, van overtuigd dat dit boek een groot aantal stadsgenoten zal interesseren.

Namens het College

de Stadssecretaris	namens de Burgemeester i.o. de Schepen
Johan Vandenabeele	Willy Labens

Inleiding

Willen of niet, maar Leopold II (1835-1909) blijft constant in de actualiteit. Onlangs nog bij de nominatie van de Grootste Belg Aller Tijden haalde hij de (symbolische ?) 13de plaats. Leopold II-kenner en schrijver Lucas Catherine nam op 20 augustus 2005 Radio 1 op sleeptouw langs "Kongosporen" in Brussel. De vorst is de spilfiguur van de tentoonstelling "Oostende in 1905", die in "zijn" Venetiaanse Gaanderijen plaatsvond van 21 mei tot 6 november 2005. In een recent eindwerk over "Leopold II en Oostende" bleek dat 30 % van de geënquêteerden positief over hem dacht, 30 % duidelijk negatief en 40 % had geen mening.

Deze boeiende maar controversiële koning had en heeft een grote impact op het Belgische reilen en zeilen.

Leopold II werd tijdens zijn regeerperiode (1865-1909) geconfronteerd met een veranderende maatschappij. Van 1879 tot 1884 woedde de schoolstrijd. In 1885 begon de Kongohistorie. Door een grondwetswijziging werd in 1893 het algemeen meervoudig stemrecht ingevoerd. De socialisten vormden de derde politieke macht naast liberalen en katholieken en de Vlaamse Beweging behaalde haar eerste politieke successen. Grote militaire inspanningen zorgden ervoor dat de Maasvallei en Antwerpen beter beschermd werden tegen mogelijke buitenlandse agressie. De invoering van de persoonlijke dienstplicht realiseerde Leopold II op zijn sterfbed.

Hij blijft echter vooral bekend als bouwer-urbanist die in Brussel en Oostende heel wat projecten realiseerde die tot op vandaag beide steden "kleuren".

In de "Koningin der Badsteden" bemoeide hij zich persoonlijk met onder meer volgende gerealiseerde projecten: de renovatie van het Casino-Kursaal, de Venetiaanse en Koninklijke Gaanderijen, de Koninklijke Stallingen, de Koninginnelaan en de squares, de Wellingtonrenbaan, het Maria-Hendrikapark, de Sint-Petrus- en -Pauluskerk, het Postgebouw, de uitbouw van Mariakerke en de uitbreiding en vernieuwing van de haveninstallaties.

Tijdens het "jubeljaar" 1905 zei Leopold II op 4 september in Oostende het volgende: "Ik herinner me de toespraak van de burgemeester van 1898 waarin hij verklaarde dat de stad en al haar inwoners en ik, vrienden voor de eeuwigheid waren. Ik wens hetzelfde en dat deze gevoelens nog sterker mogen worden. Het spijt me werkelijk dat ik wegens dit jubeljaar niet bij jullie kan verblijven zoals ik dat gewoon ben te doen…"

Tijdens zijn 44-jarige regeerperiode verbleef de koning nagenoeg elk zomerseizoen in zijn geliefde Oostende dat hij uitbouwde tot een mondain vakantieoord. Dat vermelden heel wat bronnen.
Maar was dat wel zo? Is hij hier ook veel geweest en wat deed hij vooral? Heel wat wordt voor waar aangenomen zonder dat het ooit gecheckt werd. Vele auteurs nemen ook zomaar "geruchten" van mekaar over.
Le Carillon (vanaf 1895/1896), la Saison d'Ostende (vanaf 1878), La Feuille d'Ostende (vanaf 1846) en l'Echo d'Ostende (vanaf 1864) heeft hij met argusogen en engelengeduld doorploegd. Na ongeveer drie jaar opzoekwerk in deze vier toonaangevende kranten en weekbladen en het doornemen van de bestaande Leopold II-bibliografie slaagde de Oostendse geschiedenisleraar en heemkundige Ivan Van Hyfte erin een gedetailleerd antwoord te geven. Hoewel, ook met persinfo moet je voorzichtig blijven.

Uit wat ik, ondergetekende, gelezen heb, licht ik het volgende: het is een mythe dat de zomers vroeger stralend waren. Geregeld wordt gemeld dat Leopold II met buitengewone interesse aan de gang zijnde werken in Oostende bezocht. Soms kwam hij incognito, vaak was het een blitzbezoek. Daarbij schuwde hij de publieke belangstelling meestal niet. De trein was zijn vervoermiddel bij uitstek; aanvankelijk een speciale wagon, vanaf 1901 een heuse koninklijke trein. Het hele seizoen door pendelde hij – soms dagelijks – tussen

Brussel en Oostende en andere steden in binnen- en buitenland. Strand- en dijkwandelingen behoorden tot de dagelijkse activiteiten; ook iconografisch materiaal bewijst dat (als niet getrukeerd). Als het weer het toeliet, nam hij elke dag een zeebad en bezocht en ontving hij adellijke toeristen uit heel Europa die voor een zeekuur aan de kust verbleven. Hij beklemtoonde dat hij is … "un des fidèles habitués d'Ostende; j'y arrive un des premiers et j'y reste un des derniers… (1890).

Prominente gasten waren Wilhelm II, Stanley, North, de sjah van Perzië, Adrien de Gerlache. Zee-excursies waren legio en de oversteek naar Engeland bleef nooit lang uit. Zeker toen hij over het enorme jacht "Alberta" beschikte. Hij woonde loopwedstrijden bij en zeil- en roeiregatta, bezocht de golfclub en ging op in het polospel.
Met belangstelling volgde hij een schermtornooi; hij feestte mee met de Sint-Sebastiaanhandboogschuttersgilde en koerste mee in de nieuwste automobielen.
Zijn wettelijke vrouw Maria-Hendrika vermeide zich vooral in het Oostendse theater op het Marie-Joséplein. Na 1891 is ze niet meer in Oostende geweest.

Als vorm voor de uitgave van zijn overzicht koos Van Hyfte voor het zogenaamde calendarium. Het is een uitstekende aanvulling bij al de historische boekwerken en tijdschriftenartikels over een onderwerp. Mij is alleszins bijgebleven het door R. Verbanck samengestelde calendarium bij "Historiek van de eerste gebouwen langs de Oostendse zeedijk, 1830-1878 van Oostendekenner wijlen Daniël Farasyn.

Het is de verdienste van Van Hyfte dat hij heel wat verspreide gegevens over Leopolds verblijf in Oostende letterlijk op een rijtje heeft gezet, zodat wie daarvoor belangstelling heeft op een aangename en doeltreffende manier informatie en wetenswaardigheden kan vinden. Elke biograaf kan via deze bijdrage één en ander controleren of bijstellen.

Met wat meer tijd kon ook in de toenmalige plaatselijke Nederlandstalige pers nagegaan worden wat ze zoal over Leopold II te melden had: De Zeewacht (vanaf 1896/1897), De Duinengalm (vanaf 1876) en andere.

Hoewel Ivan dat niet in dank zal afnemen: er wacht hem volgens welingelichte kringen binnen het paleis een aanvullende opdracht: het Brusselse calendarium van Leopold II.

Puik werk!

Dirk Beirens
Augustus 2005

1866

Leopold II
werd geboren op 9 april 1835 en huwde in 1853 met de Oostenrijkse aartshertogin Maria-Hendrika. Hij kreeg met haar vier kinderen: één zoon Leopold en drie dochters Louise, Clementina en Stephanie. Na het overlijden van zijn vader, koning Leopold I, was hij op 17 december 1865 koning geworden. Hij was toen 30 jaar.

25 juli 1866

Leopold II maakt zijn Blijde intrede in Oostende als soeverein vorst.
Aan het station hoort de voltallige gemeenteraad profetische woorden: "Vous savez combien je m'intéresse au commerce et à la prospérité d'Ostende et que je porte un intérêt non moins grand aux travaux projetés qui, je l'espère, seront prochainement exécutés…"
Om 18.00 uur wordt hem een banket aangeboden in de salons van het Casino; meesterkok is Jules Lantoine.

7 september 1866

Om 12.30 uur komt de Koning per speciale trein aan. Burgemeester J. Van Iseghem en plaatscommandant kol. Bergenhaus verwelkomen hem aan het station.
‘s Middags brengt hij een bezoek aan de koningin van Württemberg, die bij dokter Verhaeghe logeert[1].

11 september 1866

Van op een dijkbank bij de Cercle du Phare ziet Leopold II, samen met een massa nieuwsgierigen, de ramp met loodsboot nr. 1; aan de weduwen van de twee verongelukte zeelui Decoster en Simon maakt hij de som van 200 frank over.
De Koning blijft in Oostende tot de 15de of 16de september 1866.

18 september 1866

De Koning komt weer aan in Oostende.

23 september 1866

Aankomst van minister van Openbare Werken J. Vanderstichelen. Dat is niet toevallig, gezien zijn interesse voor de haven en andere kustwerken.

25 september 1866

Met de stoomboot "Eméraude" (comm. Helin) maakt hij een drie uur durende zee-excursie tot Blankenberge.

26 september 1866

Opnieuw maakt de Koning een zeetochtje, dit keer met de "Belgique" (comm. Hoed).
Hij ondertekent een Koninklijk Besluit i.v.m. kiescolleges en gemeenteraden.

28 september 1866

Om 11.00 uur 's morgens vertrekt koning Leopold II naar Antwerpen.

29 september 1866

De Koning komt weer aan in Oostende.

---

[1] *wordt hiermee zijn schoonmoeder, Maria van Württemberg bedoeld ?*

6 oktober 1866

In zijn koninklijke residentie in de Langestraat 69, ontvangt hij achtereenvolgens burgemeester Heyvaert van Gistel (bevorderd tot officier in de Leopoldsorde), pastoor De Costere, schepen E. Van Cuym en Ch. Janssens, provincieraadslid, beiden benoemd tot ridder.

Langestraat 69

Sinds 1834 had de Belgische koninklijke familie jaarlijks in Oostende verbleven. Koning Leopold I had sinds 1835 de residentie in de Langestraat gehuurd aan Eduard Jean Serruys. De eerste koningin, Louise-Marie, zou er op 11 oktober 1850 overlijden. Uiteindelijk zou Leopold II het gebouw in 1867 kopen en er ook regelmatig verblijven.

In 1863 had Leopold I nog twee houten chalets laten bouwen in de duinen ten westen van Oostende en er waren ook plannen geweest om een koninklijk paleis te bouwen in het oosten van de stad, maar door het overlijden van de koning werden die plannen verlaten.

7 oktober 1866

In hetzelfde paleis maken de burgemeesters Anspach (Brussel) en Van Iseghem (Oostende) hun opwachting.

8 oktober 1866

's Avonds om kwart over acht vertrekt de Koning met de trein naar Brussel.

1867

9 juli 1867

Leopold II "en costume bourgeois", arriveert met de kinderen[2], gevolgd door zijn kabinetschef, de grootmaarschalk van het Hof, zijn ordonnansofficier en zijn persoonlijke arts.

11 juli 1867

De Koning keert terug naar Brussel om er de ministerraad voor te zitten.

13 juli 1867

Leopold II is aanwezig in de Sint-Pieterskerk om er een rouwdienst bij te wonen voor zijn schoonbroer, de in Mexico terechtgestelde keizer Maximiliaan.

Maximiliaan van Mexico
*Charlotte, de zus van Leopold, was in 1857 gehuwd met **Maximiliaan**, broer van Frans Josef van Oostenrijk. In 1864 werd hem de Mexicaanse kroon aangeboden. Het paar reisde af naar Mexico en vestigde zich in paleis Chapultepec. De installatie van de monarchie in Mexico was evenwel niet vanzelfsprekend. Charlotte reisde in 1866 weer af naar Europa om er bij de Europese vorstenhuizen hulp te vragen, maar ze kon op weinig begrip rekenen. Wellicht ingevolge de gevaarlijke situatie keerde ze voorlopig niet terug naar Mexico. Maximiliaan werd ten slotte op 19 juni 1867 voor een vuurpeloton ter dood gebracht. Charlotte werd krankzinnig en leefde nog 60 jaar in afzondering in het kasteel van Bouchout in Meise, waar ze op 19 januari 1927 overleed.*

18 juli 1867

De Koning vertrekt naar Brussel om de Portugese koninklijke familie te begroeten.

Portugese koninklijke familie
Op dat ogenblik was Lodewijk I (1838-1889) koning van Portugal. Zijn moeder stamde eveneens uit het geslacht Saksen-Coburg. Hij besteeg de troon in 1861 en was getrouwd met Maria Pia, de dochter van de Italiaanse koning. Hij overleed op 19 oktober 1889.

20 juli 1867

Hij keert terug naar Oostende.

22 juli 1867

Leopold II brengt een bezoek aan het kamp van Beverloo.

[2] Op dat moment had Leopold drie kinderen : de 9-jarige Louise, de 8-jarige Leopold en de 4-jarige Stefanie.

25 juli 1867
Hij is weer in Oostende voor een privé-audiëntie met hoge militairen.

28 juli 1867
Minister van Buitenlandse Zaken, Ch. Rogier stelt de gevolmachtigde minister van de koning van Beieren, aan de vorst voor.

31 juli 1867
Leopold II vertrekt naar Brussel en Tervuren.

11 augustus 1867
Aan boord van de koninklijke stoomboot "Louise Marie" vertrekt de Koning om 10.00 uur 's avonds naar het eiland Wight, van waaruit hij een tweedaags bezoek plant aan koningin Victoria (Osborne).

14 augustus 1867
'S Middags komt de Koning weer aan in Oostende.

16 augustus 1867
Leopold II houdt met de Koningin een groots diner in zijn ondertussen door hem gekochte zomerresidentie. Gasten zijn onder meer de hertog van Saksen-Weimar, de prins de Reuss, de graaf en gravin Jichy, de kamerheer van de Franse keizer, de directeur-generaal van Spoorwegen, Post en Telegraaf, de hofdames, graaf de Lannoy en zijn eigen kabinetschef.

> ***prins de Reuss***
> *Via de moeder van zijn vader,* ***Augusta van Reuss-Ebersdorf en Lobenstein,*** *was hij verwant aan deze Duitse dynastie. Leopold I had zelf acht broers en zussen van wie de meesten via hun huwelijk verwant werden aan diverse Europese koningshuizen.*

17 augustus 1867
Opnieuw vindt een "grand diner d'apparat" plaats, dit keer met illustere badgasten, o.a. de koningin van Württemberg en Albrecht van Pruisen.

19 augustus 1867
Na al dit gastronomische geweld maakt Leopold II een tochtje in een open wagen.

20 augustus 1867
Premier Charles Rogier zoekt de Koning op in zijn paleis.

22 augustus 1867
Om 17.00 uur verwelkomt Leopold II de Griekse koning die daags tevoren incognito vanuit Dover was aangekomen.
Het uitgebreide gevolg krijgt een diner aangeboden.

Georgios I van Griekenland
was geboren als prins Willem Christiaan Ferdinand Adolf geboren in Kopenhagen op 24 december 1845 en was de tweede zoon van Christiaan IX van Denemarken. Toen de vorige koning Otto I in 1861 tot troonsafstand was gedwongen, was in 1863 besloten om de 18-jarige Deense prins tot koning van Griekenland te kronen. Zijn zus Alexandra huwde in datzelfde jaar met de Engelse kroonprins. In 1867 huwde hij de 16-jarige Olga Konstinova de kleindochter van de Russische tsaar Nicolaas I. Het paar kreeg 8 kinderen.
Leopold I had vóór hij koning van België werd in 1830 ook al de Griekse troon aangeboden gekregen, maar had die geweigerd.

23 augustus 1867

Over de middag wacht de vorst Maria-Hendrika op aan het station om onmiddellijk met de hofwagen door te rijden naar het paleis.

Koningin Maria-Hendrika
was geboren op 23 augustus 1836. Ze was de dochter van de Oostenrijkse aartshertog Jozef en Maria van Württemberg. Ze huwde op 22 augustus 1853. Het huwelijk zou gearrangeerd geweest zijn door Leopold I die hiermee had gehoopt om de relaties met Oostenrijk te verstevigen. Maria-Hendrika verbleef wel vaker in Oostende, maar ze verkoos uiteindelijk Spa tot haar favoriete bestemming. Maria-Hendrika overleed er op 19 september 1902.

2 september 1867

Met zijn twee oudste kinderen en hun directrice, mlle. Le Grand, maakt Leopold II een drie uur durend boottochtje met de "Rubis" naar Blankenberge en Nieuwpoort.

13 september 1867

Overleg op het paleis met de Minister van Oorlog, A. Goethals.

15 september 1867

Minister van Justitie J. Bara brengt een bezoek aan Leopold die zijn handtekening plaatst onder een reeks rechterlijke benoemingen.
Ook Henri Serruys, doctor in de rechten, die tot vrederechter is benoemd voor het kanton Oostende, brengt een bezoek aan de Koning.

16 september 1867

Om half zeven 's avonds dineert de oom van Leopold II, de hertog van Nemours met zijn familie op het 870 m² grote “paleis” in de Langestraat. De hertog is op doortocht naar zijn residentie in het Engelse Faversham.

19 september 1867

Om 15.30 uur ontvangt de vorst oud-minister van Justitie V. Tesch.
's Avonds brengt mgr. Valerga (Latijns patriarch van Jeruzalem en commandeur in de Leopoldsorde) een bezoek.

20 september 1867

Dejeuner met deze apostolisch gedelegeerde voor het Oosten die in "Hotel du Grand Café" logeert.

24 september 1867

Nadat hij, net zoals de vorige dag en niettegenstaande het slechte weer, een zeebad heeft genomen, vertrekt Leopold II naar Brussel.

26 september 1867

Om 11.00 uur 's morgens is de Koning al terug "pour continuer à suivre le régime des bains de mer…".

30 september 1867

De Koning spoort terug naar Brussel.

1 oktober 1867

Leopold II keert terug naar zijn vleugeladjudant baron Vandersmissen en dokter Wimmer. Vanaf dan kan men hem vaak aantreffen in het water, op het strand of op de zeedijk.

1 - Niet gedateerde foto van Leopold II op de wandel in Oostende (SAO FT/C2383)

1868

22 juni 1868

In de gutsende regen gaan de Koning en de Koningin aan boord van de "Louise Marie" voor een militaire revue van een Amerikaans eskader voor de rede van Oostende.

2 - *Koning Leopold II met de Koningin tijdens zijn bezoek aan de Amerikaanse vloot onder bevel van admiraal Ferragut (SAO PT/F125)*

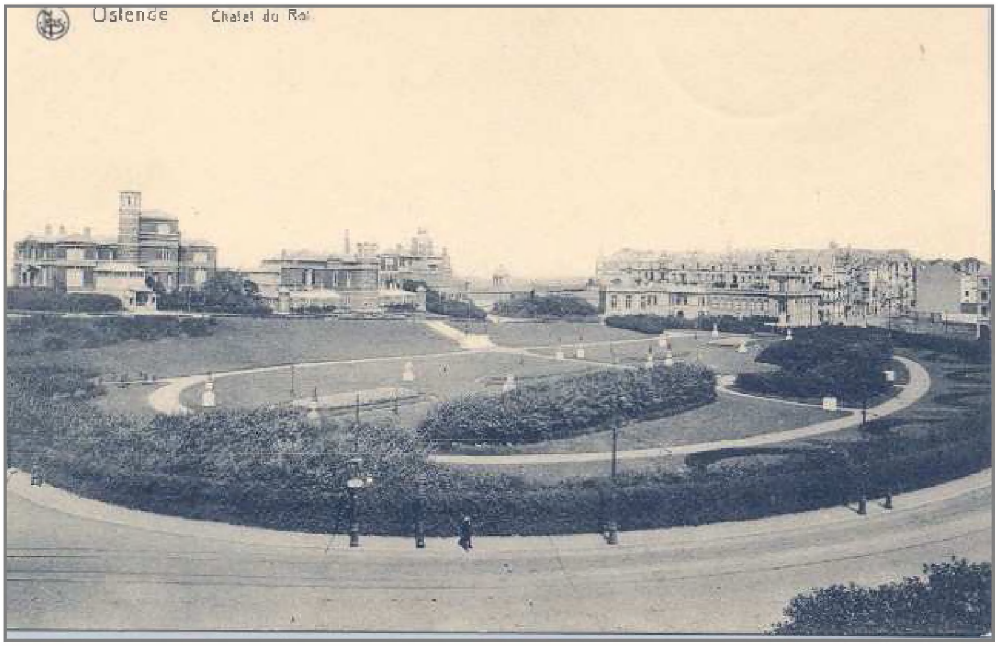
27 juni 1868

De Koning komt samen zijn negenjarige zoon, prins Leopold, de hertog van Brabant met de trein aan in Oostende.
's Avonds maakt hij een lange wandeling op het strand en de dijk. Hij bezoekt onder meer het chalet op de top van een duin, waar zijn zoon een deel van zijn vakantie zal doorbrengen.

prins Leopold
De kroonprins werd geboren op 12 juni 1859. De jonge prins overleed al op 22 januari 1869 ten gevolge van een longontsteking en hartproblemen, verwikkelingen die optraden na zijn val in een vijver. De volgende in lijn om Leopold II op te volgen was dan zijn broer Filips (1837-1905) en vervolgens diens zoon Albert, die Leopold II uiteindelijk zou opvolgen.

3 - Het koninklijk chalet aan de kant van de dijk (SAO PK/B1690)

4 - A chterzijde van het koninklijk chalet (SAO PK/B1723)

28 juni 1868

Op zijn avondlijke wandeling hoort hij vanuit het Kursaal de militaire harmonie en baant zich een weg tussen hagen toeschouwers, vaak buitenlandse toeristen.
Om 21.30 uur vertrekt hij met de trein naar Laken. "… il ne peut quitter trop longtemps son auguste soeur…".

5 - Het eerste kursaal op de zeedijk (SAO FT/A0220)

6 - Binnenzicht van de glazen zaal van het eerste kursaal op de dijk (SAO FT/B0744)

2 augustus 1868

's Morgens komt Leopold II incognito aan in Oostende. Tijdens de hulde en machtsoverdracht van maj. E. De Brouwer (Burgerwacht) aan E. Serruys duikt hij vanuit de Vlaanderenstraat plots ongedwongen tussen de massa op de Grote Markt op en vraagt een militair defilé.

3 augustus 1868

Om 09.30 uur vertrekt de Koning naar Ieper voor de Blijde Inkomst.
Om middernacht is hij weer in Oostende, waar hij vanop het trottoir van het Stadhuis, vóór de Société Littéraire, wordt herkend en toegejuicht.

6 augustus 1868

Om 16.00 uur keert hij terug naar de hoofdstad omdat de gezondheid van zijn zoon Leopold Ferdinand er niet op verbetert. De jonge kroonprins overleed ten slotte op 22 januari 1869.

1869

11 juli 1869

Echo d'Ostende meldt: "On annonce que le Roi, la Reine et toute la famille royale se rendront au commencement du mois prochain à Ostende pour y passer quelques jours…"

1 of 2 augustus 1869

Het gezelschap komt aan in Oostende.

29 november 1869

Nadat hij op 13 november met zijn elfjarige dochter Louise incognito onder de naam "comte d'Ardenne" inscheept in Calais voor een bezoek aan Windsor en meer bepaald aan koningin Victoria, keert Leopold II vanuit Dover terug naar Oostende om van daaruit onmiddellijk door te reizen naar Brussel.

prinses Louise

De oudste dochter van Leopold II werd op 18 februari 1858 geboren en groeide op in een liefdeloze omgeving aan het hof van Laken. In 1875 werd de 17-jarige Louise uitgehuwelijkt aan de 31-jarige prins Filips van Saksen - Coburg – Gotha, een achterneef die behoorde tot de rijke Hongaarse tak van de Coburgfamilie. Het echtpaar ging in Wenen wonen en kreeg twee kinderen, prinses Dorothea (1881-1967) en prins Leopold (1878-1916). Al gauw bleek dit huwelijk een mislukking en beide echtgenoten gingen hun eigen weg. Ze scheidden in 1906. Uiteindelijk zou Louise haar ware liefde vinden bij de Kroatische graaf Mattacic met wie ze een vrij avontuurlijk en felbesproken bestaan zou leiden. De relatie met haar vader was nooit hartelijk geweest – Leopold had gehoopt op een zoon als eerstgeborene - en uiteindelijk zouden de twee alle banden met elkaar verbroken hebben. De prinses stierf berooid in Parijs op 1 maart 1924.

1870

15 mei 1870

Om 09.10 uur komt de Koning per speciale trein aan in Oostende. Na een kort oponthoud in het salon van het station begeeft hij zich naar de aanlegsteiger waar de nieuwe maalboot "Maria-Hendrika " op hem wacht voor de overtocht naar Woolwich om van daaruit de Britse koningin te bezoeken.

Koningin Victoria

Alexandrina Victoria werd geboren op 24 mei 1819. Ze was de dochter van Edward, de vierde zoon van de Engelse koning George III en van prinses Victoria van Saksen-Coburg, de zus van Leopold I. Als dusdanig was zij een volle nicht van Leopold II, al verschilden ze wel 16 jaar in leeftijd. Nauwelijks 18 jaar oud werd ze koningin in 1837. In 1839 trouwde ze met haar neef Albert van Saksen-Coburg-Gotha. Alhoewel het huwelijk was gearrangeerd door hun beider oom Leopold I, was het toch een erg gelukkig huwelijk. Het echtpaar kreeg negen kinderen. In 1861 overleed Albert en dat was voor Victoria een zware klap. Ze trok zich terug uit het openbare leven en overleed op 22 januari 1901.

Blijkbaar onderhield Leopold nauwe relaties met de Engelse koningin want hij ging haar meer dan eens opzoeken.

Leuk detail. de eerste echtgenote van Leopold I was de Britse kroonprinses Charlotte die evenwel in 1817, tijdens de regering van haar grootvader George III, al was overleden in het kraambed. Als gevolg daarvan ging de Britse troon na het overlijden van haar vader George IV, die in 1820 de troon had geëerfd, naar diens broer William IV die regeerde van 1830 tot 1837. Na het kinderloze overlijden van William IV in 1837, volgde Victoria, de dochter van de vierde zoon van George III hem op. Indien Charlotte niet zou gestorven zijn in 1817, hadden zij en Leopold sedert 1830 op de Britse troon gezeten en had de Belgische dynastie er helemaal anders uitgezien.

2 juni 1870

Om middernacht komt Leopold II terug. Alvorens de trein te nemen wil hij, gezien het mooie weer, met zijn gevolg nog een korte nachtelijke wandeling in de stad maken! Om 03.00 uur – in het holst van de nacht - is hij terug in het kasteel van Laken.

1871

24 juli 1871

Samen met de prins van Wales komt Leopold per trein vanuit Brussel aan. Wegens de laagwaterstand kan de Engelse "Maid of Kent" de haven niet uit. Dan maar wat samen flaneren in de stad en op de dijk en een etentje in het Pavillon Royal. Om 13.15 uur is de boot met de Engelse kroonprins uitgevaren.

> **Edward VII**
> *Met de Engelse kroonprins wordt Albert Edward van Saksen-Coburg-Gotha bedoeld. Het tweede kind en de eerste zoon van de Engelse koningin Victoria en haar gemaal Albert werd geboren op 9 november 1841. Hij trouwde op 10 maart 1863 met prinses Alexandra van Denemarken, dochter van de Deense koning Christiaan IX en kreeg drie zonen en drie dochters. Hij besteeg de troon in 1901, na het overlijden van zijn moeder. Edward VII overleed op 6 mei 1910.*

25 juli 1871

Om 21.30 uur vertrekt de Koning per speciale trein naar Brussel.

5 augustus 1871

Om 10.00 uur komt de vorst aan met zijn adjudant, baron Prisse en zijn secretaris De Borghraeve.
Al om 11.00 uur neemt hij een zeebad, ten oosten van de haven.

8 augustus 1871

De Koning vertrekt naar Brussel

9 augustus 1871

De Koning is terug aan zee waar hij op zijn paleis een groot diner aanbiedt ter ere van de Groothertog van Saksen-Weimar. De voornaamste genodigden zijn: de hertog en hertogin, burgemeester en volksvertegenwoordiger Van Iseghem, graaf Baillet, proviniegouverneur van Namen en zijn echtgenote, de gouverneur van Oost-Vlaanderen De Jaegher, plaatscommandant kolonel Poplimont, kolonel Petit, commandant van de Koninklijke Marine, majoor E Serruys, commandant van de Oostendse Burgerwacht, de pastoor Decostere en De Muynck, resp. van de Sint-Pieterskerk en van de O.L.Vrouwkerk van het Hazegras, Edmond Serruys, consul-generaal voor België in Bombay, gravin Camille Duchatel, A. Bach, consul van La Confédération du Nord in Oostende en zijn secretaris, adjudant en ordonannansofficier.

13 augustus 1871

Leopold II vergezelt de keizer en keizerin van Brazilië, op doortocht in Oostende, tot aan het station.

> **Keizer en keizerin van Brazilië**
> *Peter II van Brazilië werd al op 6-jarige leeftijd keizer en regeerde gedurende 58 jaar. Peter van Alcantara werd geboren in 1825 en was keizer van Brazilië van 1831 tot 1889. Hij was gehuwd met Theresia, dochter van de koning van Sicilië. In 1889 kwam het leger in opstand en deed de keizer troonsafstand. Hij overleed in 1891.*

In aanwezigheid van Leopold en zijn dochter prinses Louise geeft de harmonie van Marimont om 19.00 uur een concert[3].

14 augustus 1871

De Koning maakt een twee uur durende zee-excursie naar Blankenberge op de "Marie-Henriette".

15 augustus 1871

Leopold II woont een regatta bij, georganiseerd door de twee maanden jonge "Sport Nautique d'Ostende". Brugse en Brusselse roeiers krijgen felicitaties van de Koning[4] .

23 augustus 1871

De keizerlijke trein met aan boord de prins en prinses van Pruisen komt om 14.30 uur aan in het station van Oostende. Leopold mag de hoge gasten verwelkomen, temidden de kolonie Duitse toeristen die hun enthousiasme luidruchtig laten blijken. Hij nodigt het paar uit voor een lunch op het paleis waar de gidsen hun muzikale repertorium bovenhalen. Om halfzes keert hij met hen terug naar de hoofdstad, waarna hij nog diezelfde avond de trein neemt naar zee.

27 augustus 1871

Op de zeedijk tussen het Kursaal en de Cercle des Bains woont de vorst een groot turnfeest bij ten voordele van de bouw van een "hopital-hospice". Zelf geeft hij 1.000 frank voor het goede doel. Hij betoont zijn interesse voor turntoestellen en slaat een praatje met de gymnasten uit Brussel, Gent, Luik, Bergen, Charleroi en Seraing.

28 augustus 1871

Leopold II vertrekt voor enkele dagen naar Engeland. Alvorens naar Londen door te reizen, kan hij zijn geliefde zwemmen in zee niet laten, dit keer in Hastings.

31 augustus 1871

’s Middags keert de Koning terug vanuit Dover met de "Comte de Flandre".

1 september 1871

Diner in de grote eetkamer van het paleis met een pak notabelen die nog altijd het badseizoen in Oostende doorbrengen. Onder hen: de hertogin van Ossuna, oud-burgemeester van Londen sir Benjamin Philipps, baron en barones de Balan…

2 september 1871 ?

Leopold II ontbiedt de Minister van Openbare Werken, A. Wasseige en burgemeester Van Iseghem op het paleis . Uiteraard komen de grote werken aan haven en kades ter tafel o.a. de bouw van een nieuw station of de verlenging van de aanlegsteiger voor maalboten.

13 september 1871

De vorst dineert op het paleis met o.a. de oud-burgemeester van Londen (opnieuw !), lord en lady Torrington, lady Molesworth en anderen.

14 september 1871

Leopold II houdt een “Grand diner” met o.a. prins Albrecht van Pruisen en een deel van zijn gevolg.

15 september 1871

Dejeuner met baron de Beaulieu, de toenmalige minister in Londen, samen met baron en barones Pycke de Peteghem.

[3] *bron: l'Echo du Parlement*
[4] *bron: l'Indépendance Belge*

16 september 1871

De Koning luncht met de Oostendse burgemeester, de commandant van de Marine Petit en ingenieur Symon.

17 september 1871

Leopold II vertrekt naar het eiland Wight van waaruit hij met commandant Dufour ettelijke boottochten maakt.

24 september 1871

De Koning keert terug uit Engeland maar reist onmiddellijk door naar Brussel.

1872

24 augustus 1872

Leopold II komt om vier uur 's middags aan. Hij schouwt de troepen van het garnizoen, wordt in een voertuig naar de Langestraat gereden, via de Kapellestraat waar een massa volk hem toejuicht.
Hij dineert met prinses Margaretha van Italië en haar gevolg, generaal baron de Fabrice, de minister van Oorlog van Saksen, graaf de Vrints, oud-minister van Oostenrijk bij het hof te Brussel, Solvyns, Belgisch minister bij het Italiaanse hof, lord Torrington, lady Molesworth en anderen.

> ***prinses Margaretha van Italië***
> *Margaretha van Savoye, geboren op 20 november 1851 was in 1868 getrouwd met Umberto I die in 1878 koning van Italië zou worden. Ze is onsterfelijk geworden omdat de pizza margherita naar haar is genoemd. Margaretha stierf op 4 januari 1926.*

28 augustus 1872

Leopold II organiseert een diner met als buitenlandse genodigden prins en prinses Biron de Cowland, de Russische prins Nisouroff, graaf en gravin Oster Sachen, D. Unger (Oostenrijks minister), Horace de Landau de Florence, oud-minister Huddlestin, graaf en gravin Duchastel, graaf en gravin Cornet. Van stadswege zijn aanwezig: de Burgemeester, de plaatscommandant, het hoofd van de Staatsmarine in Oostende en E. Vanderheyde, het hoofd van de Burgerwacht.

29 augustus 1872

Om half drie 's middags vertrekt de Koning voor het doopsel van zijn derde dochter prinses Clementina in de kapel van het kasteel van Laken. Zij was op 30 juli 1872 geboren.

5 september 1872

Om 21.30 uur komt de Koning weer aan in Oostende.

9 september 1872

Op het paleis dineert Leopold II met de Duitse zaakgelastigde in Brussel, de West-Vlaamse gouverneur Vrambout, kolonel Charmet, de Brugse burgemeester Boyaval, ingenieur Crépin, baron van Caloen, senator voor het arrondissement Brugge, procureur des Konings te Brugge Devos, Goupy de Beauvollers, commissaris voor het arrondissement Brugge-Oostende, luitenant-kolonel Pecsteen, commandant van de Brugse Burgerwacht, Vanoutryve, voorzitter van de provincieraad, graaf Vanderstraeten-Ponthor, grootmaarschalk van het Paleis en d' Oultremont, zijn ordonnansofficier.

> ***Leopold Crépin***
> *had in 1867 van Leopold II de opdracht gekregen om een globaal rooilijnplan voor Oostende op te stellen. Dit plan zou baanbrekend zijn voor Oostende.*

11 september 1872

Voor de tweede keer bezoekt Leopold de werkzaamheden aan het nieuwe hospitaal waarvan de fundamenten bijna af zijn.

7 - Het afgewerkte Hospitaal (SAO FT/C1752)

14 september 1872

"Un diner de 12 couverts". Merkwaardig is de aanwezigheid van deken D. De Haerne, lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Oostendse deken L. De Costere.

15 september 1872

Leopold gaat naar Gent voor een groot internationaal schuttersfeest.

1873

1 juli 1873

Over de middag maakt de Koning incognito een wandeling.
's Middags luistert hij naar Symon, ingenieur van Bruggen en Wegen, de burgemeester (alweer!) en de heren Birch, Mac Millan en Belleroche die grootse plannen ontvouwen i.v.m. een pier en een nieuw Kursaal.

4 juli 1873

De Koning, vergezeld van Minister van Openbare Werken Moncheur, bezoekt de werken aan de dokken.
s' Avonds om 18.00 uur verlaat hij Oostende richting Brussel.

22 augustus 1873

Vrijdagnacht komt de Koning aan in Oostende.

23 augustus 1873

In Torhout bezoekt de vorst een tentoonstelling, opgezet door de plaatselijke landbouwvereniging. Om 16.00 uur is hij al weer.

24 augustus 1873

De Koning is aanwezig op de internationale roeiregatta van de "Sport Nautique" die plaatsvindt op het grote bassin van de Franse Sluis.

27 augustus 1873

Leopold II maakt een zeetochtje aan boord van de "Prince Baudouin".

28 augustus 1873

De Koning organiseert een groot diner ter ere van prinses Margaretha van Italië.

3 september 1873

Leopold II organiseert een officieel diner met 24 couverts op het paleis.

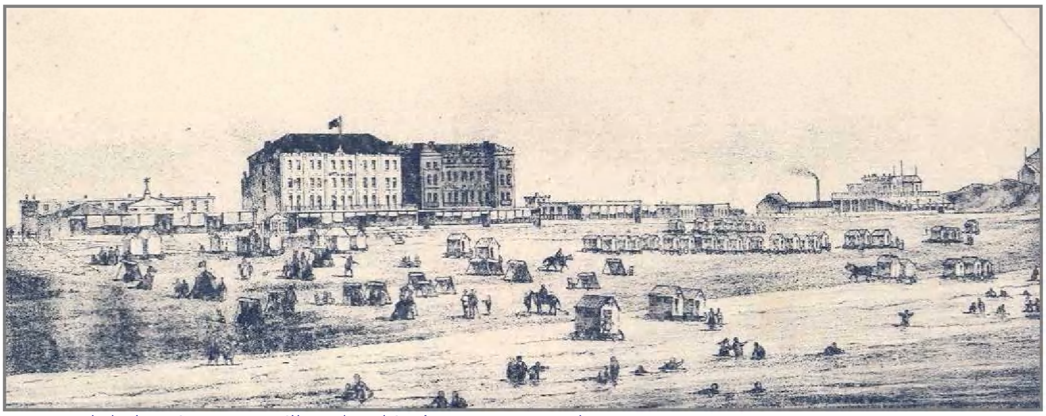
4 september 1873

"Le roi semble se plaire à Ostende; tous les jours notre souverin se promène à cheval sur la plage, et passe le restant de sa journée à l'estacade, à la digue, se confondant à la foule de touristes, qui ne cessent d' arriver…"[5]

5 september 1873

In Hotel de l'Océan komt Leopold de hertogin Clementina van Saksen Coburg Gotha samen met de prinsen Philippe, Auguste en Ferdinand opzoeken. Ook prinses Amélie van Saksen is aanwezig.

[5] *bron: Echo d' Ostende*

8 - Hotel de l'Océan en Pavillon du Rhin (SAO PK/B0801)

6 september 1873

's Avonds vertrekt de vorst aan boord van de "Prince Baudouin" naar Schotland (waar in Scarborough zijn jacht voor anker ligt). Twee weken later verlaat hij met de Koningin en hun kinderen de Parijse Gare d'Orléans voor een 15-daags verblijf in het warmere Biarritz.

1874

5 juli 1874

De burgerlijke en militaire overheden maken hun opwachting bij het station voor de vorst die om 16.30 uur aankomt.
"…Il prendra son premier bain demain matin à l'est du port…"[6] (hij had daar, niet ver van de Halvemaandijk, een eigen badhuisje)

7 juli 1874

Om 14.30 uur vertrekt de Koning met de "Parlement Belge" naar Blankenberge om er een bezoek te brengen aan de hertog van Saksen Coburg Gotha. Hij is om kwart vóór zeven weer.

10 juli 1874

Leopold II maakt een tochtje op zee tot aan Knokke-Heist.

19 juli 1874

De Koning verlaat over de middag Oostende om zich naar de hoofdstad te begeven.

20 juli 1874

s' Morgens om 10.00 uur is de vorst al terug.

21 juli 1874

Leopold II woont het Te Deum bij in de Brusselse Sint-Gudulakathedraal.

22 juli 1874

De Koning is weer aan zee.

24 juli 1874

De Koning wacht zijn echtgenote en 16-jarige dochter prinses Louise op aan het station; beiden keren nog dezelfde avond terug naar Laken.

25 juli 1874

Om 13.30 uur vertrekt Leopold II naar Blankenberge voor een bezoek aan de prins en prinses van Hessen. Om 18.30 uur is hij weer.
Leopold wacht 's avonds aan het station de koning van Saksen op die een kuur van drie weken komt volgen: iedere dag een zeebad vóór de Pavillon du Rhin.

26 juli 1874

De Koning organiseert een groot diner voor 40 personen op het paleis. Om 08.25 uur vertrekt hij per speciale trein naar Brussel.

[6] *bron: Echo Ostende*

9 - Een niet-gedateerde foto van koning Leopold II op het strand (SAO FT/C4503)

28 augustus 1874
"Sa majesté est arrivé à Ostende pour prendre les Bains"[7] Samen met hem: de grootmaarschalk van het Hof, zijn ordonnansofficier en zijn dokter.

30 augustus 1874
Groot diner op het paleis.

31 augustus 1874
Aan het station wuift hij prinses Margaretha van Italië uit. ("Elle venait à Ostende pour prendre les bains de mer…")

1 september 1874
De Koning vertrekt naar Brussel.

2 september 1874
s' Morgens is hij al weer.

5 september 1874
Leopold II gaat naar Brussel voor de opening van de "Exposition des Arts Industriels".

7 september 1874
De Koning is terug, want "…il prend son Bain tous les jours"[8]

12 september 1874
Om 13.00 uur vertrekt hij voor de "Exposition de Gand".

20 september 1874
"S.M. continue à sejourner parmi nous…"[9]

22 september 1874
Leopold geeft een "inhuldigingsdiner" n.a.v. het in bezit nemen van het houten chalet dat hij in Engeland heeft gekocht.

[7] bron: Echo Ostende
[8] Idem
[9] bron: Echo Ostende

Koninklijk chalet
Na talloze plannen om een koninklijke residentie te bouwen in het oosten van de stad of op de plaats van het huidige Kursaal, had Leopold II uiteindelijk besloten om een geprefabriceerd chalet op te trekken in de duinen ten westen van Oostende. Vandaaruit zou de koning een mooi zicht hebben op het nieuw te bouwen Kursaal. In 1876 zou de stad Oostende er voor de koningin een soortgelijk bakstenen chalet aan toevoegen dat verbonden werd door een glazen galerij

Om 14.00 uur vertrekt hij naar Brussel voor de 44ste verjaardag van de Belgische onafhankelijkheid. Er wordt drie dagen gefeest.

1875

2 juli 1875

De Koning komt aan in Oostende, samen met twee van zijn ordonnansofficieren: Brewer en d'Oultremont.
Hij bezoekt de openbare werken en is tevreden over wat er sedert vorig seizoen allemaal is gerealiseerd in zijn badstad.
Nog dezelfde dag keert hij terug naar Brussel met de melding "…qu'il reviendra la semaine prochaine pour faire une cure de bains de mer…". (Wellicht heeft het slechte weer in juli parten gespeeld want nergens wordt er in de media melding gemaakt van een koninklijke visite)

22 augustus 1875

"…Le Roi ne viendra pas à Ostende avant le mois de septembre…"[10] Voldoet zijn Engels chalet misschien niet meer? ("…complètement clos, il a l'aspect morne des demeures inhabiteés…").

29 september 1875

Opnieuw brent hij met twee ordonnansofficieren graaf d'Oultrement en baron de Wykerslooth een blitzbezoek. Zijn aandacht gaat naar de werkzaamheden aan het tweede koninklijk chalet voor zijn vrouw. Met de expresstrein van drie uur 's middags vertrokken. September was nochtans de warmste maand sinds 1841.

5 oktober 1875

Met minister van Openbare Werken A. Beernaert, bestudeert hij op het Stadhuis de plannen voor een nieuw Kursaal. Daar ontmoet hij Van Rysselberghe die hem uitvoerig zijn "appareil enregistreur" demonstreert, een uitvinding bekroond op de "Exposition geographique de Paris".
Nadien brengt hij met ingenieur Symon een bezoek aan het Kroonwerk. Om 15.10 uur vertrekt hij naar de hoofdstad.

[10] *bron: La Meuse*

1876

24 april 1876

Met graaf Ch. d'Oultremont brengt de Koning een bezoek aan de stadswerken en het bakstenen chalet van de koningin. Hij vertrekt om 15.00 uur.

28 mei 1876

Leopold II scheept 's ochtends incognito in, met bestemming Woolwich. Aan boord van de "Parlement Belge" vergezellen hem de algemene directeur van de maalboten, Dufour en de hoofdingenieur van de Marine, Delcour.

30 juni 1876

De vorst bezoekt de koninklijke chalets, het Kursaal, de dijk en tussendoor de nieuwe stadskwartieren.

1 juli 1876

In het Stadhuis wordt Leopold II ontvangen door het Schepencollege dat hem architect Naert voorstelt. Die toont hem de prachtige nieuwe Kursaalmaquette in al zijn bijzonderheden. De vorst is laaiend enthousiast wanneer hij de minaretachtige torens, de koepels en de arcaden ziet. 's Middags vertrekt de Koning uit Oostende.

het Kursaal van architect Naert
Het eerste casino was in 1853 in hout opgetrokken op de hoek van de Christinastraat en de dijk. Toen de vesten gesloopt werden, werd het grondgebied van de stad gevoelig uitgebreid, vooral naar het westen en mochten er voortaan ook stenen gebouwen worden opgetrokken. Dit Casino was het eerste op de huidige lokatie. Het gebouw was in 1878 afgewerkt.

1877

5 juli 1877

Met zijn ordonnansofficier graaf d'Oultremont komt Leopold II 's avonds om 20.40 uur aan in Oostende.

6 juli 1877

's Anderdaags brengt de Koning een bezoekje aan het oude vertrouwde "paleis" in de Langestraat, waar werkzaamheden aan de gang zijn voor het onthaal van de Duitse erfprins Frederik-Willem van Pruisen en zijn gevolg.

> ***Frederik-Willem van Pruisen***
> *Frederik Willem werd geboren in Potsdam op 18 oktober 1831. Hij was in 1858 gehuwd met Victoria, een dochter van de Engelse koningin Victoria. Na de dood van zijn vader Wilhelm I zou hij slechts gedurende 99 dagen keizer zijn van het Duitse Rijk en koning van Pruisen (van 9 maart tot 15 juni 1888). Hij stierf aan keelkanker. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Wilhelm II.*

17 juli 1877

Leopold en Maria-Hendrika komen per speciale trein van 15.00 uur hun hoge Duitse gasten opzoeken; twee uur later zijn Hunne Hoogheden al weer naar Brussel vertrokken.

22 juli 1877

Opnieuw brengt de Koning een kort bezoek aan het Duitse echtpaar. Hij dejeuneert met hen in de Langestraat en vertrekt per trein om 15.30 uur.

7 augustus 1877

De Koning en Koningin zijn twee uur in Oostende: een va-et-vient, net zoals de toeristenstroom.

16 augustus 1877

De Koning luncht aan boord van de Osborne, het koninklijke jacht van de prins van Wales die hem met Engelse, maritieme etikette ontvangt. Om 16.45 uur vertrekt hij per trein naar Laken waar 's anderdaags een tegenbezoek wordt afgewerkt.

2 september 1877

Zoals gewoonlijk: "…afin de passer quelques jours à nos bains…"

5 september 1877

De Koning vertrekt om 20.14 uur uit het station.

14 september 1877

Zoals zó vaak komt Leopold II aan in Oostende, vergezeld van zijn ordonnansofficier, om er tot en met de 22ste september te blijven. Het is zijn laatste bezoek van een effenaf slecht en regenachtig seizoen…

1878

22 juni 1878

In een hofwagen, speciaal uit Brussel overgebracht, rijdt de vorst door de Kapellestraat en de Weststraat om het nieuwe, tweede Kursaal officieel te openen: "Oostende moet vanaf nu de zomerhoofdstad worden van mijn koninkrijk…"

10 - Het tweede Kursaal, ontworpen door architect Naert (SAO PK/B0192)

Vanop een tribune, op het terras, geeft hij het startsein voor een zeilrace Oostende-Dover (de Schaal van de Koning).
Na een korte rondgang excuseert hij zich dat hij zo vroeg de trein terug naar Brussel moet nemen omwille van een diner met Franse parlementairen, te gast in ons land.

30 juni 1878

Om 10.00 uur komt de Koning incognito aan. Om 20.00 uur woont hij, zoals hij beloofd had, in het Kursaal, een concert bij van de harmonie van het 4de Linieregiment.

3 juli 1878

Met de trein van 20.14 uur spoort hij naar Brussel.

7 juli 1878

"…Sa Majesté le Roi est venue passer quelques jours à Ostende dans le courant de la semaine…"[11]

11 juli 1878

"…S.M. est actuellement à Ostende pour quelques jours; est-ce qu'on n'organise rien pour faire participer la ville à la celébration des noces d'argent du Roi et de la Reine?…"[12]

13 juli 1878

De Koning is aanwezig op een concert van de militaire harmonie in het Kursaal.

---

[11] bron: Echo Ostende
[12] Idem

25 juli 1878
"…Le Roi est venu passer quelques jours à Ostende dont il a décidément fait son quartier-général de villégiature…"[13]

31 juli 1878
De prinsessen Clementina en Stefanie komen mee met hun vader naar zee; ook op de afspraak zijn gravin de Moerkerke, eredame van de koningin, graaf Van Derstraeten Ponthoz, grootmaarschalk van het Hof, Jules Devaux, kabinetschef van de koning en dokter Wimmer, zijn persoonlijke arts.

4 augustus 1878
Groot diner op het "Chalet Royal". Onder de genodigden bevinden zich burgemeester Van Iseghem, prins de Reuss, commandant van de burgerwacht Vanderheyde, kolonel de L'Escaille (4de Linieregement), plaatscommandant Guillaume, volksvertegenwoordiger de Hemptinne, provincieraadslid Ch. Janssens, ingenieur Janssens van Bruggen en Wegen, deken Decostere en Brulois, pastoor op het Hazegras.

14 augustus 1878
Na twee volle weken stoeien op het strand en de ontvangst van een groot aantal buitenlandse notabelen, keert het koninklijk gezelschap terug naar Laken om er te feesten.

28 augustus 1878
Enigszins vermoeid van zijn zilveren bruiloftsfeest komt de vorst 's avonds om 22.30 uur aan.

31 augustus 1878
15 genodigden hebben de eer (en het genoegen) aan te zitten op een groots diner op het Chalet. Onder hen de Minister-President van Hongarije en de Russische ambassadeur in Rome.

1 september 1878
Leopold II vertrekt "…pour assister aux fêtes de St.-Nicolas" maar is 's avonds al weer in Oostende.

4 september 1878
De Koning brengt een werkbezoek aan de nieuwe Vismijn bij de nieuwe Visserskaai. De Burgemeester en schepen Maryssael wijzen hem op het nut en de noodzaak van een directe verbinding met het spoorwegstation.

5 september 1878
Leopold II vertrekt naar Brussel om er een tentoonstelling voor Schone Kunsten te openen.

6 september 1878
Om 16.00 uur is de Koning al weer want het septemberweer is "splendide".

8 september 1878
De Koning vertrekt naar Brussel.

11 september 1878
Leopold II is weer in Oostende "afin de continuer ses bains de mer". Hij is dit jaar al aan 24 badbeurten toe!

[13] *bron: Echo Ostende*

16 september 1878

Het Schepencollege wordt ontvangen op zijn Chalet. Er wordt gepraat over de haven, de verfraaiing van de stad en vooral wordt uitgekeken naar het einde van de openbare werken.

22 september 1878

Na de laatste vijftien dagen regelmatig zwemmend in zee of wandelend langs de vloedlijn de koudere dagen doorgebracht te hebban –hij is in de wolken met zijn gezondheid- vertrekt hij naar Brussel. Een allerlaatste zeebad moet nog vlug kunnen, die ochtend, en Noé Pede –hoofd van de Badendienst- krijgt als beloning voor die service een gouden uurwerk toegestopt.

1879

11 maart 1879

Per speciale trein komt het koninklijk gezelschap om 10.45 uur aan in Oostende. Na een kort onderhoud met burgemeester J. Van Iseghem gaan Koning en Koningin aan boord van de "Comte de Flandre" die 5 uur later aanmeert aan de pier van Dover. Een trein brengt hen naar Windsor voor het huwelijk van prins Arthur, de derde zoon van koningin Victoria.

> ***prins Arthur***
> *was geboren op 1 mei 1850 en huwde op 13 maart 1879 met prinses Louise van Pruisen, de achternicht van de Duitse keizer.*

31 maart 1879

De Koning is terug. Er is veel volk aan de "débarcadère" om 18.30 uur. Om 20.48 uur is het koninklijk paar weer in Brussel.

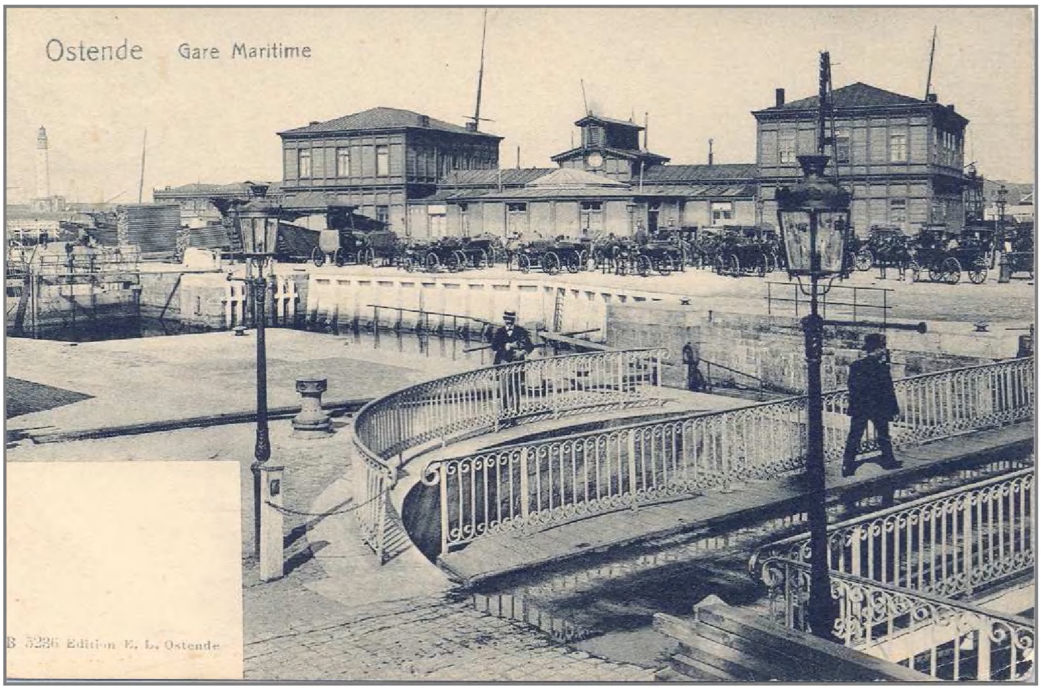
22 september 1879

Leopold bezoekt de werken aan de verbrede zeedijk. 's Avonds is hij aanwezig op een concert in het kursaal. De dag daarna vertrekt hij.

1880

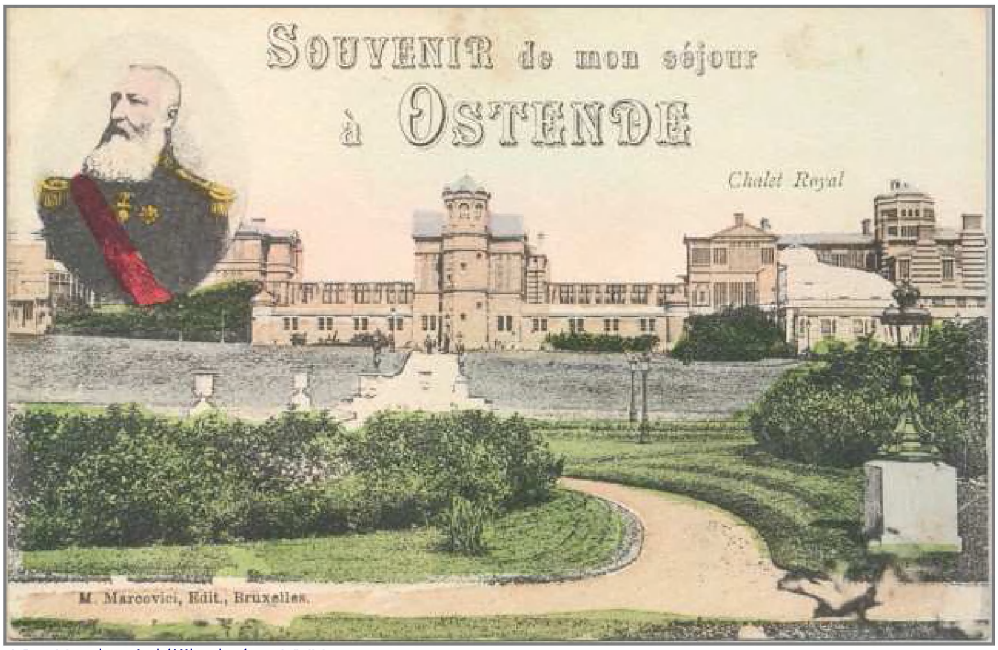
13 juli 1880

Vermits hij incognito reist, is er niemand aan het station om de koning te verwelkomen.
Toch laat hij zich grondig informeren over de werkzaamheden aan het nieuwe station door stationschef Hasaert.

11 - Zicht op het eerste zeestation (SAO PK/B1768)

Hij wandelt te voet langs de nieuwe kaai en de zeedijk naar zijn Chalet.
Om 18.00 uur wordt hij in het Kursaal ontvangen door directeur Ch. Verhaeghe.
In het koninklijk salon verrast restaurateur Cotte hem met een uitgelezen diner.
Daarna woont hij een concert bij van het 4de Linieregiment.

12 - Het koninklijk chalet YVH

14 juli 1880

De Koning maakt een grote wandeling op de zeedijk waar zijn speciale aandacht uitgaat naar de nieuwe Cercle des Bains (Hotel Continental).
Hij vertrekt met de trein van 15.30 uur.

24 juli 1880

Koning en Koningin, vergezeld van hun dochters Clementina en Stefanie, worden door vijf hofwagens opgewacht aan het station. De Koningin bestuurt de eerste zelf. In de tweede zit Stefanie met haar Duitse verloofde, aartshertog Rudolf.
Er zijn veel vlaggen en acclamaties wanneer het illustere gezelschap door de stad rijdt, richting Koninklijk Chalet.

> ***prinses Stefanie***
> *De tweede dochter van koning Leopold werd geboren op 21 mei 1864. Zij huwde op nauwelijks 17-jarige leeftijd met kroonprins Rudolf van Oostenrijk. Voor Leopold was dit huwelijk een opsteker, want het betekende dat zijn dochter keizerin van Oostenrijk zou worden. Aanvankelijk was het een gelukkig huwelijk, maar na de geboorte van hun enige dochter Elisabeth in 1883 (†1963) liep de relatie spaak. Rudolf zou uiteindelijk op 30 januari 1889, samen met zijn maîtresse Maria Vetsera, in vrij verdachte omstandigheden overlijden (moord of zelfmoord) in het jachtslot Mayerling. De beide families waren geschokt en Leopold zag zijn dromen i.v.m. zijn dochter in rook opgaan. Stefanie hertrouwde in 1900 met de Hongaarse graaf Elmer van Lonyay de Nagy-Lonya, maar dit huwelijk kon geenszins rekenen op de goedkeuring van haar vader. Stefanie overleed in 1945, een jaar voor haar echtgenoot.*

25 juli 1880

De Koning, koningin, de twee prinsessen en de aartshertog wonen om 09.00 uur de mis bij in de Sint-Pieterskerk.
Moeder en dochters maken elke dag uitstapjes in open wagen of gaan 's morgens op jacht, in de duinen, ten oosten van de haven.

26 juli 1880

Leopold II ontvangt in zijn chalet een commissie die de Naamse provincieraad vertegenwoordigt om de felicitaties aan te bieden n.a.v. de verloving van zijn dochter.
Nadien wordt er geluncht met het gezelschap.

29 juli 1880

Groot diner op het Chalet ter ere van de zoon van de Duitse keizer.

30 juli 1880

Temidden een enthousiaste menigte wuift Leopold zijn toekomstige schoonzoon uit op het perron.

1 augustus 1880

Maria-Hendrika en Leopold verlaten Oostende om 10.50 uur, maar zijn al om 19.55 uur weer.

2 augustus 1880

Terwijl Leopold met zijn ordonnansofficier op het strand en het staketsel wandelt, toert de Koningin met haar vier kleine paardjes rond in de wijde omgeving van Oostende.

3 augustus 1880

Ter ere van hoge gasten die de baden van Oostende aandoen, biedt de Koning een dejeuner van 24 couverts aan op het Chalet.

9 augustus 1880

In de trein van 09.33 uur naar Brussel zitten naast de koninklijke familie ook nog de secretaris van de koning, de ordonnansofficier en eredame gravin de Limburg-Stirum.

27 augustus 1880

Pas aangekomen neemt de Koning zich voor om een vijftiental dagen aan zee te verblijven.

13 - Koning Leopold II op het staketsel (YVH)

30 augustus 1880

Om 18.00 uur vindt een groot diner plaats. Leopold nodigt onder meer prins Carl van Pruisen, de graaf van Brandenburg, Duits minister van Binnenlandse zaken, en zijn echtgenote, de minister-president van Hongarije, prinses van Hatzefeld en haar grafelijke dochter, majoor von Unruch, kapitein Wetzleben, dokter Valentini, privé arts van de koning en de Duitse consul in Oostende uit.

1 september 1880

Opnieuw biedt de Koning een diner met 12 couverts aan. Mee aan tafel zitten onder meer Sir George en Lady Jessel, generaal baron Goffinet en zijn dame, Horace de Landoo, de vice-president van het Hof van Cassate, senator d'Andrimont en de Britse consul in Oostende, Sir Threlusson.

4 september 1880

Er wordt een galadiner georganiseerd met 22 couverts. Nieuwe gezichten aan de koninklijke tafel zijn prins Radziwill, prinses Doria de Pamphily, baron en barones de Rothschild, graaf en gravin de Schoenburg, een minister uit Costa Rica, een Marokkaanse minister en baron en barones De Vrière.

5 september 1880

: "… Le roi qui se plait énormément, passe la majeure partie de ses journées à la plage et à la digue; il va volontiers à l'estacade qui l'après-midi est le rendez-vous de nog baigneurs. Le soir il 's assied sur la digue en face du Kursaal (…). Il prend son Bain tous les matins…" [14]

6 september 1880

Met zijn secretaris en ordonnansofficier gaat de Koning eventjes naar Brussel, maar hij is 's avonds al terug.

[14] *bron: Echo Ostende*

8 september 1880

Om 13.10 uur vertrekt Leopold in het uniform van luitenant-generaal naar Gent voor een schilderijtententoonstelling in het Casino. 's Avonds komt hij weer.

11 september 1880

Hij dineert met de groothertog van Mecklenburg-Strelitz.

13 september 1880

Er wordt een groots diner georganiseerd ter ere van prins Carl van Pruisen, broer van de Duitse keizer die na een lange badkuur Oostende verlaat.

15 september 1880

Om 15.00 uur brengt de Koning een bezoek aan de tentoonstelling in het Hotel Continental waar 300 werken hangen van Van Beers. Tijdens een gemoedelijk onderonsje feliciteert Leopold de hoteleigenaar Michils omdat die erin geslaagd was "la plus vaste construction de la plage" in minder dan negen maanden te bouwen.

> ***Jan Van Beers***
> *(Lier op 27 maart 1852 - Fay-aux-Loges (F), 17 november 1927)*
> *Na zijn studies aan de Academie in Antwerpen, trok hij in 1878 naar Parijs. Aanvankelijk schilderde hij grote historische taferelen maar later evolueerde hij naar het schilderen van genretaferelen, vooral uit het mondaine leven, o.a. een baadster in Oostende. Daarnaast was hij ook een verdienstelijk portrettist.*

14 - Hotel Continental (links) en de overige hotels op de dijk (SAO PK/B2103)

16 september 1880

Om 11.00 uur woont de Koning een "déjeuner intime" bij met slechts zes genodigden.

17 september 1880

Met een speciale trein vertrekt de Koning naar Brussel. Om 18.40 uur is hij al weer.

20 september 1880

Het zeer lange badseizoen zit er voor de vorst op. Hij heeft 43 keren gebaad!
In uitstekende gezondheid keert hij om 09.20 uur terug naar zijn paleis nadat hij het personeel van de Baden genereus heeft beloond en directeur Noë Pede heeft bedacht met een paar gouden manchetknopen, bezet met turkooizen en briljanten.

1881

4 augustus 1881

Om 10.00 uur komt Leopold II aan in het station, met zijn ordonnansofficier baron de Snoy. Hij drukt tegenover stationschef Hasaert zijn tevredenheid uit over de vooruitgang van de werkzaamheden aan het nieuwe station.
In open wagen begeeft hij zich naar zijn chalet. Om 15.00 uur keert hij terug naar Laken.

6 september 1881

De Koning komt om 10.00 uur aan voor een bezoek aan prins Carl van Pruisen en aan de blinde groothertog van Mecklenburg-Strélitz die logeert in het Hotel du Beau Rivage.

7 september 1881

De Koning maakt lange wandelingen op de zeedijk, "…comme un simple citoyen…" [15]

15 - Koning Leopold II zittend op de dijk (SAO PK/B1025)

8 september 1881

Met de trein van 15.00 uur verlaat Leopold Oostende.

[15] *bron: La Meuse*

1882

Dat jaar bleef Leopold afwezig uit Oostende.

1883

1 juni 1883

Aan heel wat huizen wappert de nationale driekleur. Om 13.00 uur komt Leopold II aan in het station. Hij is vergezeld door luitenant Chastel de la Howarderie. Hij heeft een kort onderhoud met stationchef Hasaert waarbij hij zijn tevredenheid laat blijken over het nieuwe Oostendse station dat hij prachtig vindt.
Hij wandelt langs de dokken; zijn aandacht gaat vooral naar het visserijwachtschip "Ville d'Ostende" dat klaar is voor een croisière op de Noordzee.
Op het staketsel en via het strand begeeft hij zich naar zijn chalet.
Na wat rust wandelt hij op de dijk en ontmoet er prins Albert, hertog van Connaught, het zesde kind van koningin Victoria, met wie hij nog een bezoek brengt aan het nieuwe hippodroom, waar nog hard aan wordt gewerkt.
Hij keert terug naar het chalet, waarna hij zijn familielid met de wagen terugvoert naar zijn Hotel du Littoral. Om 16.45 uur vertrekt hij met de trein weer naar Brussel.

25 augustus 1883

Terwijl de vorst om 18.08 uur aankomt, laat de artillerie van de Burgerwacht vanop het staketsel 51 salvo's horen als eerbewijs. De provincie-goeverneur en de burgemeester verwelkomen hem. Vóór het station staat een massa kijklustigen hem toe te juichen. Alvorens naar het chalet te gaan, schouwt hij de troepen van het garnizoen.

26 augustus 1883

Na de verwelkoming van voorzitter de Stuers neemt hij plaats in de voor hem gereserveerde tribune van de nieuwe renbaan waar de "Grote Prijs van de Stad Oostende", goed voor 5.000 fr. zal gelopen worden.
Hij bezoekt ook het interieur van het oude fort en architect Dujardin die de plannen tekende, wordt aan hem voorgesteld.

> ***Wellingtonrenbaan***
> *De renbaan was er, onder impuls van koning Leopold II, gekomen op het oude fort Wellington, ten westen van Oostende. De plannen werden getekend door Antoine Dujardin.*

27 augustus 1883

De Burgemeester wordt ontvangen door de Koning, die zijn tevredenheid uitdrukt over de verfraaiing van de stad.

28 augustus 1883

Nadat hij hem de dag tevoren had ontmoet op het strand, bezoekt Leopold de 28-jarige Antwerpse schilder Jan Van Beers op zijn tentoonstelling in één van de salons van het Kursaal.

30 augustus 1883

Om 13.30 uur vertrekt de Koning incognito naar Brussel, nadien naar de Ardennen. Over enkele dagen wordt hij grootvader…

> *Prinses Stefanie bevalt op 2 september van haar enige dochter Elisabeth-Maria. Na de kinderen van Louise is zij het derde kleinkind van Leopold.*

16 - Koning Leopold II op de Wellingtonrenbaan (SAO FT/C2387)

10 september 1883

Leopold II is in Laken op de expresstrein van Keulen gestapt en wordt om 10.00 uur verwelkomd door burgemeester Janssens.
Hij gaat door de Kapellestraat en via de "Boulevard" naar zijn chalet.

17 september 1883

De Koning is definitief vertrokken. 20 september 1883: "…le séjour au bord de mer semblait avoir fait grand bien à S.M. …"[16]

[16] *bron: Echo Ostende*

1884

29 juni 1884

De officiële opening van het zomerseizoen: Leopold, Maria-Hendrika en hun dochter Clementina komen rond de middag incognito aan. Een uitgebreide suite is hen gevolgd: ordonnansofficier de Wykerslooth, secretaris graaf de Lalaing, dokter Wimmer, gravin de Limburg-Stirum, om maar enkelen te noemen.

begin juli 1884

De vorst is vaak op het strand te zien, terwijl zijn echtgenote rondtoert met haar vier pony's (Nieuwpoort, Blankenberge, Wijnendale, …)

17 - Koning Leopold II op het strand (SAO FT/C2386)

7 juli 1884

Leopodl II ontvangt de Marokkaanse ambassadeur, die resideert in het Hotel de l'Océan. Mijnindustrie en metaalvestigingen zijn het gespreksonderwerp (kanonnen, wapens, Cockerill, …). "Pour la prosperité du Maroc" heet het.

16 juli 1884

De Koning ontvangt Japanse officieren.

20 juli 1884

De Koning onderbreekt zijn vakantie voor een ministerraad in Brussel. Om 06.20 uur vertrekt hij naar Brussel, om 15.10 uur is hij terug.

21 juli 1884

Samen met de Koningin vertrekt hij om 08.00 uur voor een Te Deum in de hoofdstad. 's Middags komt hij terug.

24 juli 1884

Al enkele dagen houdt Leopold werkvergaderingen met kolonel Strauch, de secretaris-generaal van de "Association Internationale Africaine".

27 juli 1884

Eerste dag van de Wellingtonrennen. Voorzitter de Stuers is een gelukkig man, want "…la tribune royale était très élégamment ornée…" na de Prix de Mariakerke. Vader, moeder en dochter genieten van de steeple-chase en de toejuichingen van de massa.

2 augustus 1884

Dubbel groot bezoek: terwijl le duc d'Aumale in Oostende-Station de hand drukt van het vorstenpaar, komt ontdekkingsreiziger en journalist Stanley met de "Marie Henriette" aan in "Oostende-Quai" temidden van een grote menigte.
Om 16.00 uur begint een langdurig onderhoud op het Chalet, waar Leopold nieuwsgierig is naar de Congomissie van de ontdekkingsreiziger.
's Avonds mag John Rowland aanzitten aan een groot diner samen met burgemeester Janssens, Ferdinand de Stuers, luitenant-generaal baron de Loë, pastoor Brulois en deken Decannière.

3 augustus 1884

Leopold II maakt een zeetochtje aan boord van de "Parlement Belge" naar de monding van de Schelde.
Om 19.00 uur dineert hij met de heren Strauch van het Comité africaine, Getteman (1e linie), Dufour (maalboten), de Limburg-Stirum (senator), Carbon (volksvertegenwoordiger), Vanderheyde (burgerwacht), Deschepper (genie) en Bovie (Bruggen en Wegen).
"…Nos souverains sont enchantés de leur séjour à Ostende et prolongeront leur séjour à nos bains jusqu'au 25 aout…"[17]

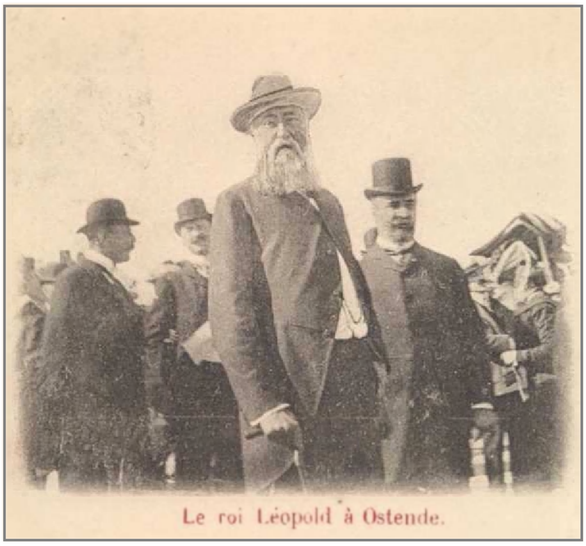
4 augustus 1884

Leopold en Maria-Hendrika wuiven hun oom uit aan het station.

8 augustus 1884

Drie maand vóór de Conferentie van Berlijn schrijft Leopold en brief naar Bismarck; de ondertoon is de erkenning van de soevereiniteit over het Kongobekken.

10 augustus 1884

De Koning is voor een tweede maal aanwezig op de Wellingtonrenbaan. Er is een prijzenpot van 2.500 fr. voor de "Prix de S.G. le duc de Wellington". De Koning ziet er stralend gezond uit, "légèrement bronzé par le hâle de la mer". Zijn twee uur lange aanwezigheid verhoogt de uitstraling van de hippodroom.

18 - Koning Leopold II (YVH5)

[17] *bron: Echo Ostende (7 augustus 1884)*

23 augustus 1884

Koning Leopold gaat in het station van Merelbeke de Duitse erfprins opzoeken om samen met hem om 12.35 uur naar Oostende terug te keren.
Zijne Keizerlijke Hoogheid wordt een déjeuner van 22 couverts aangeboden op het Chalet. De minister-president van Hongarije, Jouret (banque de France), de vice-consul van Oostenrijk te Brussel, de West-Vlaams provinciegouverneur Ruzette, Bach (Duits consul in Oostende), Strauch (alweer!) en de officieren van 's Konings Huis zitten mee aan tafel.
Om 15.50 uur rijdt de hoge gast het station uit, nagewuifd door de Koning en Koningin en veel Duitse toeristen.

24 augustus 1884

Met een "épuipage à la Daumont" trekt het koninklijk gezelschap naar de "Grand Prix d'Ostende", een handicap van 2.400 meter. De Koningin en haar dochter krijgen bloemen. Het organiserende Comité is tevreden.
Ontvangst op het paleis van Etienne Caratheodory Effendi, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van de keizer van het Ottomaanse Rijk. In opdracht van zijn souverein moet hij de insignes van de Orde van Chéfacat overhandigen aan onze koningin.

27 augustus 1884

Leopold vertrekt met de trein van 06.19 uur naar Brussel. In de loop van de middag is hij al terug.

28 augustus 1884

Het vorstenpaar wil – ondanks de regen - aanwezig zijn op het westerstrand voor "La fête des enfants". Traantjes, bloemen, valse starts, een koninklijke handdruk, valpartijen. Leopold vindt dat het er allemaal bijhoort "au développement de l'enfance".

30 augustus 1884

Aan boord van een stoomboot vaart de koninklijke familie naar Antwerpen voor een hele dag. Stracké staat borg voor een excellent "déjeuner dinatoire". Om 22.00 uur is het gezelschap thuis.

31 augustus 1884

De nieuwe vertegenwoordiger van de Verenigde Staten in Berlijn wordt in audiëntie ontvangen. Nadien volgt nog een dejeuner terwijl de Koningin prinses d'Yssenbourg-Buedingen opzoekt in het Grand Hotel de l'Empereur.

1 september 1884

Om 10.30 uur vertrekt het paar naar Brussel om de opening te kunnen bijwonen van het Salon.

8 september 1884

De Koning en Koningin gaan naar Brussel om aanwezig te zijn op de grote manoeuvres.

11 september 1884

Met de speciale trein van 11.00 uur komt de Koning weer aan in Oostende en dit voor de allerlaatste keer dit jaar. Het werd het (tot nu toe) allerlangste "saison ostendaise" want op…

16 september 1884

…verlaat de koninklijke familie, na twee en een halve maand, hun chalet. Ze hadden nochtans langer willen blijven, maar de Brusselse politiek is onbetrouwbaar ("…Le Roi n'a pas fait la moindre confidence aux personnes qui l'ont approché dans ces derniers jours…"[18])1885

[18] *bron: Echo Ostende 18/09/1884*

17 juni 1885

Veel vroeger dan voorzien was –het strand leek nog op een woestijn- komt Leopold met zijn echtgenote en jongste dochter aan om 09.56 uur. Burgemeester Janssens en plaatscommandant Orianne verwelkomen hen. Samen met de hofmaarschalk, 's konings secretaris, een ordonnansofficier, hun persoonlijke arts en een eredame rijden ze naar hun chalet. Op het Kursaal wappert de nationale driekleur en …de Kongolese vlag.
Enkele uren later maakt de vorst een dijkwandeling in de gietende regen.

20 juni 1885

De Infante Isabella van Spanje, zus van koning Alfonso XII, komt op bezoek. Na het dejeuner maken "de prinses van Segovia" en onze koningin een ritje met de wagen.

> ***Prinses Isabella***
> *was geboren in 1851 en huwde prins Gaetan van de twee Siciliën.*

21 juni 1885

Etienne Caratheodory-Etendi, gevolmachtigd minister van de Turkse keizer, wordt op het paleis in audiëntie ontvangen.

27 juni 1885

Een (voor Oostende) uiterst belangrijke brief vertrekt naar minister Beernaert: "…Les terrains entre le chemin de fer et le canal de Bruges conviennent parfaitement pour créer ce qui manque à Ostende, un Parc Public…" (getekend Leopold)

28 juni 1885

Om 10.00 uur vertrekken Leopold en Maria-Hendrika per trein naar Antwerpen. Ze komen om 18.00 uur terug.

3 juli 1885

Over de middag, aan het station wacht Leopold op de komst van de Oostenrijkse aartshertog Karel Lodewijk (1833-1896) en zijn echtgenote. Na een rit door de Kapellestraat begeeft het hoog gezelschap zich naar het chalet voor een déjeuner.
's Middags bezoeken de bijna 52-jarige broer van de Oostenrijkse keizer en zijn derde vrouw Maria-Theresia het Kursaal. Directeur Paul Landoy laat hen onder de indruk komen van de grootsheid en elegantie van het gebouw; vooral de rotonde en de feestzaal wekken bewondering. Vanop het buitenterras genieten de bezoekers van een fraai zeespektakel van stomers en vissersschuiten. Leopold kijkt fier mee naar de einder (de Conferentie van Berlijn is voor hem een triomf geworden) maar zit in gedachten bij wat anders: "…tirer de l'abandon un bois en miniature (…) et qui est designé sous le nom de Bois de Boulogne, un bois de plaisance…".

5 juli 1885

De Koning wacht op de duc d'Aumale die om 14.00 uur met de maalboot vanuit Engeland komt.
Om 18.00 uur biedt hij zijn oom een groot diner aan. Er zijn heel wat hoge gasten: de Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken, senator de Limbourg Stirum, de commandant van de Burgerwacht, de directeur van de Marine, Bovie van Bruggen en Wegen, Dutremez als voorzitter van de Godshuizen en dokter Janssens.

> ***duc d'Aumale***
> *Henri Eugène Philippe Louis d'Orléans, duc d'Aumale was geboren op 16 januari 1822. Hij was de broer van koningin Louise Marie, de moeder van Leopold II. Na een militaire carrière, trok hij zich in 1848, na de revolutie terug in Engeland waar hij zich wijdde aan (militaire) geschiedenis. Later bouwde hij opnieuw een militaire carrière uit in Frankrijk maar werd als lid van de vroegere koninklijke familie, in 1883 zijn militaire functie ontnomen en in 1886 verbannen. In 1889 mocht hij evenwel al terugkeren. Omdat zijn beide kinderen al waren overleden, liet hij zijn kasteel Chantilly en de hele kunstcollectie na aan het Institut de France. Hij overleed op 7 mei 1897.*

6 juli 1885

Om 08.40 uur wordt het anker gelicht van de "Prince Baudouin" waarmee het koninklijk gezelschap een tocht maakt naar Vlissingen. Mooi weer, kalme zee, het déjeuner wordt aan boord genomen.
Met de wagen worden, strikt incognito, Middelburg en Domburg bezocht. Om 23.00 is het gezelschap weer thuis.

7 juli 1885

Alvorens 's anderendaags naar Chantilly terug te keren, wil de hertog nog even Brugge zien; met de Koning en de Koningin neemt hij een kanaalboot.
Op de terugweg varen ze langs de "Sport Nautique" waar net de laatste wedstrijd afgelopen is. Toejuichingen alom!

8 juli 1885

Voor een weekje ruilt de koninklijke familie Oostende voor Laken.

15 juli 1885

In de loop van de avond komen ze terug; hun tante, de hertogin van Saksen Coburg en haar zoon vergezellen hen op de speciale trein.
Ze willen graag tot in september aan zee vertoeven…

19 juli 1885

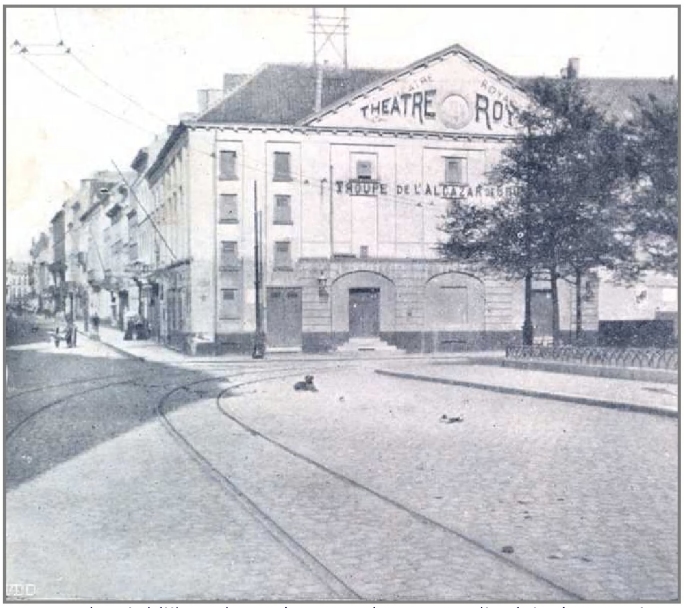
De oom van de koning, de hertog van Montpensier brengt enkele uurtjes door op het Chalet; 's middags maken ze een wandeling op de dijk en bezoeken het Kursaal.

> ***hertog van Montpensier***
> *Antoine Marie Philippe Louis (1824–1890) was de zoon van Louis-Philippe en schoonbroer van koning Leopold I. Hij was gehuwd met Luisa Fernanda, de dochter van koning Ferdinand VII van Spanje.*

20 juli 1885

Gala-avond in het theater met het stuk "l'Etudiant pauvre". Volgens het gebruikelijk ceremonieel ontvangt burgemeester Ch. Janssens aan de hoofdtrap achtereenvolgens de Koningin, haar dochters Clementina en Louise en haar echtgenoot prins Filip van Saksen Coburg Gotha die daarna in de geïmproviseerde koninklijke loge plaats nemen. Ze blijven

tot het einde en bij een staande ovatie komen overal in de zaal wuivende zakdoekjes boven.

19 - De koninklijke schouwburg op het Comedieplein (nu Marie-Joséplein (SAO PK/B1114)

26 juli 1885

Leopold en Maria-Hendrika gaan aan boord van de "Prince Baudouin" die hen van Temse naar Antwerpen brengt.

1 augustus 1885

Mars (Bonvoisin) biedt de Koning, die hij op het strand ontmoet, een exemplaar aan van zijn nieuw album "Aux bains de mer d'Ostende". De vorst feliciteert hem met de prestatie: "…Ostende, que nous aimons tant tous les deux…"
Om 13.24 uur spoort de Koning, vergezeld van een ordonnansofficier, naar Blankenberge en Heist. Hij is terug om 18.21 uur.

3 augustus 1885

Met graaf de Lalaing en dokter Wimmer brengt Leopold incognito een bezoek aan Londen.

4 augustus 1885

De Koningin, prinses Clementina en een eredame vertrekken naar Dover.

9 augustus 1885

Om 14.30 uur trekt de Koning naar de Wellingtonrenbaan. Tussen de veelkleurige zonneschermpjes van de highlife vallen de Koning, de in het zwart getoilleteerde Koningin en het met geel gemengd paars van Clementina niet op in de augustuszon.

10 augustus 1885

Op het Chalet organiseert de Koning een déjeuner van 18 couverts. De Engelse ambassadeur in Egypte (met 3 secretarissen), prins Doria, bankier Horace Landau, de Stuers als voorzitter van de Societé des Courses d'Ostende zitten mee aan tafel.

13 augustus 1885

"Le Roi se promène énormément; on le voit partout et souvent; dès 7 heures du matin, il prend le frais sur la digue. C'est un habitué également de la plage, aux bains et de l'estacade". "Quant à S.M. la Reine, elle affectionne aussi les promenades à pied et l'excursion à Mariakerke est une de celles qu'elle préfère…"[19]

[19] *bron: Echo Ostende*

18 augustus 1885
Een doordeweekse dinsdag op het hippodroom: minder volk op de tribunes en het middenplein, maar wel “schoon volk”: de groothertog en groothertogin van Mecklenburg zijn uitgenodigd door het koninklijk paar en wonen de Grote Steeple Chase bij.

> ***groothertog van Mecklenburg-Strelitz***
> *Friedrich-Wilhelm was groothertog van 1860 tot 1904 van het groothertogdom in het Noorden van Duitsland.*

19 augustus 1885
De Koning ontvangt de gemeenteraad op zijn chalet. Op deze audiëntie vragen de raadsleden zijn persoonlijke tussenkomst bij de regering, vooral voor het gratis verwerven van gronden die nodig zijn voor het nieuwe park. Toeristen vragen om groen en missen stille wandelpaden.

20 augustus 1885
Leopold dineert met de Franse ambassadeur in Berlijn, baron Lambermont, de prins de Caraman-Chimay (minister van Buitenlandse Zaken), baron Goffinet, burgemeester Janssens, ingenieur Bovie, prof. Van Beneden en een zeker Fabre (schilder).
Ondanks het slechte weer is de Koning opnieuw aanwezig op de Wellingtonrenbaan: hij ziet Madelon de Grand Prix d’Ostende winnen.
’s Avonds wonen Maria-Hendrika, die een groot toneelliefhebster is, prinses Clementina en de Mecklenburgs een voorstelling bij in het theater.

23 augustus 1885
Voor het eerst wordt in Oostende een “concours hippique” gehouden. Het is Auguste Valcke die met “Favori” de “Prix de Sa Majesté le Roi” wint. De gouden medaille wordt door de Koning zelf uitgereikt.

26 augustus 1885
Leopold scheept ’s avonds in, samen met minister Van den Peereboom (Spoorwegen en Marine) voor Dover, waar ze om 01.00 uur ’s nachts aankomen.

27 augustus 1885
De Koning is reeds om 05.00 uur op de been om er in de dokken twee nieuwe schepen op de lijn naar Calais te bekijken.
Om 08.30 uur neemt hij de trein naar Folkestone waar hij de stad, de haven en zijn installaties bezoekt. Dan gaat hij aan boord van een stoomboot, richting Boulogne om zich ook daar van de toestand van de haven te vergewissen.
Om 18.30 uur komt hij aan in Duinkerke waar hij een kopje thee drinkt in Café des Arcades. Hij vertrekt om 23.30 uur en komt om 02.00 uur ’s nachts in Oostende aan!

30 augustus 1885
Vanuit zijn paviljoen schrijft hij een brief aan Auguste Beernaert (hij heeft vaak met hem vanuit Oostende gecorrespondeerd) waarin hij hem en zijn echtgenote een goede reis naar Zwitserland toewenst “…que le bon air des montagnes vous fera oublier les fatigues de la session..”
15 genodigden dineren met de vorst op zijn chalet.
Tijdens de derde dag van de “concours hippique” zit aartshertog Louis Victor van Oostenrijk, broer van de keizer naast hem in de grote tribune. Hij volgt een zeekuur van 5 weken.

> ***Louis Victor van Oostenrijk***
> *was de jongste broer van de Oostenrijkse keizer en de aangetrouwde oom van prinses Stefanie.*

6 september 1885
Baron de Bleichroeder, een grote Berlijnse bankier, komt onderhandelen over de financiering van Kongo. Leopold zal hem de ster van Grootofficier van de Orde van Leopold opspelden.

7 september 1885
Om 13.30 uur vertrekt hij naar Brussel om vervolgens door te reizen naar Antwerpen.

9 september 1885
Om 12.40 uur komt de Koning aan in Oostende.

13 september 1885
Maria-Hendrika is voor de derde keer dit jaar op bezoek in Nieuwpoort-Bad, nu met haar schoonzoon aartshertog Rudolf.

14 september 1885
De Koning en Koningin reizen "par train gala special" naar Antwerpen. Omstreeks 07.40u keren ze terug.

22 september 1885
Om 13.30 uur keert de koninklijke familie na een verblijf van bijna drie maanden terug naar Laken "…en y laissant le plus agréable souvenir…"

1886

22 april 1886

"Le Roi arrivera à Ostende dans le courant du mois de juin"[20]

3 juni 1886

"Il parait que la Famille Royale viendrait plus à Ostende"
"La Reine accompagnerait le Roi".[21]

8 juli 1886

"On s'occupe beaucoup de savoir si la Famille Royale viendra cette saison à Ostende…"[22]

8 augustus 1886

"Il dévient de plus en plus probable que LL MM le Roi et la Reine ainse que S.A. la princesse Clementina viendront passer une partie de la saison à Ostende…"[23]
Het zou uiteindelijk de 18de of de 20ste augustus moeten zijn. Wat blijkt?…

17 september 1886

Om 09.58 uur stappen de koning van Portugal samen met Leopold II uit "le train royal, grand gala".
Wat later nemen beide hoogheden van elkaar afscheid op de brug van de "Prince Baudouin". Weer aan land speelt de "Brabançonne". De vorst neemt het woord: "Il est heureux de pouvoir redevenir ostendais pour quelques jours".

20 september 1886

Om 13.15 uur maakt de Koning een uitstapje met de stoomtram naar Blankenberge. Daar bezoekt hij het Casino. Om 18.25 uur is hij terug, na een oponthoud in Wenduine.

22 september 1886

Om 12.20 uur neemt de Koning opnieuw de tram, dit keer naar Veurne. Directeur Edouard De Cuyper toont hem hoe het staat met de uitbating van de buurtspoorweg Oostende-Nieuwpoort-Veurne.
Om 15.00 uur wordt Leopold ontvangen door de stedelijke overheden van Nieuwpoort die hem het stadhuis, de hallen en de haveninstallaties laten zien.
Hij gaat te voet naar Nieuwpoort-Bad waar hij het afgebrande staketsel bekijkt.
De Koning is terug om 18.30 uur met de omnibus van de tram.

25 september 1886

Om 15.14 uur vertrekt de Koning met de "berline royale" naar Brussel.

1 oktober 1886

Vrijdagmorgen, totaal onverwacht, na een Duitse treinreis met de "malle des Indes" komt de Koning in Oostende aan. Met John d'Outremont gaat hij te voet naar het chalet.
's Avonds vertrekt hij "dans le plus strict incognito" met de "Comte de Flandre" naar Dover.

6 oktober 1886

Met dezelfde maalboot keert hij terug. Om 06.20 uur 's morgens (!) vertrekt hij al naar Brussel.

---

[20] *bron: Echo Ostende*
[21] *idem*
[22] *idem*
[23] *idem*

1887

15 april 1887

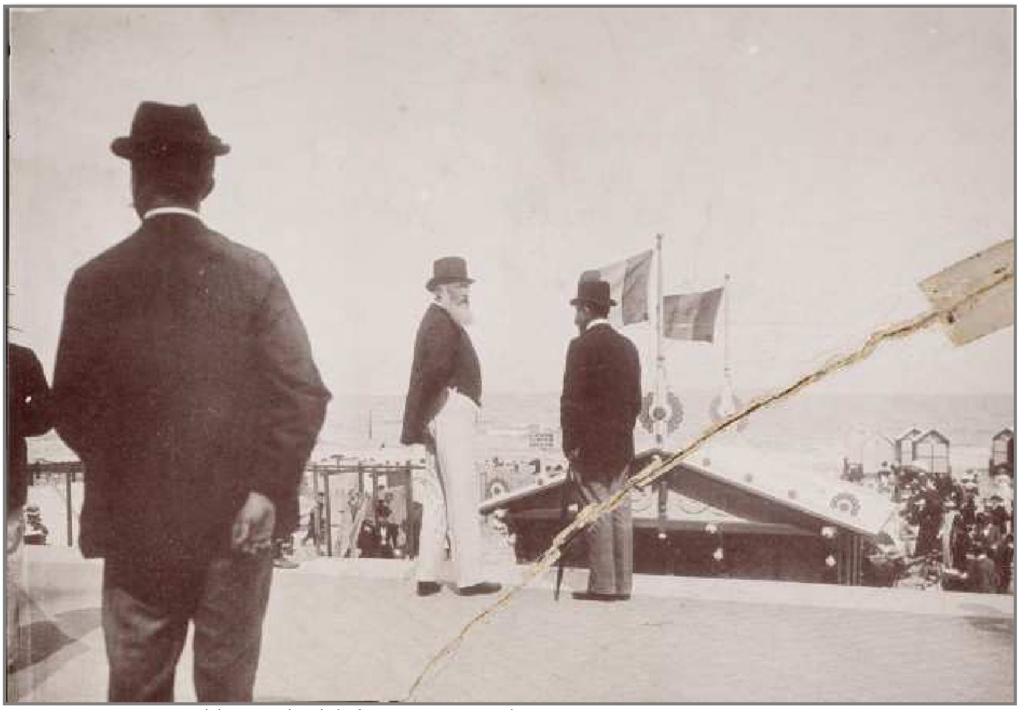
Met graaf d'Oultremont, de hofmaarschalk, komt Leopold aan vanuit Dover. Nog dezelfde dag reist hij door naar Brussel.

16 juni 1887

"On annonce de Bruxelle que la famille royale fera, cette année, un long séjour à Ostende"[24].

7 juli 1887

Om 10.04 uur komt de Koning aan met zijn ordonnansofficier majoor Chapelié. Hij gaat langs de dijk te voet naar zijn chalet.

20 - Koning Leopold II op de dijk (SAO FT/C2400)

8 juli 1887

's Avonds vertrekt de Koning naar de hoofdstad.

10 juli 1887

Met de trein van 10.04 uur komt de Koning in Oostende aan.

11 juli 1887

Alweer vertrokken.

14 juli 1887

Met vrouw en jongste dochter komt de Koning opnieuw naar zee.

24 juli 1887

Enkele mensen, betrokken bij de gymnastiek in België, worden in privé-audiëntie ontvangen om met de vorst te praten over de lichamelijke opvoeding van de jeugd, de weerbaarheid en de landsverdediging, de rekrutering in het leger.

[24] *bron: Echo d'Ostende*

28 juli 1887

De zestienjarige Clementina mag met haar ouders mee met een tram op de nieuwe lijn naar Blankenberge.

> ***Prinses Clementina***
> *wordt geboren op 30 juli 1872 in Laken. Ze is ongetwijfeld de lievelingsdochter van haar vader en verblijft vaker met hem in Oostende. Ze krijgt echter geen toestemming om te trouwen met haar grote liefde, prins Victor Napoleon van Frankrijk. Allicht had dit te maken met zijn familieband via zijn moeder die uit het geslacht d'Orléans stamde. Zij waren de rivalen van de Bonapartes die eveneens de Franse kroon opeisten.*
> *Uiteindelijk zal ze moeten wachten tot 12 april 1910 om, nauwelijks 4 maanden na het overlijden van haar vader, toch met hem te huwen. Het is een gelukkig huwelijk en het echtpaar krijgt twee kinderen: Marie Clotilde (1912-1996) en Louis Jérôme (1914-1997). Clementina overlijdt in Nice op 8 maart 1955.*

31 juli 1887

Telegram aan Beernaert "déposé à Ostende Plage à 19.53u": Je serai lundi à votre disposition au chalet". De koningin en ikzelf zouden graag met u die dag dejeuneren.

6 augustus 1887

Van 22.00 uur tot 23.00 uur is de Koning aanwezig op het galabal van de "Société des Courses" in het Kursaal, dit naar aanleiding van de officiële opening van de gerestaureerde zalen.

7 augustus 1887

Met echtgenote en dochter trekt de Koning naar de renbaan voor de Prix de la Plage (2400m), de Prix de la Mer (2.800m) en de Prix des Sables (2.500m).

8 augustus 1887

's Avonds vertrekt hij naar Brussel.

9 augustus 1887

Hij keert terug naar Oostende.

10 augustus 1887

De Koning heeft een onderhoud met generaal C. Pontus, Minister van Oorlog, onder het kabinet A. Beernaert.

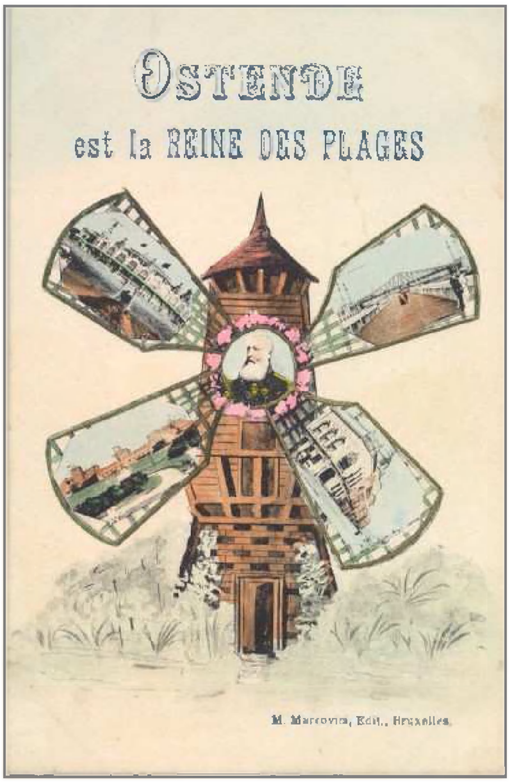
21 - Prinses Clementina (SAO PK/B1730)

11 augustus 1887

Leopold en Maria-Hendrika maken hun opwachting aan het station voor de hertog van Aumale (de oom van de koning) met wie de Koningin 's avonds nog naar het theater gaat. Daar neemt haar uitgebreid gevolg de twee grote centrale loges in voor een drie uur durend spektakel van de beroemde goochelaar Donato.

14 augustus 1887

Er bevindt zich een zee van mensen op de tribunes en achter de omheining van de Wellingtonrenbaan. Ook Leopold wil per se de 3.500m grote Steeple Chase bijwonen.

15 augustus 1887

Leopold, Maria-Hendrika, de graaf van Vlaanderen en zijn zoon prins Boudewijn vertrekken met de trein naar Brugge om deel te nemen aan de feestelijkheden bij de onthulling van het standbeeld van Jan Breydel en Pieter de Coninck.

22 - Fantasiekaart (YVH)

> ***prins Boudewijn***
> *was geboren in 1869 en was de oudste zoon van Filips, de broer van Leopold II. Na het overlijden van de zoon van Leopold kwam hij een stapje dichter bij de troon maar hij overleed al in 1891. Uiteindelijk zou zijn jongere broer Albert Leopold II opvolgen omdat ook zijn vader vóór Leopold was overleden.*

16 augustus 1887

De "Athlétic Club de Bruxelles" organiseert loopwedstrijden op het westerstrand. De vorst is, ondanks de regen, present voor het vierde nummer, de Prix de S.M. le Roi" waarbij negen atleten strijden voor de gouden medaille van de Koning.

21 augustus 1887

Hoogdag voor alle paardenliefhebbers: de grote internationale Steeple Chase; een prijzenpot van 10.000 fr. "…les dames avaient arboré leurs plus gracieux atours…"[25]. De Koning, de Koningin, prinses Clementina en prins Boudewijn zien twee paarden van de stal Liénart als eerste en tweede eindigen.

[25] *bron: Echo Ostende 25 augustus 1887*

24 augustus 1887
Groot diner met een twintigtal genodigden.

1 september 1887
Om 06.00 uur trekt de Koning naar Brussel voor de opening van de "Exposition artistique et industrielle" in Elsene. Om 18.55 uur is hij terug.

12 september 1887
Vertrokken naar Engeland via Dover.

13 september 1887
Weer in Oostende bezoekt de Koning met Maria-Hendrika, in het Panorama, het panoramische zicht op Rio de Janeiro waar 2 schilders (Meireller en Langherock) aan werken.

20 september 1887
Om 06.30 uur vertrekt Leopold opnieuw naar Engeland. In Dover neemt hij de trein naar Londen. Om 09.30 uur nemen de Koningin en prinses Clementina voor dit jaar definitief afscheid van Oostende.

24 september 1887
'ꞌs Nachts keert de Koning terug naar Oostende met de Engelse steamer Manx Queen.

25 september 1887
De Koning blijft aan boord tot 07.00 uur. Hij keert te voet terug naar het Chalet.
Om 09.00 uur gaat hij aan boord van het schoolschip waar hij alle straffen van de "mousses" kwijtscheldt en onder hen een som van 150 fr. verdeelt.
Met de express van 11.06 uur keert hij naar Brussel terug.

1888

9 maart 1888

Leopold vertrekt met de "Prince Baudouin" om 14.30 uur naar Londen om koningin Victoria te ontmoeten.

20 mei 1888

Om 10.00 uur komt hij met zijn ordonnansofficier baron de Wykerslooth de Roeystein aan in Oostende om de maritieme werkzaamheden grondig te bekijken.
Hij maakt een wandeling door de "Avenue de la Reine" en stuurt een brief aan Beernaert: "J'y ai passé la journée par un temps delicieux".
Om 20.40 uur keert hij terug naar Brussel.

8 juni 1888

Om 10.00 uur komt de Koning aan. Hij gaat onmiddellijk naar zijn chalet waar al enkele dagen alles in gereedheid is gebracht.
Nog geen half uur later is hij al als "bon piéton" op de dijk en wandelt hij tot op het staketsel. Hij blijft nog enkele dagen.

23 - Koning Leopold II op het staketsel (YVH)

13 juni 1888 tot 16 juni 1888

De Koning verblijft in Oostende.

21 juni 1888

Aan boord van de nieuwe maalboot "Princesse Henriette" (25 mijlen/uur) vertrekt de Koning naar Engeland.

22 juni 1888

De Koning verblijft in Londen tot 29 juni; de overtocht van Dover naar Oostende duurt drie uur.

3 juli 1888
Leopold komt met zijn echtgenote en zijn jongste dochter om 11.00 uur aan voor hún grote vakantie. Aan het station doet hij bij schepen Montangie navraag of er voldoende toeristen zijn, gezien het aanhoudend slechte weer.

4 juli 1888
Terwijl de Koningin met haar eredame wandelt en Clementina niet weg te slaan is van haar gouvernante, neemt de Koning de tram naar Blankenberge.
Onderweg wil hij de duinaanplantingen in De Haan van nabij bekijken.
In een brief aan Beernaert schrijft hij: "…Ostende se développe, on a beaucoup bati…"

9 juli 1888
Om 20.35 uur vertrekt hij nog naar Brussel om 's anderdaags al om 10.40 uur terug te zijn.

13 juli 1888
Met zijn ordonnansofficier en dokter Wimmer trekt Leopold naar Dover.

14 juli 1888
De Koning is weer in Oostende. De Koningin is aanwezig op de opening van het nieuwe theaterseizoen.

21 juli 1888
Leopold keert, begrijpelijk, terug naar de hoofdstad. 's Avonds is hij weer in Oostende.

24 juli 1888
Om 11.00 uur bezoekt het koningspaar de grote "Exposition d'Hygiène et de Sauvetage" in het Leopoldpark.

27 juli 1888
Meer en meer vindt het publiek de weg naar het theater, mede door de aanwezigheid van Maria-Hendrika die telkenmale het sein geeft tot applaudisseren zoals vandaag voor de operette "Les Cents Vierges" van Lecoq.

29 juli 1888
Leopold gaat naar Antwerpen voor de opening van een tentoonstelling voor Schone Kunsten; 's avonds is hij weer in Oostende.

2 augustus 1888
In het theater ondergaat Maria-Hendrika de frivole geest van het 2de keizerrijk, weerspiegeld in "La vie Parisienne".

4 augustus 1888
De Brusselse sportvereniging "l'Athletic and Running Club" houdt tussen de donderslagen en de bliksemschichten haar "courses pedestres".
Om 15.30 uur woont Leopold de wedstrijden bij en mengt zich onder de winnaars van zijn eigen prijs. Bij zijn vertrek speelt de harmonie "Euterpe" de Brabançonne.

9 augustus 1888
De Koning geeft een groot diner voor heel wat Oostendse en buitenlandse prominenten, onder wie baron Daelman, "ministre de Belgique au Mexique", A. Van Loo, Belgisch gevolmachtigd minister in Rome, prins J. de Caraman-Chimay, minister van Buitenlandse Zaken.

10 augustus 1888
In het hotel Fontaine heeft Leopold een onderhoud met kardinaal Lavigerie. Het gesprek met de prelaat duurt meer dan een uur.

11 augustus 1888

Leopold houdt een tweede groot diner met 18 couverts.

13 augustus 1888

De Koning vertrekt naar Schotland voor een 15-tal dagen. Op dezelfde dag vertrekt de Koningin naar Laken vanwaar ze binnenkort zal vertrekken naar Oostenrijk om er haar dochter Stefanie te bezoeken.

28 augustus 1888

De Koning komt terug uit Engeland.

29 augustus 1888

De Koning brengt een bezoek aan de werken aan de oude haven en het Bois de Boulogne. Hij confereert lange tijd met regeringsleider Beernaert.

Bois de Boulogne

Tot dan toe was het Leopoldpark in het hart van Oostende het belangrijkste park van Oostende geweest. Na de sloping van de vesten in 1866 was het in 1866 gevoelig uitgebreid naar de plannen van de Duitse landschapsarchitect Louis Fuchs. Al in 1876 maakt de Duitse Eduard Keilig in opdracht van de Koning de plannen op van het zgn. Bois de Boulogne, het huidige Maria-Hendrikapark. De plannen zouden uiteindelijk pas in 1886 worden hernomen. Samen met de aanleg van de Koninginnelaan en van de twee groene pleinen (1891), genoemd naar zijn dochters Clementina en Stefanie, vormde dit park een verbinding met het koninklijk paleis. Omstreeks 1892 was het park grotendeels afgewerkt. In 1897 werd het al met 22,5 ha. uitgebreid. Het zou voortaan ook bekendstaan als het Maria-Hendrikapark, naar de echtgenote van de koning.

24 - Het Bois de Boulogne dat later Maria-Hendrikapark werd genoemd (SAO PK/B0513)

25 - Zicht op het Prinses Clementinaplein (SAO PK/B2269)

30 augustus 1888
De minister van de Japanse Marine, admiraal Kabajama, wordt in audiëntie ontvangen.

31 augustus 1888
Om 06.20 uur vertrekt de Koning naar Brussel; om 23.00 uur weer.

2 september 1888
Sporthoogdag op het kanaal tussen Plassendale en Slijkens. Leopold komt te voet samen met ordonnansofficier Donny kijken naar het nationaal kampioenschap in het skiff-nummer. Voor het eerst wint een acht met stuurman de Brusselse Cercle des Regates.

4 september 1888
Vergezeld van de nieuwe Minister van Landbouw L. de Bruyn en ingenieur van Bruggen en Wegen, Demey bezoekt Leopold de aanplantingen in de pittoreske duinen van De Haan. De resultaten zijn negatief.

5 september 1888
De Koning vertrekt naar Brussel.

9 september 1888
Leopold keert weer naar Oostende. 's Middags woont hij op de Wellingtonrenbaan de feestelijkheden bij, georganiseerd door de Federatie van Belgische gymnasten.

23 september 1888
"…S.M. le Roi prolonge encore son séjour à Ostende; tous les jours, notre souverain fait de longues promenades sur la digue et va examiner les grands travaux qui se font à Ostende…"[26]

24 september 1888
Om 10.50 uur vertrekt de Koning naar Brussel. Om 18.00 uur is hij al weer.

27 september 1888
De Koning heeft een ontmoeting met de groothertog van Mecklembourg-Strelitz.

[26] bron: Echo Ostende

1 oktober 1888

Na een vrij regelmatig verblijf van bijna drie maand verlaat Leopold de zomerse hoofdstad van België om 16.00 uur.
Hij neemt afscheid van de nieuwe burgemeester J. Montangie en hoopt dat de werken aan stad en haven "…seront poussés avec activité afin de hâter la transformation de la ville dont il fait sa résidence favorite…"[27]

27 oktober 1888

Om 10.11 uur komt Leopold aan in Oostende. Hij brengt een bezoek aan de werken aan de haven, de Leopoldlaan en de omgeving van het Koninklijk Chalet; Om 16.24 uur vertrekt hij opnieuw.

3 december 1888

Om 10.00 uur komt de Koning aan in het Zeestation. Vandaar trekt hij naar de oude residentie in de Langestraat waar voor hem een "pied à terre" is klaargemaakt.
Om 11.00 uur brengt hij een bezoek aan twee nieuwe maalboten: de "Princesse Josephine", gebouwd op een Schotse scheepswerf en de "Flandre" van het Belgische Cockerill. Leopold toonde bij deze laatste interesse voor de elektrische verlichting en het restaurant dat 50 personen kon bedienen. Om 16.24u vertrekt hij terug.

13 december 1888

Om 10.11 uur komt de Koning aan voor een werkbezoek met ordonnansofficier Donny.
Om 04.24 uur keert hij terug naar Laken.

[27] *bron: Echo Ostende (4 oktober)*

1889

27 april 1889

Met opgerolde plannen onder de arm stapt Leopold om 10.10 uur uit de trein vergezeld door zijn ordonnansofficier graaf R. du Chastel.

19 mei 1889

"des ordres viennent d'arriver de Bruxelles disant de préparer (…) les écuries du Roi"[28]

30 mei 1889

"…Nous avons annoncé que la famille royale (de source certaine) arriverait dans les premiers jours de juin pour y passer toute la saison. Il est plus probable que l'archiduchesse Stéphanie ainsi que la princesse Louise viendront également passer un certain temps…"[29]

27 juni 1889

"…Nous apprenons (…) que la famille royale arrivera à Ostende le 10 juillet prochain pour faire parmi nous un séjour d'au moins deux mois…"[30]

25 juli 1889

"… Tous les appartements son préparés pour un long séjour. Le chalet de Mariakerke les attend…"[31]

Het is niet duidelijk waarom het dit jaar allemaal anders is verlopen. Zou het drama van Mayerling (30 januari 1889) een langdurige schaduw geworpen hebben op het leven van de Koning en de Koningin nu hun dochter Stéphanie, na acht stormachtige en ongelukkige jaren, weduwe is geworden en bovendien nooit op de keizerlijke troon zou komen?…

[28] *bron: Echo d'Ostende*
[29] *idem*
[30] *idem*
[31] *idem*

1890

26 maart 1890
Om 06.00 uur komt de Koning aan met een speciale trein. Hij begeeft zich aan boord van de "Princesse Josephine" voor een tocht, bij heel mooi weer, naar Dover.

31 maart 1890
Om 18.15 uur vertrekt de Koning vanuit Southampton naar Calais.

1 april 1890
In Calais bezoekt de Koning de haveninstallaties en vaart vervolgens door naar Oostende waar hij om 14.00 uur aankomt. Hij neemt een kijkje op de nieuwe "Prince Albert", inspecteert de havenwerken, het staketsel en rijdt zelfs tot aan het Bois de Boulogne. Alvorens te vertrekken om 17.30 uur heeft hij nog een lang onderhoud met burgemeester Montangie.

7 april 1890
Om 10.00 uur arriveert de Koning voor een inspectiebezoek o.a. aan de Koninginnelaan en dat ondanks het feit dat het de hele dag regent.
Pas om 20.45 uur vertrokken.

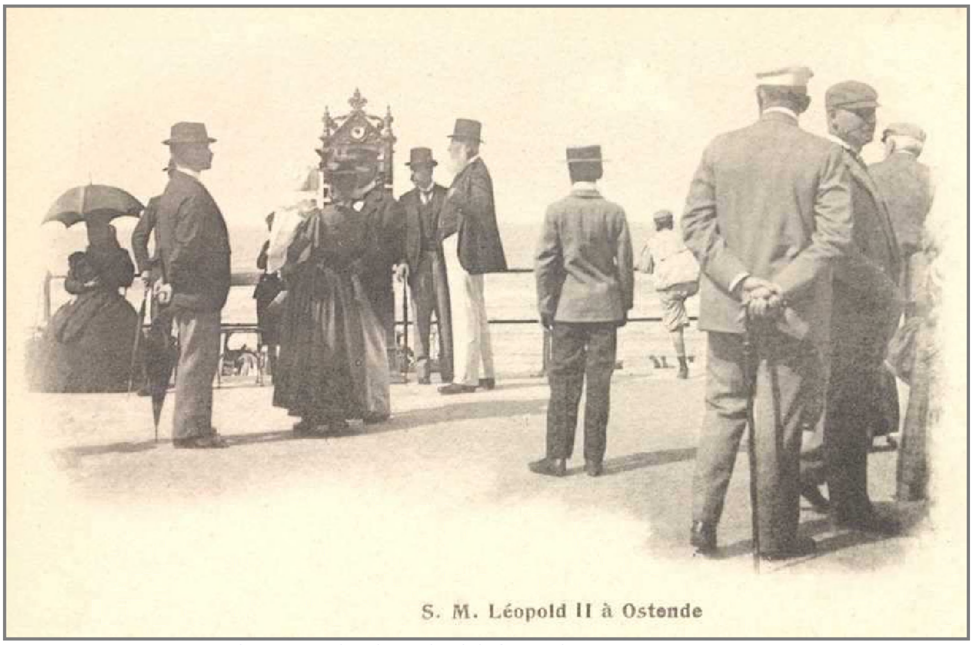
17 april 1890
Om 10.10 uur komt Leopold aan met zijn ordonnansofficier baron Snoy.
Ook nu weer staat een bezoek aan het Bois de Boulogne hoog op zijn agenda, al kan een wandeling op de dijk en het staketsel er nog altijd bij.

2 mei 1890
De Koning maakt een wandeling op het strand, naar Mariakerke toe.
Hij bezoekt de werken aan het staketsel en de parkaanleg van het Bois de Boulogne "comme à ses voyages précedents".

11 mei 1890
Met de "Prince Albert" vaart de Koning via Dover naar Londen.

26 mei 1890
Om 18.40 uur keert de Koning terug. Tien minuten later is hij al vertrokken naar Laken.

16 juni 1890
Om 11.00 uur start Leopold zijn zomervakantie in Oostende. Hij trekt te voet door de Kaaistraat, langs de dijk (waar hij zich laat wegen op een automatische weegschaal) naar zijn chalet.

26 - De Koning naast de weegschaal op de dijk (YVH3)

20 juni 1890
De Koning keert voor één dag terug naar Brussel.

21 juni 1890
Leopold is al terug in Oostende.

22 juni 1890
Samen met het hoofd van de staatspakketboten, Ecrévisse, en een ingenieur van de Marine, Lecointe, maakt Leopold een tochtje op de kanalen van Brugge en Nieuwpoort. Om 19.00 uur is hij terug.

24 juni 1890
De Koning gaat voor een dag naar Brussel.

7 juli 1890
Idem.

10 juli 1890
Leopold II brengt – incognito- een bezoek aan De Haan: zijn nieuw strand, de duinaanplantingen, de villa's in opbouw. Hij gaat te voet naar Klemskerke waar hij de buurtspoorweg neemt.

12 juli 1890
Leopold vertrekt naar Brussel, maar keert 's avonds al terug.

15 juli 1890
Daags na de 25ste verjaardag van zijn troonsbestijging vertrekt de Koning met de luxetrein naar Brussel.

17 juli 1890
Emile Banning (1836-1898), Belgisch diplomaat en voorstander van de annexatie van Kongo door België, op wandel op de dijk met Leopold, bespreekt het financiële luik van deze overdracht.

20 juli 1890
Om 11.50 uur vertrekt de Koning naar Brussel voor allerlei plechtigheden: het Te Deum, bezoeken aan de Kleine Zavel, de Koninklijke Musea, de Brusselse gemeenteraad…

23 juli 1890

Om 18.00 uur is de Koning weer in Oostende.

26 juli 1890

Leopold II vertrekt "par train special-gala" naar Antwerpen voor de officiële opening van het nieuwe museum en voor een feest, gegeven door het Rode Kruis van Kongo.

29 juli 1890

De Koning is vroeg uit de veren voor de trein van 06.20 uur naar Brussel. 's Avonds is hij al terug.

2 augustus 1890

Leopold komt te voet aan bij de grondig opgefriste "Débardadère" om te zien of alles piekfijn in orde is voor de aankomst van de Duitse keizer en familie van hem, Wilhelm II. Op de Visserskaai houdt hij een paardenkoets tegen en laat zich naar zijn Paleis in de Langestraat rijden.

Wilhelm II

De Duitse keizer werd geboren op 27 januari 1859. Hij was de zoon van de kroonprins Friedrich en de eerste kleinzoon van de Engelse koningin Victoria. In 1881 huwde hij hertogin Augusta van Schleswig-Holstein en kreeg zes zonen en één dochter. In 1888 kwam hij op de troon na het overlijden van zijn vader die slechts drie maanden had geregeerd. Wilhelm stond bekend als een uiterst militaristisch man, met een sterk temperament. Met Leopold deelde hij zijn liefde voor Noorwegen en zijn interesse voor de kolonies. Hij overleed op 4 juni 1941.

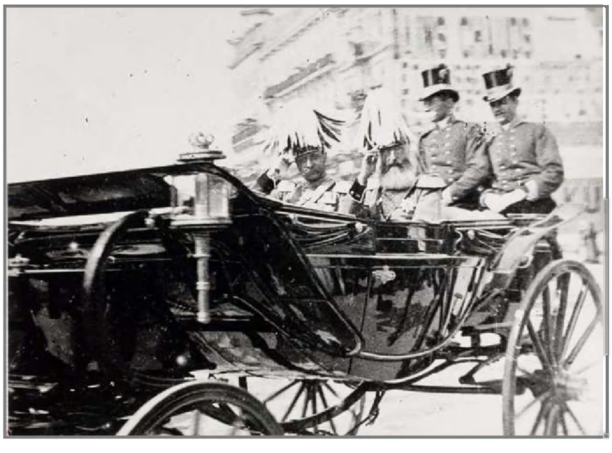
27 - De aankomst van keizer Wilhelm II met de Hohenzollern (SAO FT/C4625)

28 - De voorbode van de stoet (SAO FT/C4488)

29 - Het rijtuig met daarin keizer Wilhelm en koning Leopold (SAO FT/C4477)

30 - Keizer Wilhelm en koning Leopold in hun rijtuig (SAO FT/C2385)

31 - Keizer Wilhelm en koning Leopold in hun rijtuig (SAO FT/C4498)

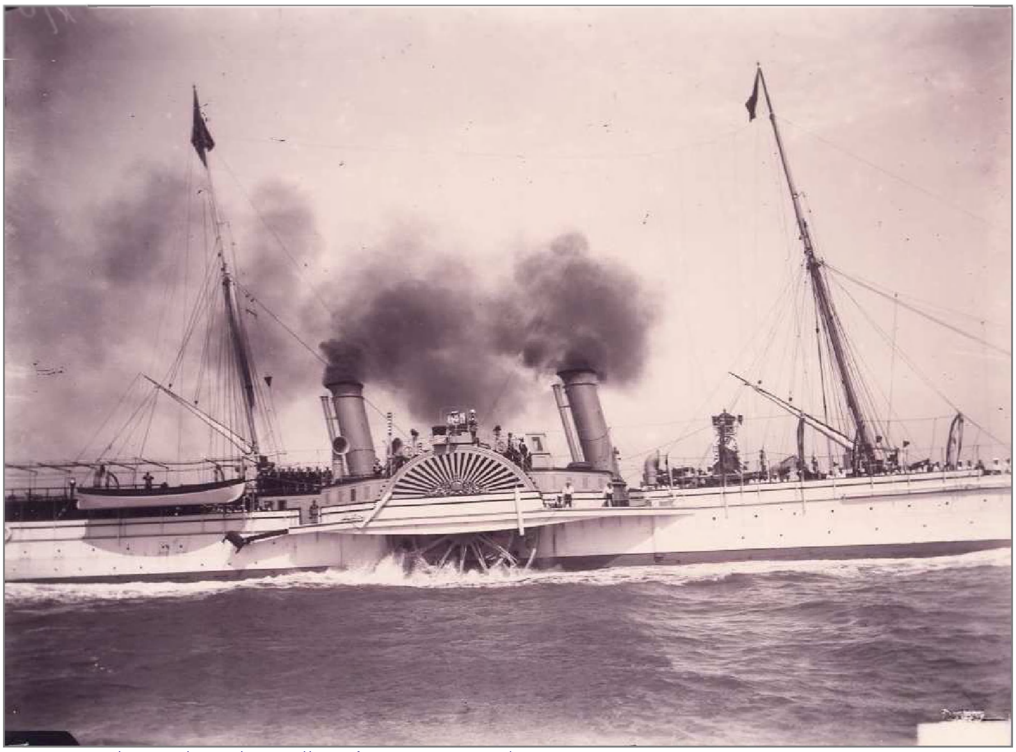

32 - Keizer Wilhelm en koning Leopold in hun rijtuig (SAO FT/C4109)

Om 13.30 uur verwelkomen tientallen salvo's en alle kerkklokken van de stad het keizerlijk jacht "Hohenzollern". Wilhelm II en Leopold II begeven zich in een koets, achter een eskadron lansiers naar het Chalet waar voor 40 personen een lunch wordt opgediend.
Om 17.00 uur woont het gezelschap een groot concert bij in het Kursaal, met op verzoek van Wilhelm II, Duitse muziek.
Om 19.00 uur is er een banket in de witte zaal van het Stadhuis.
Na 21.00 uur wordt een defilé gehouden met fakkellicht en fanfarekorpsen en ten slotte vuurwerk op het Westerstaketsel.

3 augustus 1890

Om 13.30 uur biedt de Koning zijn neef een uitgebreid middagmaal aan op het chalet.
Om 15.00 uur reist de "Hohenzollern" weer af: 101 kanonschoten brengen een eresaluut aan de Belgische koning.

33 - Vertrek van de Hohenzollern (SAO FT/C4480)

4 augustus 1890

N.a.v. het 25-jarig ambtsjubileum van de vorst trekt om 21.00 uur een lichtstoet door de straten van de oude stad. Aan de voet van zijn chalet zien Leopold en de Koningin ruim 40 Oostendse verenigingen voorbijtrekken.
Meermaals wil hij uitleg van burgemeester Montangie die erkentelijk te horen krijgt: "…Je suis un des fidèles habitues d'Ostende; j'y arrive un des premiers et j'y reste un des derniers…"

5 augustus 1890

Om 5.12 uur vertrekt de Koning naar Jemelle en zijn kasteel in Ciergnon.

6 augustus 1890

's Middags is Leopold terug aan zee.

7 augustus 1890

De Koning schrijft een brief naar Beernaert (de zoveelste al!) en vraagt hem "…toute permission d'embellir sans frais pour l'Etat les dunes d'un coté jusqu'à Mariakerke et de l'autre sur une surface de 75 ha près du phare et du fort Wellington…"

10 augustus 1890

Het revolutionaire en radicale karakter van de arbeidersbeweging moet Leopold II in het mondaine Oostende ook ter ore gekomen zijn. In een brief aan Beernaert schrijft hij n.a.v. een arbeidersmanifestatie:"…Vous n'aviez promis de ne plus laisser promener le drapeau rouge…".

11 augustus 1890

De Koning vertrekt met de trein van 08.30 uur naar Brussel. Om 18.00 uur is hij al terug.

14 augustus 1890

Leopold gaat naar Blankenberge om een bezoek te brengen aan de koningin van Saksen, die er logeert.

16 augustus 1890

Over de middag houdt de Koning een “grand déjeuner de 24 couverts” ter ere van de twee jonge Egyptische erfprinsen Abbas en Ali Mohamed Bey, die gelogeerd zijn in een suite van het Hotel Continental.
’s Avonds gaan de twee zonen van de Khedive naar het “Grand Bal des Courses” in de salons van het Casino op het Wapenplein.
De onvermoeibare Leopold is er om 22.00 uur ook; hij draagt een ketting van het Gulden Vlies; zij zijn in het zwart gekleed met de traditionele rode fez…

17 augustus 1890

Beide heren wonen de Wellingtonrennen bij in aanwezigheid van de Koning, die hen te voet is komen opzoeken. Aan de arm van Abbas defileert hij vóór de toeristenkolonie om vervolgens vanop het terras boven de tribune te genieten van het spektakel.

18 augustus 1890

Leopold vertrekt met de expresstrein van 06.20 uur naar Brussel. Om 18.10 ’s avonds is hij terug.

22 augustus 1890

De Koning gaat naar Brussel.

23 augustus 1890

Leopold is terug op het chalet.

24 augustus 1890

De Koning is samen met Maximiliaan van Pruisen aanwezig op de paardenrennen. ’s Morgens heeft hij al met hem gedejeuneerd. Opvallend is ook de aanwezigheid van de sportieve nitratenkoning kolonel North.

> ***kolonel John Thomas North***
> *was een mede-ondernemer van de koning in Kongo. Hij zou in 1894 23 ha duinen in Mariakerke aankopen van de Belgische staat om er een bouwproject te ontwikkelen naar de plannen van Lainé. Enkele jaren eerder had de Koning die grond al zelf proberen te verwerven om er een bouwproject te realiseren, maar daar had de premier, August Beernaert zich toen tegen verzet.*
> *North overleed al in 1896, maar zijn project werd door de erfgenamen overgedragen aan de voorzitter van de Anglo-Belgian Indian Rubber and Exploration Company, een vennootschap dat als concessiemaatschappij van koning Leopold II rubber, ivoor, enz. naar Antwerpen zou exporteren.*

’s Avonds woont hij, totaal onverwacht, in het Kursaal een concert bij waar hij een jonge talentrijke zangeres uit Brussel, Leplage, fel toejuicht.

26 augustus 1890

Om 8.30uur vertrekt de Koning naar Brussel. Hij keert om 18.00 uur terug.

30 augustus 1890

De koningin van Saksen brengt ’s morgens een bezoek aan de vorst in zijn chalet.

1 september 1890

Met zijn ordonnansofficier vertrekt Leopold II naar het kasteel van Ciergnon.

2 september 1890

's Avonds is de Koning met de luxetrein van 18.24 uur al terug.

4 september 1890

Om 18.00 uur vertrekt de vorst voor een tentoonstelling in Sint-Gillis en Schaarbeek.
's Avonds is hij al terug met de keizerlijke berline. Majoor Wissmann, ontdekkingsreiziger en Duits keizerlijk commissaris in oostelijk Afrika, vergezelt hem.

5 september 1890

Leopold II houdt een werkvergadering met Wissmann. Er volgt een diner met de koninklijke familie

9 september 1890

Om 07.38 uur vertrekt de Koning met de trein om het einde van de legermanoeuvres bij te wonen; de Koning is gekleed "en petite tenue de commandant en chef de l'armée" en de Koningin "en amazone".

10 september 1890

De koningin van Saksen wordt aan het station opgewacht door Leopold. Om 13.00 uur is er een "déjeuner intime".
's Middags gaat hij met zijn echtgenote te voet terug naar Middelkerke, want…" ayant manqué le chemin de fer vicinal".

15 september 1890

Met baron Wykerslooth gaat de Koning naar Brussel voor de landbouwtentoonstelling van Kuregem en de opening van de Brusselse tentoonstelling voor Schone Kunsten.
Ook prinses Clementina en koningin Maria-Hendrika rijden mee; hun korte zomervakantie zit er op. Leopold is 's avonds terug.

34 - Prinses Louise, prinses Stefanie en prinses Clementina met hun moeder koningin Marie Henriette in 1889 (SAO PK/B1682)

20 september 1890

's Morgens vertrekt de Koning naar Ciergnon.

21 september 1890

Om 15.00 uur is de Koning terug want hij wil zo lang mogelijk aan zee verblijven. "…des ordres ont été donnés pour aménager le palais de la Rue Longue…"[32]

3 oktober 1890

Aankomst van Stanley en zijn echtgenote die om 19.00 uur dineren met Leopold.

4 oktober 1890

De Stanleys, die logeren in Hotel Fontaine, dineren met hem, ook op 6 oktober (dit keer is eerste minister Beernaert erbij).

7 oktober 1890

Na een bezoek aan Brugge dineert het echtpaar nog een laatste maal in het chalet alvorens 's anderendaags naar Engeland te vertrekken.

9 oktober 1890

Leopold is altijd politiek zeer betrokken: vanuit zijn "Pavillon d'Ostende" schrijft hij aan Beernaert een brief waarin hij de demonstratie die de slag van Jemappes (1792) herdenkt, steunt.

20 oktober 1890

De voltallige gemeenteraad wordt in het chalet ontvangen. Tijdens de receptie wordt de vorst bedankt voor alles wat hij voor Oostende gedaan heeft en voor zijn lang verblijf in de badstad. De vorst antwoordt met een vraag: Kan Oostende geen "station d'hiver" worden? Hijzelf wil 's winters komen "…pour respirer l'air pur et salin de la mer…". Hij vraagt ook aandacht voor meer groen, hovingen en pleinen…

21 oktober 1890

Leopold verlaat definitief Oostende. Aan het station wuiven heel wat inwoners hem uit. Aan de burgemeester herhaalt hij dat hij nu en dan wel tijdens de winter zal komen.
Net vóór zijn vertrek had hij nog een wandeling gemaakt langs het strand tot aan Mariakerke.

[32] *bron: Echo Ostende 25/09/1890*

1891

21 februari 1891
Vergezeld van baron Snoy komt de Koning om 11.00 uur aan. Om 16.24 uur is hij alweer vertrokken.

3 maart 1891
De Koning maakt een wandeling op de zeedijk tot aan de kop van het staketsel, samen met luitenant-kolonel Chape Lié.

8 maart 1891
"Le Roi a annoncé son intention de venir très tôt à Ostende cette année…"[33]

15 maart 1891
Om 11.00 uur scheept de Koning in voor een "voyage d'affaires" met de "Princesse Josephine"

22 maart 1891
Leopold is terug in Oostende. Hij vertrekt met de expresstrein naar Brussel.

25 maart 1891
De Koning is voor één dag terug in Oostende. Men kan hem op de dijk en het staketsel aantreffen.

6 april 1891
Om 11.10 uur komt de Koning aan in de Gare Maritime. Om 16.24 uur is hij alweer vertrokken.

22 april 1891
De Koning overnacht in Oostende.

23 april 1891
Om 10.07 uur reist hij af naar Brussel maar is 's middags al terug.

24 april 1891
De Koning is vertrokken.

15 mei 1891
Leopold blijft tot de volgende dag.

1-3 juni 1891
De Koning brengt een driedaags werkbezoek aan de grote werken in uitvoering.
's Anderdaags is hij al om 06.00 uur 's morgens vertrokken.
In juni is hij achtereenvolgens in Oostende: van 6 tot 8, op 11, 12, 19 en 23 juni.

1 juli 1891
Om 9.30 uur komt de koninklijke familie aan in Oostende. Het gezelschap wordt opgewacht door de burgemeester en de plaatscommandant.
De Koningin en haar dochter rijden in open wagen door de Kapellestraat die voor de gelegenheid met vlaggen versierd is. De Koning, "de moedige", gaat te voet.

3 juli 1891
Leopold gaat eventjes naar Brussel en is om 23.00 uur al terug.

---

[33] *bron: Echo Ostende*

6 juli 1891
Daags na de jaarlijkse zeewijding gaan Koning, Koningin en hun dochter 's middags naar Brugge; barones d'Hooghvorst en twee ordonnansofficieren gaan mee. Het gezelschap is om 16.30 uur al terug.

9 juli 1891
Voor het "Grand diner" om 17.30 uur heeft het koningspaar onder meer prins Alexander van Pruisen, generaal graaf de Winterfeld en zijn echtgenote, graaf en gravin de Bulow, graaf d'Avensleven (gevolmachtigd minister van Duitsland), barones d'Hooghvorst (eredame), burgemeester J. Montangie, gouverneur baron Ruzette, schepen Pieters, plaatscommandant graaf Vanderstegen de Putte, geniecommandant Rommel, chef van de maalboten Ecrevisse, ingenieur van Bruggen en Wegen P. Demey, deken Decannière, 2 ordonnansofficieren Snoy en Liebrechts uitgenodigd.

11 juli 1891
Minister van Binnenlandse Zaken, J. Burlet en Minister van Landbouw, L. de Bruyn brengen de Koning een werkbezoek op zijn chalet.

15 juli 1891
"Soirée d'ouverture" in het theater in aanwezigheid van de Koningin. "…elle a donné le signal des applaudissements a plusieurs reprises…"[34]

20 juli 1891
In de avond verlaat de koninklijke familie Oostende voor de feestelijkheden ter gelegenheid van de nationale feestdag in de hoofdstad.

22 juli 1891
's Avonds is het koninklijk gezelschap terug in Oostende.

23 juli 1891
Gala-avond in het theater: de zangers in "Les cloches de Corneville" waren "electrisés" door de aanwezigheid van de Koningin en haar dochter.

26 juli 1891
"Grand diner" met minister van Financiën Beernaert, graaf Schmettau (Duits militair attaché), graaf J. d'Oultremont (grootmaarschalk van het Hof), baron de Mirbach en echtgenote, de heer en mevr. Orban-Massangé, oud-burgemeester van Spa, Peltzer en diens echtgenote, voorzitter van Oostendse handelsrechtbank E. Janssens, de pastoors Verhaeghe en Soenens.

31 juli 1891
Maria-Hendrika en Clementina wonen in het theater een "opéra-comique" bij.

1 augustus 1891
Leopold vertrekt héél vroeg naar Brussel; 's avonds is hij terug voor een "Grand Cortège aux Lumières", georganiseerd door de Oostendse verenigingen. Aan de voet van het chalet bekijkt Leopold met vrouw en dochter het sprookjesachtige gebeuren.

2 augustus 1891
Moeder en dochter vertrekken om 19.25 uur naar Brussel.
Wegens het barslechte weer op de Wellingtonrenbaan, houdt Leopold, nochtans al bij de eerste koers present, het vlug voor bekeken.

3 augustus 1891
's Avonds loopt het gerucht dat Maria-Hendrika zwaar ziek is, misschien wel overleden… Leopold krijgt van Clementina een telegram "fort inquiétante".

[34] *bron: Echo Ostende 19/07/1891*

Hij beslist de internationale trein van middernacht te nemen die uitzonderlijk halt houdt in Laken om 02.15 uur. De Koningin heeft de sacramenten der stervenden ontvangen.

4 augustus 1891

De situatie is zo onwaarschijnlijk verbeterd dat Leopold al 's anderdaags om 11.00 uur terug aan zee is.

5 augustus 1891

Om 20.00 uur is de Koningin naar Spa vertrokken.

8 augustus 1891

De situatie is niet helemaal duidelijk:
De Echo d'Ostende meldt op 9 augustus dat de Koning om 06.00 uur vertrokken is naar Brussel en om 20.00 uur terug is. De Echo d'Ostende van 13 augustus schrijft dat hij die dag onverwachts (daar houdt hij van) te voet naar Middelkerke trekt om het nieuwe kursaal te bezoeken.

9 augustus 1891

De grote internationale Steeple Chase van Oostende wordt over een afstand van 4.000 meter gelopen. Leopold ziet Franse, Belgische, Engelse en Amerikaanse ruiters over de beek springen. De winnaar stond zes tegen één.

12 augustus 1891

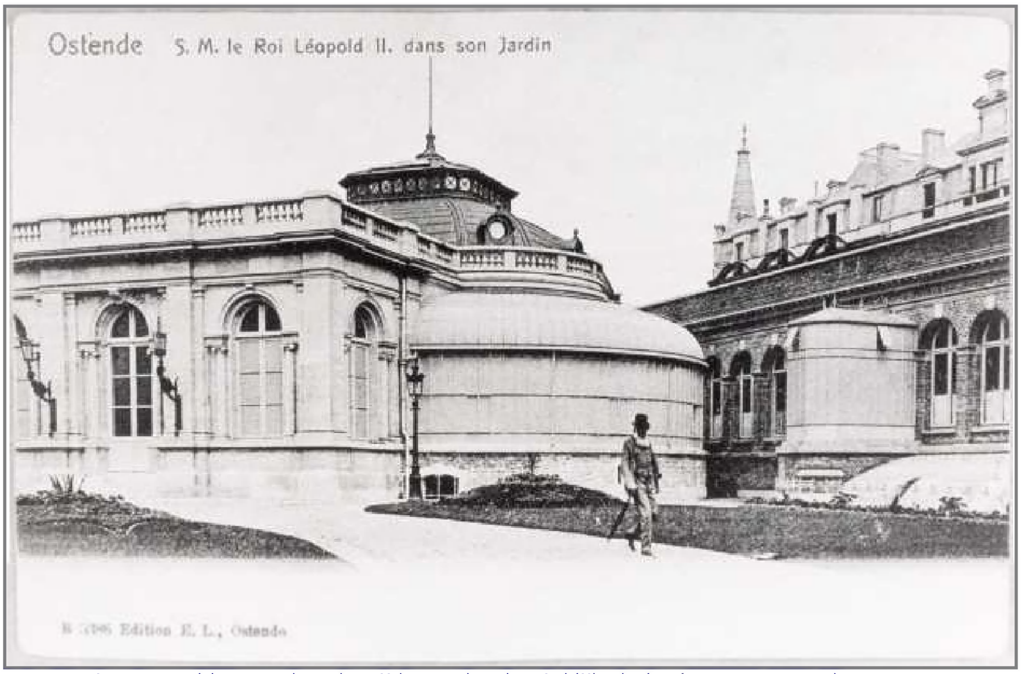
Leopold II is 's middags aanwezig in de salons van het Casino voor het "Grand Bal Costumé", een kinderfeest ten voordele van de Crèche Louise Marie.

13 augustus 1891

Al om 6.20 uur vertrekt de Koning naar Brussel.

15 augustus 1891

's Middags wordt in het chalet een delegatie van Londense architecten- de besten uit Engeland, zo wordt beweerd- ontvangen.

35 - Koning Leopold II aan de achterijde van het koninklijk chalet (SAO FT/C2103)

16 augustus 1891
De Koning is aanwezig op de Wellingtonrenbaan! "…arrivé en gala, dans une voiture attelé à la Daumont"[35]
Kolonel North (zelf niet aanwezig) geeft zijn eigen prijs: een handicap over 2.500 meter.

17 augustus 1891
Op het strand worden loopwedstrijden georganiseerd door de Athletic and Running Club de Bruxelles. De overwinnaars worden aan de Koning voorgesteld: een atleet van Racing Club de France krijgt le prix du roi, een kunstvoorwerp.

18 augustus 1891
De "Société du Sport de Belgique" organiseert zijn eigen paardenrennen.
Leopold is opnieuw present.

20 augustus 1891
's Morgens vertrekt de Koning naar Brussel.

22 augustus 1891
Groot diner met de Koning. Met hem aan tafel zitten onder meer kolonel North en zijn zoon; Goldberger, de consul-generaal in Berlijn; generaal Urban; de voorzitter (de Stuers) en de secretaris (Van Loo) van de Société des Courses; kolonel Rahier van het 3e Linie-regiment; Demey, de hoofdingenieur van Bruggen en Wegen; baron Goffinet…

23 augustus 1891
Om 07.00 uur vertrekt Leopold naar Spa. Was het omdat de Koningin die dag 55 jaar werd?

28 augustus 1891
's Avonds is de Koning terug in Oostende.

30 augustus 1891
Vanaf de "rampe de Flandrie" tot aan het fort Wellington: één aristocratische processie voor de sluitingsdag. Le tout Ostende en dus ook Leopold II blijven tot de allerlaatste Prix de clôture.

3 september 1891
De Koning gaat naar Knokke.

6 september 1891
Terwijl de trein 5.000 dagjesmensen naar zee brengt en 2.000 baden worden genomen, start aan de Slijkens-sluis, in een pittoresk kader van het kanaal het skiffkampioenschap. Leopold vereert de organisatoren met een bezoek.

10 september 1891
De Koning gaat naar Heist om er een wandeling in de duinen te maken.

12 september 1891
De Koning gaat naar Brussel. 's Avonds is hij terug.

16 september 1891
's Morgens brengt Leopold een bezoek aan de stoomboot "l'Hirondelle", gebouwd op de Cockerillwerven voor rekening van de l'Etat Indépendant du Congo. Hij luncht met Oscar Borchert, een Duitse ontdekkingsreiziger in Afrika.

20 september 1891
Na een Kursaalconcert feliciteert hij Emile Perier, dirigent van het symfonisch orkest "d' une façon toute officieuse".

---

[35] *bron: Echo Ostende 20 augustus 1891*

21 september 1891

Charmant als hij is gaat hij eventjes naar Brugge om de koningin van Saksen te begroeten die vanuit Blankenberge huiswaarts keert.

22 september 1891

Om 06.00 uur trekt de Koning naar Brussel voor een audiëntie met de Braziliaanse minister die geaccrediteerd is bij het Hof. Nadien rijdt hij door naar Ciergnon waar de Koningin en Clementina reeds verbleven.

29 september 1891

's Avonds keert de Koning terug uit Ciergnon.

1 oktober 1891

"…Le Roi 's est promené presque chaque jour sur la plage, profitant de son incognito; interpellant les gamins qui élévaient des forts, regardant les ébats des joueurs de crocket, traversant les groupes réunis près des cabines, et ne dédaignant pas la vue originale et pittoresque des bains et des baigneuses…"

36 - Koning Leopold II tussen de badkarren (SAO FT/C2401)

2 oktober 1891

Stanley, al voor de vierde keer in Oostende, dineert met zijn luitenant Jephson, met de Koning.

3 oktober 1891

De ontdekkingsreiziger van het Leopold II-meer dejeuneert met de vorst.

8 oktober 1891

De vorst dejeuneert met de Italiaanse erfprins Victor-Emmanuel; na de maaltijd begeleidt hij de Prins van Napels naar het station waar hij, samen met August van Imschoot (consul voor Italië in Oostende) van hem afscheid neemt.
Een half uur later is hij al op zijn vertrouwde stek, het staketsel.

10 oktober 1891

Om 13.30 uur is de Koning naar Brussel vertrokken.

12 oktober 1891

'S Middags keert hij terug.

16 oktober 1891

'S Morgens reist de Koning met de expresstrein van 06.20 uur naar Brussel voor een lang gesprek met eerste minister en tevens minister van Financiën Beernaert die al de dag erop het Schepencollege en enkele leden van de gemeenteraad uitnodigt i.v.m. verwerving van gronden voor de maritieme infrastructuur.

21 oktober 1891

Met een speciale trein vertrekt de Koning (wellicht voorgoed dit jaar) naar Brussel vanwaar hij doorreist naar Ciergnon.

1891 is het laatste jaar dat koningin Maria-Hendrika één volledige maand in Oostende heeft verbleven; sedert 2 augustus is ze nooit meer teruggekeerd...

1892

12 april 1892

De Koning komt om 11.00 uur met zijn ordonnansofficier baron Snoy aan in Oostende. Hij trekt naar zijn paleis in de Langestraat en brengt nadien een bezoek aan de werkzaamheden over heel de Koninginnelaan. Om 16.28 uur is hij vertrokken.

2 juni 1892

"Le Roi est notre hôte depuis hier et passera toute la saison à Ostende jusque fin septembre…en voulant être un des premiers visiteurs…"[36]

12 juni 1892

Met de buurtspoorweg reist de Koning naar Blankenberge om er zijn nichten, prinses Henriette en prinses Josephine, de dochters van de graaf van Vlaanderen, een bezoekje te brengen.

Prinses Henriette
werd geboren op 30 november 1870. Ze had nog een tweelingzusje Joséphine die al in januari 1871 overleed. Henriette huwde op 12 februari 1896 met prins Emmanuel van Orléans en kreeg drie kinderen. Ze overleed op 29 maart 1948.

Prinses Josephine
werd geboren op 18 oktober 1872. Ze huwde op 28 mei 1894 met Prins Karl Anton von Hohenzollern. Ze kreeg eveneens drie kinderen. Haar echtgenoot overleed in 1919. In 1935 trad ze binnen in een benedictanesseklooster in Namen als zuster Marie-Josefine. Ze overleed er in 1958.

Na de wandeling neemt hij afscheid aan het station waar hij de trein naar Brugge neemt voor een lange stadsverkenning. Hij is terug in Oostende om 19.00 uur.

15 juni 1892

Na een dejeuner in het Chalet met dezelfde nichtjes, maakt het gezelschap een zee-excursie met de "Princesse Josephine" tot vóór Duinkerke.

17 juni 1892

's Morgens vertrekt de Koning naar de hoofdstad.

18 juni 1892

De Koning is terug in Oostende.

23 juni 1892

Naar Brussel.

24 juni 1892

Opnieuw in Oostende.

30 juni 1892

Leopold vertrekt naar het kasteel van Ciergnon.

---

[36] *bron: Echo Ostende*

7 juli 1892
Weer in zijn Chalet.

10 juli 1892
Wandeling op de dijk met zijn "aide de camp", kolonel baron de Wykerslooth waar hij deelnemers aan het Congres van de Federatie van ex-onderofficieren ontmoet.

12 juli 1892
Met zijn ordonnansofficier kolonel Chapelié vertrekt hij naar Brussel. Om 18.20 uur is hij terug in het station.

17 juli 1892
Met de trein van 7.13u trekt de Koning naar Brussel. 's Avonds is hij terug.

22 juli 1892
Nadat hij de plechtigheden n.a.v. de Nationale Feestdag had bijgewoond in Brussel, keert hij met de expresstrein terug.

25 juli 1892
Leopold overnacht in Brussel om de volgende dag terug te zijn voor een groot diner van 26 couverts in zijn chalet: veel Pruisisch bloed (prins Alexander), volksvertegenwoordigers, commandanten (3^{e} linie), dokters (Lejeune en Janssens), pastoors (Sint-Pieter, Sint-Jozef, O.-L.-Vrouw) en een grootmaarschalk van het Hof…

3 augustus 1892
De Koning trekt voor een volledige werkdag naar Laken. Idem op 11 augustus.

12 augustus 1892
Hij dejeuneert met het gezin North; naast de groeiende interesse voor Kongo heeft de nitratenkoning het ook over zijn hobby: dure paarden en hazewinden. Onder de genodigden is ook een neger "…habillé comme une pasteur…"

13 augustus 1892
"Bal Costumé" in de sjieke salons van het Casino ten voordele van de Crèche Louise Marie.
Zoals ieder jaar is hij ook nu ingegaan op de uitnodiging van het damescomité en amuseert zich bij het zien van een "concours de charrettes anglaises".

14 augustus 1892
Met de nieuwe koninklijke berline reist hij naar de feesten van het Antwerps Landjuweel.

16 augustus 1892
's Morgens vertrekt hij achtereenvolgens naar Aarlen, Ciergnon en Brussel. Hij is niet tevreden over zijn berline waar in de pers zoveel om te doen is geweest door de kost.

18 augustus 1892
De Koning is aan zee.

22 augustus 1892
Leopold reist naar Brussel voor een privé-onderhoud met Ch. Graux, oud-minister van Financiën.

23 augustus 1892
De Koning reist naar het kasteel van Ciergnon voor de 56ste verjaardag van zijn echtgenote. Om 18.00 uur is hij terug.

25 augustus 1892
De Koning ontvangt De Landtsheere, voorzitter van de Kamer en Begerem, lid van de Hoge Raad voor de Onafhankelijke Kongostaat in zijn zomerchalet.

27 augustus 1892

De Koning houdt een diner van 15 couverts.

31 augustus 1892

Leopold dineert met de heer en mevr. Floquet, de heer en mej. d' Angelis, Paul Duco, Dupré Thouton, schepen Pieters, vice-consul voor Frankrijk in Oostende Capdeville, genie-commandant Cappoen en dokter Lejeune van het 3de Linieregiment.

3 september 1892

De vorst vertrekt met de luxetrein om 07.11 uur. Hij is terug om 18.00 uur.

5 september 1892

"Leopold II. a tous présents et à venir, Salut" ondertekent twee belangrijke visserijwetten.

11 september 1892

De sportieve afsluiter van het zomerseizoen: aan boord van "La Mouche", een stoomboot volgt de Koning de Belgische roeikampioenschappen op het kanaal Brugge-Oostende ("…un des plus beaux canaux de l' Europe).
De voorzitter van de Gentse Sport Nautique krijgt koninklijke gelukwensen voor de overwinning van zijn team.

12 september 1892

Leopold spoort naar zijn Brussels paleis voor een onderhoud met de Minister van Justitie. Hij wil geïnformeerd zijn over de inval in het Kursaal van het Brugs parket.
Vervolgens reist hij door naar Ciergnon.

15 september 1892

De Koning is terug in Oostende

18 september 1892

"…le séjour de notre souverein dans notre ville se prolongera vers le 20 octobre…"[37]

22 september 1892

Om 07.11 uur vertrekt hij naar Brussel. Hij is terug om 18.00 uur.

25 september 1892

Leopold dejeuneert met de Minister van Oorlog.

26 september 1892

Ontvangt generaal Chazal, "un fils de feu", met wie hij een lang onderhoud heeft.

30 september 1892

Een honderdtal deelnemers aan het Geodetisch Congres in Brussel worden ontvangen in de salons van het chalet die voor de gelegenheid versierd zijn met bloemen en planten uit de Koninklijke Serres van Laken. Na een rondleiding in de glazen, centrale rotonde –met zicht op zee- krijgen de gasten in de weelderige eetzaal een lichte maaltijd, "planureusement garni"…
In de pers duiken berichten op dat Leopold diverse huizen in de omgeving van de renbaan heeft opgekocht om ze te laten afbreken en alzo de wandeling in de Mariakerkse duinen een fraai aanzien te geven.

2 oktober 1892

De Koning reist naar Brussel en Ciergnon.

6 oktober 1892

Leopold is weer in Oostende.

[37] *bron: Echo Ostende*

7 oktober 1892

"En grande tenue de général en chef" bezoekt hij in Gent een schilderijententoonstelling. Hij is om 15.30 uur terug.

11 oktober 1892

Met heel de koninklijke familie woont Leopold in Brussel een herdenkingsplechtigheid bij voor zijn moeder, koningin Louise-Marie, die precies 42 jaar geleden overleed.

14 oktober 1892

's Avonds is hij weer in Oostende.

20 oktober 1892

Voor een volle dag trekt hij naar de hoofdstad. Idem op 27 oktober en 29 oktober.

1 november 1892

Allerheiligen. Na een Oostends verblijf van vijf maanden neemt hij, in aanwezigheid van zijn ordonnansofficier baron de Wykerslooth, afscheid van zijn geliefde badplaats.

Er zijn ondertussen orders gegeven om het verwaarloosde paleis in de Langestraat "bewoonbaar" te maken want hij wil regelmatig tijdens de wintermaanden terugkeren om te zien of zijn idee –het opstarten van een winterseizoen- kans op slagen heeft. Zo droomt hij van vrijdagse "concerts intimes", het openhouden van de leeszaal in het Kursaal, met zijn grote collectie dagbladen en tijdschriften, concerten in zijn eigen verwarmde wintertuin met zicht op zee en op de ingang tot de haven.

1893

30 maart 1893

"…nous apprenons avec la plus vive satisfaction que S.M. le Roi sera un de nos premiers hotes de la saison prochaine…"[38]
Hij zou van eind mei tot eind september in Oostende verblijven.

25 mei 1893

"…on travaille activement à l' aménagement du chalet royal…"[39]

3 augustus 1893

"…S.A.R. comptait arriver à Ostende dès que la revision aurait été tranchée par les deux Chambres…"

De reden van 's konings onbegrijpelijke afwezigheid aan zee was wellicht de politieke strijd rond een grondwetswijziging die in Brussel werd gevoerd en die hij persoonlijk wilde beïnvloeden. Van zijn kant meende hij dat de uitbreiding van het kiezerskorps de wetgevende macht (doorbraak van het socialisme) zou versterken t.o.v. de uitvoerende.

31 augustus 1893

"…Le roi n'est pas à Ostende pour la bonne raison qu'il a déclaré ne vouloir faire aucun séjour prolongé avant l' achèvement de l'oeuvre constitutionelle…"[40]

3 september 1893

Vier dagen vóór België een algemeen maar ongelijk kiesrecht kent, rijdt de koninklijke berline om 10.43 uur Oostende binnen.
Ondanks een fijne regen verkiest Leopold te voet naar zijn chalet te gaan, via de Visserskaai. Toejuichingen van alle kanten: de vissers, "rudes, sans gêne, pleins de sincérité"; verder op het parcours een stadsbevolking "…plus polie, plus réserveé…"

5 september 1893

Met de buurtspoorweg reist Leopold naar Blankenberge en Heist. Daarna gaat hij te voet verder over het strand naar Knokke.

7 september 1893

De Koning schrijft een brief naar Beernaert, die er vierenzestig is en een kuur volgt in Carlsbad: "…Le beau temps nous favorise depuis que je suis ici et j' en profite largement…"

14 september 1893

Om 07.14 uur vetrekt hij per luxetrein naar Brussel en keert terug om 20.09 uur.

21 september 1893

Met ordonnansofficier kolonel Chapelé reist de Koning naar Brussel. Om 18.20 uur is hij terug.

23 september 1893

De Koning reist naar Antwerpen voor een bezoek aan de werkzaamheden voor de Internationale Tentoonstelling van 1894. Hij is terug om 18.20 uur.

9 oktober 1893

De Koning verbljft een dagje in Brussel.

---

[38] *bron: Echo d'Ostende*
[39] *idem*
[40] *idem*

11 oktober 1893

In de parochiekerk van Laken woont de Koning de jaarlijkse rouwdienst bij voor zijn moeder, koningin Louise-Marie.

14 oktober 1893

Naar Brussel.

4 november 1893

Om 10.57 uur reist de Koning naar Brussel. Hij keert nog dezelfde avond terug.

11 november 1893

Leopold schrijft vanuit zijn paviljoen zijn vierde brief dit jaar naar de sociaal-progressivistische Beernaert.

15 november 1893

Uiteindelijk zijn het toch twee maanden en een half geworden wanneer hij om 16.11 uur, na een kort onderhoud met schepen A. Liebaert aan het station, uit Oostende vertrekt.

1894

24 juni 1894

De driekleurige vlag is duidelijk aanwezig in het stadsbeeld: "…la garniture simple et patriotique d' une cité toute reconnaissante et heureuse de recevoir son plus fidèle habitué…"[41]
Te voet –wandelen is zijn favoriete sport- begeeft de vorst zich naar zijn chalet; aan de arm draagt hij een rouwfloers voor de vermoorde Franse president Carnot.

31 juni 1894

Drie maanden na Beernaerts ontslag staat de nieuwe regering de Burlet onmiddellijk voor de moeilijke taak om de eerste verkiezingen op basis van het algemeen meervoudig stemrecht te organiseren. Daarom moet Leopold vaak naar Brussel om er de ministerraad voor te zitten. Zoals vandaag.

1 juli 1894

De Koning keert terug op zeewijdingsdag.

7 juli 1984

Om 07.15 uur reist de Koning met de trein naar Brussel.

8 juli 1894

Terug in Oostende.

17 juli 1894

Leopold brengt een uitvoerig bezoek aan het eerste salon dat de Cercle des Beaux-Arts organiseert.
Om 13.30 uur stelt de Burgemeester de leden voor aan de Koning: voorzitter Antoine Dujardin, vice-voorzitter James Ensor, secretaris Emile Spilliaert en commissarissen Felix Buelens, Adolphe Depauw, Jean Gobin en Henri Permeke. Ook erelid Euphrosina Beernaert en Louis Delbouille delen in de eer.
Twee uur voor 306 stukken is te weinig; toch heeft de vorst speciale aandacht voor een landschap van Marie Lévy, "La nuit-tempo calme" van Spilliaert, Permeke's scheldezichten en een "Avant l'orage", de "Lampiste" van Ensor, Baertsoen, Hamman, Herbo, Portaels, Coppens en Dubois. In de afdeling beeldhouwkunst bewondert hij Lambeaux, Bracke en Pickery.

20 juli 1894

De Koning gaat naar Brussel voor de nationale feestdag.

23 juli 1894

Om 16.22 uur is de Koning terug in Oostende.

24 juli 1894

In "Hotel des Familles" brengt hij een laatste groet aan de in Oostende overleden generaal Von Winterfeld, 30 jaar lang de adjudant van prins Alexander van Pruisen, oom van de Duitse keizer.

29 juli 1894

Hij nodigt prins en prinses de Ligne, graaf en gravin d' Ursel, majoor Thies, dokter Lejeune, graaf d'Assche en zijn ordannansofficier baron Snoy uit om te komen dejeuneren.

---

[41] *bron: Echo Ostende*

7 augustus 1894
Leopold reist naar Brussel waar hij in het paleis de Londense burgemeester ontvangt.

8 augustus 1894
De Koning komt aan in Oostende.

16 augustus 1894
De Koning gaat naar Tervuren, vergezeld van zijn Minister van Openbare Werken, de Bruyn. 's Avonds is hij al terug.

20 augustus 1894
Naar jaarlijkse gewoonte amuseert Leopold zich onder de kinderen tijdens het groot verkleed kinderbal in het Kursaal ten voordele van Crèche Louise Marie. Het feest eindigt met een confetti-oorlog.

22 augustus 1894
De Koning reist naar het Brusselse paleis want de dag erop viert zijn echtgenote haar 58ste verjaardag.

27 augustus 1894
In de nieuwe gemeenteschool in de Constantinopelstraat, bezoekt hij in aanwezigheid van burgemeester Alfons Pieters en schepenen Van Loo en Liebaert de "Exposition d'Horticulture, d'Arboriculture et de Culture maraîchère".
Organisatoren Henri Smis en ing. Decuyper zijn in de wolken…

7 september 1894
Om 06.00 uur 's morgens vertrekt de Koning naar Brussel voor het bijwonen van militaire manoeuvres in Sint-Pieters-Woluwe. Om 18.10 uur is hij al terug.

8 september 1894
Opnieuw is de Koning vroeg uit de veren. Al om 08.30 uur heeft hij in de hoofdstad een onderhoud met regeringsleider de Burlet en zijn Minister van Oorlog, luitenant-generaal Brassine die zich sedert jaren inzette voor de persoonlijke dienstplicht, dit ter vervanging van het lotingenstelsel.

23 oktober 1894
Negen dagen na de opzienbarende verkiezingen woont hij een drie uur durende ministerraad bij. Gespreksonderwerp was ongetwijfeld de intrede in de Kamer van 28 socialisten die allen overtuigde revolutionairen en republikeinen waren die de bestaande orde wensten omver te werpen.

28 oktober 1894
De Koning reist naar Brussel waar hij de ambassadeur van China, Jung-Tu-Jen ontvangt. 's Avonds is hij terug aan zee.

31 oktober 1894
Om 10.54 uur reist Leopold naar Brussel.

3 november 1894
De Koning woont opnieuw een ministerraad bij. Meer en meer verlaat hij zich op de regerende katholieke rechterzijde, inzonderheid op Charles Woeste die zijn vertrouweling wordt.

5 november 1894
Na meer dan vier maand zeelucht, verlaat hij definitief Oostende. Commentaar in de Echo: "…Was zijn aanwezigheid in Brussel echt niet nodig ("les ennuis de la politique") dan zou hij nog veel langer op zijn chalet verbleven hebben…"

1895

4 juni 1895
Boten en huizen bevlagd! De vorst is terug. Om 10.50 uur wordt hij opgewacht door plaatscommandant Van der Stegen en burgemeester Pieters. Hij verkiest te voet langs de Visserskaai en de dijk naar zijn chalet te gaan.

14 juni 1895
Leopold woont een ministerraad bij in het Brusselse paleis. Toen bleek dat Leopold een nieuwe lening had aangegaan voor zijn Kongopolitiek, was dit voor de regering moeilijk verenigbaar met de conventie die de Belgische staat in 1890 met de Koning had gesloten.

16 juni 1895
Terug in Oostende.

22 juni 1895
De Koning scheept met zijn ordonnansofficier incognito in naar Duitsland.

24 juni 1895
Leopold is terug.

29 juni 1895
Opnieuw woont de Koning de ministerraad bij. De nieuwe lening bemoeilijkte de aflossing van een andere lening van 25 miljoen fr. die de Belgische staat hem had verleend.

4 juli 1895
Heel de morgen is de Koning in het stadhuis waar hij in de trouwzaal de plannen i.v.m. de nieuwe maritieme installaties en de talrijke verfraaiingen in de stad inkijkt.
Hij feliciteert het Stadsbestuur met hun nieuwe kiosk op het Wapenplein, waar hij liever de fanfares en harmonieën hoort, dan melomaan te moeten zijn in zijn koninklijke loge in het Kursaal.

6 juli 1895
Hij reist vroeg met de expresstrein van 06.05 uur naar Brussel. Daar wacht hij aan het station samen met zijn andere dochter prinses Clementina, aartshertogin Stefanie op die om 08.00 uur met de trein vanuit Wenen aankomt.

25 juli 1895
Ter ere van de prins van Siam die met zijn suite in Hotel Continental logeert, geeft Leopold een diner. Andere Oostendse genodigden zijn: de plaatscommandant, de burgemeester, de inspecteur van de Marine, hoofdingenieur van Bruggen en Wegen, de deken en de pastoor van O.-L.-Vrouw.

> ***prins van Siam***
> *Prins Vajiravudh was de zoon van de koning van Siam, Rama V (1853-1910). Hij werd geboren op 1 januari 1881. Hij kreeg een opleiding in Groot-Brittannië. Na het overlijden van diens oudere halfbroer Maha Vajirunhis* ***in 1895*** *zou hij in 1910 uiteindelijk koning worden: Rama VI.*

27 juli 1895
Ontdekkingsreiziger Stanley, nog maar eens in Oostende, brengt een bezoek aan de vorst.

28 juli 1895
De Koning woont in de Sint-Jozefskerk de zondagse mis bij van 07.00 uur.

2 augustus 1895
Stefanie en Clementina komen om 7.15 uur per trein uit Spa in Oostende aan om enkele dagen bij hun vader te vertoeven. 's Middags treft de vreemdelingenkolonie ze aan op het staketsel.

3 augustus 1895
Alvorens te vertrekken naar Cowes krijgt Stefanie van haar vader een diner met 22 couverts aangeboden. Ze vertoeft in hoog gezelschap: Mgr. Waffelaert, bisschop van Brugge; de nieuwe Nederlandse minister, jonkheer van Pestel; ridder van Rappart; graaf de Khevenhuller Natich, Oostenrijks minister; de Belgische minister van Buitenlandse Zaken de Burlet; graaf d' Oultremont, grootmaarschalk van het Hof; graaf d' Assche, "chevalier d' honneur" van de Koningin…

4 augustus 1895
De Koning is met zijn twee dochters aanwezig in de mis van 08.00 uur in de noodkerk van zijn parochie.

9 augustus 1895
De vorst woont met zijn dochter Clementina, die 's anderdaags naar haar moeder vertrekt in Spa, een kinderfeest bij in de balzaal en aanpalende salons van het Kursaal.
Op het einde reikt orkestmeester Neucour hem een prachtig ingebonden partituur aan van de "Souvenir d' Ostende".

11 augustus 1895
"La Chronique rend compte de la visite du Roi à l' Exposition des Beaux Arts".

15 augustus 1895
De Koning roept gouverneur Ruzette bij zich om hem mee te delen dat hij getroffen is door de verkiezingsuitslag van de socialist Hardyns (1.265 stemmen). Hij vraagt hem een onderzoek in te stellen naar de reden van het succes en er een rapport over te schrijven.

8 september 1895
" Le Roi, interrompant sa cure d' Aix-les-bains, arrivera le 11 septembre en Belgique, assistera à la grande maneuvre le 12 et retournera ensuite à Aix-les-Bains ou il passera encore environ une semaine (…) En quittant Aix, il 's arrêtera quelques jours à Paris vers le 20 septembre pour saluer le President de la République" [42] (Félix Faure die in 1892 enkele dagen had doorgebracht in het Oostends chalet).

1 oktober 1895
De Koning is terug van zijn reis uit Frankrijk.

2 oktober 1895
Hij dejeuneert met de Zweedse minister de Burenstains, die zijn post verlaat.

3 oktober 1895
De Burlet stelt de nieuwe Spaanse minister, graaf de la Vinozai, voor aan de vorst. Bij die gelegenheid is er een dejeuner met 12 couverts. Leopold II houdt ook een lang onderhoud met kolonel North en minister Paul de Smet de Naeyer.

7 oktober 1895
Om 14.30 uur bezoekt hij de Salons van de Cercle des Beaux Arts, in de Leopoldlaan, waar voorzitter Antoine Dujardin hem speciaal attendeert op dé blikvanger van de tentoonstelling: "Ambioux en embuscade attendant les Romains" van Charles Dekesel. Ook de werken van Marie Levy en Emile Spilliaert trekken zijn aandacht.

---

[42] *bron: Echo d' Ostende*

Daarna reist hij nog naar Spa waar hij de Koningin opzoekt die al drie weken, herstellende, de kamer houdt.

8 oktober 1895

s' Avonds is de Koning terug in Oostende.

17 oktober 1895

" Le Roi est toujours parmi nous; tous les matins, il fait sa promenade le long de la digue du Chalet à l'Estacade. Parfois il se dirige du coté du Mariakerke, où des ingenieurs et des geomètres anglais travaillent pour compte du colonel North…"[43]

22 oktober 1895

De Koning reist naar Brussel.

23 oktober 1895

Hij vertrekt naar Spa waar Maria-Hendrika al eventjes de kamer mag verlaten en, steunend op een parasol, haar paarden opzoekt.

27 oktober 1895

De Echo d' Ostende vermeldt kort en zonder commentaar: "Le Roi a quitté Ostende, hier samedi…"

1 december 1895

De Koning is toch nog eventje in Oostende te zien want om 10.30 uur scheept hij in met zijn dochter Clementina aan boord van de Maria-Hendrika om twee dagen later koningin Victoria te ontmoeten in het kasteel van Windsor.

[43] *bron: Echo Ostende*

1896

12 januari 1896

Om 10.50 uur vertrekt Leopold aan boord van de "Marie Henriette" voor enkele dagen naar Engeland.

23 juli 1896

" S.M. le Roi partira d'ici pour faire au nord de la Norvège un voyage qui durera un vingtaine de jours…"

13 september 1896

Om 11.30 uur komen Leopold, prinses Clementina, gravin de Launay en ordonnansofficier Cumont met een vertraging van een uur, door een spoorwegongeval tussen Gent en Brugge, in Oostende aan.

14 september 1896

Met zijn dochter trekt de Koning naar Middelkerke waar dokter Casse hen het badplaatsje beter leert kennen.
's Middags brengt hij een bezoek aan de werken aan het toekomstige "North-City".

15 september 1896

's Morgens toont kursaaldirecteur Lutens hem de buitenterassen en de nieuwe koninklijke loge, terwijl het kursaalorkest o.l.v. Leon Rinskopf aan het repeteren is. Er volgt een onderhoud waarbij de nieuwe locatie van een muziekconservatorium, dat de nodige elementen zou vormen voor het symfonisch orkest, ter sprake komt.
Daarna maakt de Koning een wandeling op het staketsel met de prinses. 's Middags reist hij naar Nieuwpoort waar hij zopas een terrein heeft aangekocht om het later om te vormen tot openbare tuin.

16 september 1896

In gezelschap van de nieuwe regeringsleider Paul de Smet de Naeyer bezoekt Leopold de werken aan het nieuwe maritiem station.

17 september 1896

De Koning gaat naar Brussel om er de nieuwe pauselijke nuntius te ontvangen.

20 september 1896

Met de Wien-express komt de Koning aan in Oostende. Hij verblijft in de Langestraat.

28 september 1896

Aandachtig laat de Koning zich door de Roeselaarse ondernemer Declercq informeren die meer dan 100 werklui heeft bij het Northproject in Mariakerke.

29 september 1896

De Koning reist naar Brussel.

1 oktober 1896

"Durant les huit jours qu'il vient de passer sur notre plage, S.M. le Roi a eu avec le bourgemestre Pieters un long entretien. Il a déclaré approuver de tous points les travaux en cours d'exécution à Ostende…"[44]

[44] *bron: Echo d'Ostende*

1897

11 maart 1897

's Avonds scheept Leopold II in naar Dover. Hij wil onder meer de badplaatsen aan de Engelse zuidkust bezoeken.

17 maart 1897

Om 16.00 uur komt de vorst met de "Leopold II" terug aan in Oostende en reist onmiddellijk door naar Brussel.

28 maart 1897

Leopold, Clementina, haar eredame en baron Goffinet komen om 10.09 uur aan.
De vorst verblijft in de Langestraat "…où tout est toujours prêt à le recevoir".
Van dit eendagsverblijf maakt hij gebruik om de nieuwe, mooi ogende dijk (de monumentale façade van Hotel des Bains is af) tussen Oostende en Mariakerke te bezichtigen.
Dan gaat hij op stap met ingenieur Demey die hem de maritieme installaties, het Maria-Hendrikapark en andere projecten laat zien.

29 maart 1897

De Koning vertrekt met "le train ordinaire directe" van 17.18 uur.

6 mei 1897

Leopold brengt een rustig dagje aan zee door.

37 - Souvenirkaart met een foto van koning Leopold II (SAO PK/B1684)

5 juni 1897

Een nieuw juweel van de pakketbotenvloot komt in de vaart: de luxueuze "Princesse Clementina".
Leopold inspecteert de waterdichte schotten, de drie grote salons, twaalf particuliere cabines, een zendpost en de kapiteinsbrug waarop reizigers kunnen ontvangen worden.
Nog dezelfde dag vertrekt hij.

18 juni 1897

De Koning komt aan om 10.00 uur en vertrekt weer om 20.20 uur.

21 juni 1897
Vóór Hotel de Barcelone aan de Keizerskaai ligt de stalen driemaster "Clementina" in het tweede handelsdok. Aan boord bevindt zich de Koning en zijn vertrouweling Goffinet die toeziet op het inladen van de reisbagage. Om 18.15 uur juicht de massa wanneer hij van boord gaat.

22 juni 1897
Aan boord van ditzelfde statussymbool dejeuneren tien genodigden met de Koning: de intendant Goffinet; gouverneur Ruzette; burgemeester Pieters, baron Bethune, bestendig afgevaardigde; kolonel Vandestege de Putte, deken Decannière, directeur van het Zeewezen in Oostende, Verbrugghe, kapiteins Lecointe, Pierre en Collins.
De stadsharmonie Euterpe "au grand complet" brengt een serenade aan de Koning brengt. Leopold vraagt vanop de brug aan chef De Taeye om "God Save The Queen" te willen spelen n.a.v. de Londense jubileumviering van koningin Victoria. Nadien wordt heel het muziekkorps op het stoomjacht uitgenodigd om op 's konings gezondheid een glas champagne te drinken.

23 juni 1897
De altijd uithuizige vorst vertrekt naar de beroemde Kieler Woche van keizer Wilhelm II, die hem met het hoogste eerbetoon onthaalt. Na de regatta stoomt de Clementina verder naar de Noorse fjorden, Zweden en Denemarken om ten slotte rond 18 juli aan te meren in Antwerpen, net op tijd voor de Nationale Feestdag.

2 augustus 1897
Rond 14.00 uur vaart Leopold met prins Albert uit naar de regatta van Cowes, op het eiland Wight.

> ***prins Albert***
> *Geboren op 8 april 1875 als vijfde kind en tweede zoon van Leopolds broer Philippe is Albert niet meteen de verwachte troonopvolger. Na het overlijden van Leopolds eigen zoon in 1869 en zijn oudere broer Boudewijn in 1891 wordt Albert op 16-jarige leeftijd toch in die rol gedwongen. Op 2 oktober 1900 trouwt hij met de Duitse hertogin Elisabeth. Na het overlijden van Leopold wordt hij de derde koning van België.*

Tijdens die tocht langs de Engelse kusten vergezellen de graven d'Assche en de Grunne hen. Er is ook een bezoek aan de Queen in Osborne voorzien.

8 augustus 1897
Om 18.30 uur is de Koning terug van zijn derde Clementinareis. Samen met de toekomstige Belgische koning maakt hij nog een avondwandeling in het Maria-Hendrikapark.

16 augustus 1897
Om 10.30 uur reist hij naar Brussel, maar is 's avonds reeds terug.

18 augustus 1897
De "Belgica", het expeditieschip naar de poolcirkel loopt de haven van Oostende binnen met lichte machine-averij. Leopold is sterk geïnteresseerd in het schip dat koers zet naar Antartica. Hij krijgt van baron Adrien de Gerlache een rondleiding en wenst hem veel geluk op zijn lange tocht langs Rio de Janeiro, Montevideo en Punta Arenas. De expeditie zou uiteindelijk op 15 januari 1898 zijn doel bereiken.

22 augustus 1897
In aanwezigheid van de Koning wordt in het kursaal hulde gebracht aan dirigent Perier. Na onder meer een duo uit "Norma" van Bellini, een quatuor uit "Rigoletto", het "Rondo

Capricioso" van Saint Saëns en een nocturne van Chopin wordt de kapelmeester bij de vorst geroepen die hem looft om zijn uitstekende prestaties van de voorbije 20 jaar.

23 augustus 1897

's Avonds trekt de Koning naar Brussel. 's Anderdaags is hij weer in zijn chalet.

26 augustus 1897

De Koning ontvangt de groothertog van Saksen Weimar en zijn dochter in het koninklijk chalet. Gouverneur Ruzette en de Brugse burgemeester Visart de Bocarmé dejeuneren met hem.

9 september 1897

De Koning is in Brussel voor de plechtige ontvangst van de exotische koning van Siam.

> ***koning van Siam***
> ***Rama V*** *was de 5de koning van de Chakridynastie in Siam, het huidige Thailand. Hij was geboren op 20 september 1853. Hij regeerde van 1 oktober 1868 tot aan zijn dood in 1910. Gedurende de eerste vier jaar van zijn koningschap werd hij op wereldreis gestuurd. In 1873 keerde hij terug en nam de taak van koning officieel op zich. Hij was een moderne koning die talloze vernieuwende, westerse ideeën verwezenlijkte. In 1897 en 1907 maakte hij reizen naar Europa. Al in 1895 had zijn zoon en troonopvolger al in Oostende verbleven. Rama V overleed in 1910.*

11 september 1897

Het gehuurde koninklijk jacht van Leopold licht om 14.00 uur het anker. Hij wil dit keer zuidwaarts. Het wordt o.a. Gibraltar, Madeira, Tenerife, Las Palmas, Mogador en Tanger.

1 oktober 1897

De Koning bezoekt Cadiz, Sevilla, Cordoba, Granada, Malaga…

De reis eindigt in Port Vendres, waar Leopold de trein neemt naar Brussel. Op 1 november gaat hij in Genua nog eens aan boord, samen met zijn adjudant baron Snoy, om koers te zetten naar Villefranche. Oostende zal hem dit jaar niet meer weerzien.

1898

27 mei 1898

Vroeg in de morgen, is de Koning om 05.00 uur aangekomen en onmiddellijk ingescheept aan boord van de "Princesse Clementina" naar Engeland.

29 mei 1898

Hij is terug om 03.00 's morgens en is onmiddellijk in de koninklijke berline gestapt die gekoppeld wordt aan de trein van 03.36 uur.

In de Echo d' Ostende zitten enkele tegenstrijdigheden qua data:
9 juni: Aankomst om 10.08 uur
12 juni: "…le roi qui avait quitté Ostende, il ya une dizaine de jours (…) est rentré lundi (= 6 juni) vers midi à bord de son yacht Alberta (zie 28 juli)

11 juni 1898

De Koning verlaat Oostende met de Wenen-express.

19 juni 1898

Stipt om 11.00 uur verwelkomen de burgemeester, de gouverneur en de plaatscommandant de vorst aan het station voor een historische gebeurtenis.
In een rijtuig van de Buurtspoorwegen begeeft hij zich naar de nieuwe haveninstellingen.
Na een rede van burgemeester Pieters volgt het wederwoord van de koning: "…Vous connaissez ma sympathie pour Ostende (…), que vos bassins abritent de nombreuses navires…"

Hij daalt in het dok af en legt met een eretruweel wat mortel op de eerste steen; de nieuwe zeesluis die voor- en achterhaven met elkaar verbindt, krijgt de naam Demeysluis.
Na de foto's en het tekenen van het gulden boek (met een pen van het huis Dispersyn) brengt een tramstel hem terug naar het station waar hij om 12.15 uur vertrekt.

5 juli 1898

's Avonds is de Koning in Oostende aangekomen, "…pour y passer définitivement la saison…"[45]

11 juli 1898

's Middags reist de Koning naar Brussel.

12 juli 1898

Weer in Oostende.

17 juli 1898

"…Le Roi part ce jour (?) pour Bruxelles où il passera les journées de samedi et dimanche…"[46]

20 juli 1898

Samen met zijn ordonnansofficier, prinses Clementina en een eredame, Mme. d' Oldonneel, begeeft hij zich naar Brussel om 's anderdaags het Te Deum bij te wonen.

21 juli 1898

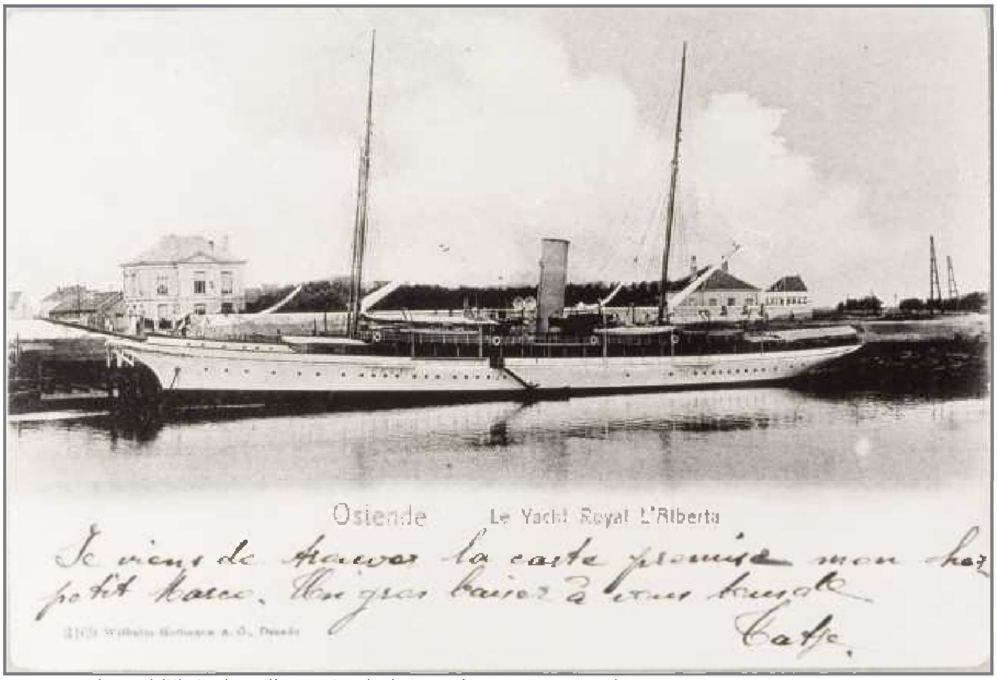
's Avond is hij weer in Oostende.

---

[45] *bron: Echo Ostende 7 juli 1898*
[46] *bron: Echo Ostende*

28 juli 1898

Capt. Collins meert met de "Alberta", het nieuwe stoomjacht van de Koning voor het eerst aan in de achterhaven ter hoogte van de "Gare Maritime". Een "superbe bateau de plaisance", zo omschrijft de Echo d' Ostende van 31 juli de "Alberta". Drie salon-cabines, badkamers, een bibliotheek, een salon-blanc voor de Koning, een boudoir, Venetiaans spiegelglas…

38 - Het konnklijk jacht Alberta in de haven (SAO FT/C2107)

'S Avonds geeft Leopold een kopieus diner voor intimi: de Smet de Naeyer, Pieters, hofpersonaliteiten en de twee Engelse dekofficieren gebruiken glinsterend kristal van Val Saint-Lambert…

3 augustus 1898

De Koning scheept in aan boord van zijn nieuwe jacht, bestemming de Zeilweek van Cowes. de Smet de Naeyer en Goffinet maken de Atlantische cruise mee.
Ook Aartshertogin Stefanie, die op het eiland Wight met vakantie is, zal zich bij haar vader voegen.

15 augustus 1898

Na een excursie langs de Bretoense kust loopt de 81 m lange Alberta de haven binnen. 's Middags maakt Leopold zijn onvermijdelijke wandeling op de dijk.

20 augustus 1898

's Middags ontvangt hij zijn dochter Clementina die met haar eredame uit Spa komt waar haar moeder leert autorijden. Ook Stefanie is met haar kleine prinses Elisabeth op de afspraak.

21 augustus 1898

De Koning maakt een wandeling langs de dokken waar veel jachten aangemeerd liggen. Vervolgens wandelt hij langs de Keizerskaai en de "Boulevard de Midi" om tenslotte op de zeedijk, recht tegenover Hotel Continental, onopvallend en rustig te genieten van de massa die de Wellingtonrenbaan verlaat.

23 augustus 1898

Om 23.00 uur is hij terug uit Spa waar hij en zijn dochters de Koningin hadden opgezocht n.a.v. haar 62ste verjaardag.

28 augustus 1898

"…Ces derniers jours Sa Majesté est resté longtemps à inspecter les environs du 3e bassin et de l' établissement du gaz…"[47]

29 augustus 1898

Met de koninklijke familie reist de Koning af naar Brussel.

30 augustus 1898

"Le Roi pratique avec ferveur l'art d'être grand père. La semaine dernière en compagnie de sa petitte fille, il a fait à l'estacade une longue pêche au filet…"[48]

3 september 1898

Het begin van een nieuwe cruise die een maand had moeten duren maar …"Il s'est foulé le pied, peut à peine marcher"[49]

15 september 1898

's Morgens loopt de Albert –vroeger dan voorzien- binnen.
Uit de mond van zijn dochter verneemt hij dat de Oostenrijkse keizerin Elisabeth (Sissi) door een anarchist van Italiaanse afkomst, Luigi Luccheni, vermoord is in Genève. Ze was de moeder van zijn schoonzoon Rudolf. Wat zal hem nog meer overkomen na het vroege overlijden van zijn moeder, de terechtstelling van zijn schoonbroer Maximiliaan, het verlies van zijn enige zoon en het drama Mayerling waarbij zijn dochter geen keizerin wordt?

22 september 1898

"…le Roi gardera encore la chambre environ huit jours avant pouvoir marcher déjà. Le docteur est venu deux fois et s'attache à reduire la foulure. S.M. passe de longues heures à travailler à sa fenêtre, en face de la mer…"[50]

1 oktober 1898

De Koning reist naar Brussel.

2 oktober 1898

Leopold keert terug met de trein van 20.09 uur.

11 oktober 1898

's Morgens vertrekt de Koning naar Laken voor een herdenkingsdienst voor zijn overleden moeder. Om 17.00 uur is hij terug.

16 oktober 1898

Leopold vertrekt, "en grand gala", met baron Goffinet naar de grootse feestelijkheden die de Antwerpse Handelskamer hebben georganiseerd "en l'honneur du Roi-Souverain du Congo". Nog dezelfde dag keert hij terug.

4 november 1898

In het Chalet houdt de Koning een "grand déjeuner d'adieu". Naast de meeste burgerlijke en militaire overheden heeft hij ook de Turkse minister in Brussel, Cathéodory en zijn dochter alsook baron Lutzen, Servisch minister, ontboden.
De koffie wordt geschonken in het paviljoen met zicht op zee.

6 november 1898

Leopold verlaat Oostende.

---

[47] bron: Echo Ostende
[48] idem
[49] idem (13 september)
[50] bron: Echo Ostende

1899

25 april 1899

De Koning komt met de luxetrein n°51 van 10.07 uur aan in Oostende. Hij wordt er begroet door diverse autoriteiten. Hij bezoekt de havenwerken alsook de kazernes en touwslagerijen op het Hazegras waar hij een brede laan wil die de dijk en de Kapellestraat verbindt met het Maria-Hendrikapark.
Ook wil hij weten hoe er het staat met de afbraak van de oude koninklijke stallingen waar een nieuw theater zal verrijzen.
'S Middags brengt hij een bezoek aan North City.

27 april 1899

Om 15.31 uur is de Koning vertrokken.

8 juni 1899

De Kapellestraat is bevlagd: "…on ne serait cru en pleine kermesse…"[51]; de Koning komt! Clementina, haar eredame Mme du Roy du Blicquy, ordonnansofficier Snoy en onderluitenant Nypels zijn meegereisd.
Hij zou tot de 13de blijven. (?)

15 juni 1899

De Koning is opnieuw in Oostende. Zijn koninklijk jacht wordt bevoorraad met briketten. Er is sprake van een reis naar Noorwegen.

22 juni 1899

De Koning reist naar het paleis van Brussel en is 's avonds terug.

25 juni 1899

Weer reist de Koning naar de hoofdstad voor een tentoonstelling van paarden in het Jubelpark.

28 juni 1899

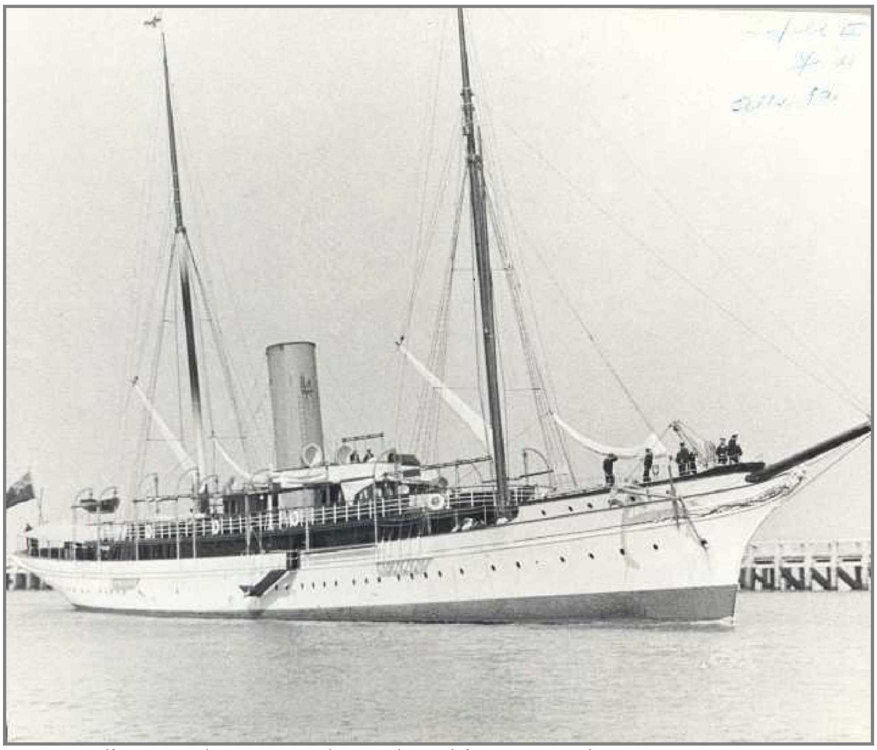
Een woelige Kamerzitting en een rumoerige meeting in de Vlaamse Schouwburg waar Socialisten én Liberalen én Christendemokraten tegen de plannen van de regering zijn. (evenredige vertegenwoordiging). De vorst reist spoorslags naar Laken.

'S Anderdaags leiden onrustige straatbetogingen tot het intrekken van het regeringsontwerp. Pas op 11 juli heeft de Koning het opnieuw naar zijn zin: hij kan weer met zijn volgzame lievelingsdochter op het staketsel wandelen…

22 augustus 1899

Na een excursie, waar ze onder meer Boulogne-sur-Mer en het eiland Walcheren hebben bezocht, komen Leopold en de 27-jarige Clementina aan in Oostende, aan boord van zijn "Alberta".

[51] *bron: Echo Ostende 11 juni*

39 - De Alberta ter hoogte van het staketsel (SAO FT/E46)

Wellicht zijn ze doorgereisd naar Brussel want de Echo d'Ostende van 27 augustus meldt dat hij op 26 augustus weer aan zee is met zijn ordonnansofficier commandant Du Chastel de la Howarderie.

26 augustus 1899

Genietend van de vele cruises her en der, scheept Leopold opnieuw in richting Amsterdam waar hij een dienst bijwoont in de "Eenhoornkerk" en de dierentuin bezoekt; ook musea staan op zijn programma.

27 augustus 1899

De Koning neemt in Rotterdam de trein naar Den Haag voor een bezoek aan zijn dochter Stefanie die met haar dochter Elisabeth voor één maand in het Oranje-Hotel logeert.

29 augustus 1899

De 1.322 ton wegende Alberta met zijn 54 bemanningsleden, allen Engelsen, loopt Oostende binnen; de vorst reist onmiddellijk door naar Brussel.

2 september 1899

's Avonds is de Koning opnieuw met Clementina in de badstad.

11 september 1899

Aartshertogin Stefanie bezoekt haar vader in het chalet.

In maart 1900 zal Stefanie tegen de zin van haar vader trouwen met de Hongaarse graaf. Dit huwelijk zou een een breuk veroorzaken tussen vader en dochter.

12 september 1899

De Koning gaat voor enkele uren naar Brussel waar de discussie over het wetsontwerp op de evenredige vertegenwoordiging in de Kamer begint: Beernaert tegen Woeste…

18 september 1899

Leopold verwelkomt zijn 16-jarige kleindochter Elisabeth aan het station met wie hij in een wagen, doorheen de Kapellestraat, naar het chalet rijdt.

19 september 1899

Eindelijk is de koninklijke familie nog eens bijeen. Hierom dolgelukkig biedt de vorst een dejeuner van 33 couverts aan: "A l'occasion de la présence de ses gracieuses filles Son Altesse Inmpériale l'archiduchesse Stephanie, Son Altesse Royale la princesse Clementina et de sa petite fille Son Altesse Royale la princesse Elisabeth".
Ook uitgenodigd zijn onder meer het Schepencollege, de commandant van het 3e Linie, de hoofdingenieur van de Marine, de deken en de pastoors van Sint-Jozef en Onze Lieve Vrouw en de hoofdingenieur van Bruggen en Wegen.

40 - Prinses Clementina in haar koets bij het koninklijk chalet (SAO PK/B0988)

24 september 1899

Met zijn jacht, waaraan hij zijn hart had verpand, vaart de Koning via Terneuzen naar Gent. 's Avonds keert hij met de trein terug.

25 september 1899

Om 10.30 uur vertrekt de Koning opnieuw naar Gent.

26 september 1899

Een rotdag voor de Alberta : op weg naar Oostende gaat de Koning in Zelzate van boord terwijl het jacht zijn weg voortzet. In Sluiskil, in Hollandse wateren, vaart het tegen een spoorwegbrug aan. Er is 1200 frank schade. De boot wordt aan de ketting gelegd. Amper 1 uur later volgt een krachtig bevel het schip opnieuw zijn vrijheid te geven…

27 september 1899

De Koning bevindt zich vóór de rede van Antwerpen.

28 september 1899

Leopold meert aan en mengt zich onder de Antwerpse havenarbeiders (ils connurent la haute qualité de "Pol"). Nog dezelfde dag reist hij door naar Oostende.

30 september 1899

De Koning gaat te voet met zijn dochter, in de gietende regen, door de Kapellestraat naar het station en neemt er de trein naar Brussel.

1 oktober 1899
's Morgens is de Koning terug.

9 oktober 1899
Met de trein van 07.00 uur gaat de Koning naar Brugge om vervolgens naar Heist te reizen voor een bezoek aan de werken daar. Om 13.00uur is hij terug.

10 oktober 1899
Naar jaarlijkse gewoonte reist de Koning naar de hoofdstad waar 's anderendaags de dienst voor zijn overleden moeder plaatsvindt.

12 oktober 1899
Leopold maakt een korte "croisière" in de Noordzee.

17 oktober 1899
Opnieuw in Oostende.

18 oktober 1899
Hij verlaat definitief zijn zomerstek. De journalist zegt het poëtisch: Net als de zwaluwen "…les messagères de l'hiver qui commencent à abandonner nos regions pour regagner les pays du soleil…". De zachte wintermaanden aan de Franse Rivièra wenken ook Leopold II.

1900

31 maart 1900

Vergezeld van baron Goffinet en de directeur van de Marine, Verbrugghe, komt Leopold om 10.00 uur in het station aan. Bedoeling is de wijziging aan zijn jacht te inspecteren. Via de Visserskaai gaat hij te voet naar zijn "paleis" in de Langestraat. 's Middags keert hij per trein terug naar de hoofdstad.

1 april 1900

Opnieuw trekt Leopold een dagje uit om de grondige wijzigingen aan "zijn" Alberta op de voet te volgen.

7 april 1900

Om 13.00 uur verlaat hij, vergezeld van graaf de Smet de Naeyer, baron Goffinet en prinses Clementina Brussel voor een eenvoudige ceremonie op de dijk.
Nauwelijks 20 nieuwsgierigen zien hem, in aanwezigheid van "zijn" architect Maquet, de aannemers-gebroers Fichefet (al 15 jaar de uitvoerders van alle koninklijke werken) en burgemeester Pieters, met een zilveren truweel die eerste steen metselen van de galerijen. Alle officiële genodigden krijgen een herinneringsmedaille. Per speciale trein keert hij om 17.05 uur terug.

41 - De Venetiaanse gaanderijen en het koninklijk chalet (SAO PK/B1813)

> **de eerste koninklijke galerijen**
> *werden ontworpen door Henri Maquet (1839-1909). Het vormde een gesloten verbinding met het eerste chalet van de koning en een groot salon in achthoekige vorm. De galerijen staan vandaag bekend als de Venetiaanse Gaanderijen.*

17 mei 1900

Om 11.30 uur komt Leopold aan voor een tocht naar het eiland Wight, samen met regeringsleider de Smet de Naeyer, baron Constant Goffinet en graaf Camille de Borchgraeve.

25 mei 1900

De Koning is terug en komt om 22.50 uur aan in Brussel waar hij plannen maakt voor een kuur in het thermaal oord Bad Gastein en een bezoek aan de Parijse wereldtentoonstelling.

Wereldtentoonstelling in Parijs

De betekenis van deze tentoonstelling kan moeilijk overschat worden. Niet alleen heeft de Koning er de Franse architect Charles Girault leren kennen (die later diverse gebouwen zou bouwen in opdracht van de Koning en nog veel meer plannen ontwerpen die niet (helemaal) werden uitgevoerd). Bovendien maakte hij ook kennis met Ivar A. Knudsen die o.a. de koninklijke stallingen zou ontwerpen.

Bovendien had Leopold er een stenen bank opgemerkt, ontworpen door Paul Hankar. Of was die bank er geplaatst in opdracht van de Koning? In ieder geval, na de tentoonstelling verhuisde de bank, enigszins aangepast, naar de Koninginnelaan. Het was een gezamenlijk geschenk van de Waalse steengroeven die arduinblokken hadden geleverd voor de aanleg van de Koninklijke Galerijen. Daarom prijkten in de bank de namen van enkele steengroeven.

2 juli 1900

De vakantie begint! Burgemeester Pieters, net terug van een kuur in Karlsbad, verwelkomt "de weldoener en beschermheer van Oostende" aan het station terwijl de Koningin reeds haar residentie betrekt aan de Avenue du Marteau.

11 juli 1900

De vorst ontvangt verscheidene genomineerden voor de Leopoldsorde o.a. schepen van Financiën Van Imschoot.

12 juli 1900

Leopold maakt een excursie vóór de rede van Oostende

21 juli 1900

Leopold vertrekt 's morgens naar Brussel waar hij met de Koningin een Te Deum bijwoont in de Sint-Michielskathedraal, naar aanleiding van de Nationale Feestdag.

24 juli 1900

's Morgens scheept hij samen met graaf Camille de Borghgraeve in aan boord van de "Alberta", voor een favoriete tocht naar het hoge noorden. In het Noorse Bergen verneemt hij de dodelijke aanslag op de Italiaanse koning Umberto I.

5 augustus 1900

De Koning wordt 's morgens verwacht voor een bijeenkomst van ministers in zijn chalet, maar 's middags is men nog steeds zonder nieuws (het schip had geen radio aan boord); in de stad en op het strand begint de paniek de kop op te steken tot uiteindelijk de "Alberta" vóór Vlissingen gesignaleerd wordt.
Om 17.15 uur, na een hachelijk avontuur van zware storm op de Noordzee, loopt het koninklijk vaartuig de haven binnen. De Koning trekt te voet, over de dijk, doorheen de verbaasde menigte die net terugkomt van de paardenrennen, naar huis.

42 - Koning Leopold II op wandel op de zeedijk (SAO FT/C2388)

6 augustus 1900

Leopold is aanwezig op de "Grand Steeple Chase d'Ostende".

7 augustus 1900

Opnieuw op de Wellington, dit keer voor het "Grand Criterium International d'Ostende"; heeft de Koning het Belgische paard Cyrano zien winnen. Of had hij meer oog voor het talrijk opgekomen vrouwelijk schoon uit de Parijse artiestenwereld "…étalant au soleil toute la gaieté de leur jeunesse…"?

8 augustus 1900

Samen met architect Henri Maquet en de aannemers Fichefet bezoekt de Koning de gipsen maquette van de eerste koninklijke galerij die te kijk staat in de Chaletstraat. 's Avonds, om 21.30 uur vaart hij uit naar het eiland Whight voor de internationale regatta waar hij keizer Wilhelm II hoopt te ontmoeten.

22 augustus 1900

's Avonds keert de Koning terug, na korte bezoekjes langs de Franse kusten: Brest, Le Havre, Deauville…

23 augustus 1900

De Koning neemt deel aan het "déjeuner intime", het verjaardagsfeestje voor de Koningin in Spa. Heel eventjes maar, want 's middags zoekt hij incognito, Mouzzafer-Ed-Dine op in zijn appartementen van het Royal Palace Hotel.
Op zijn beurt brengt deze sjah van Perzië hem een tegenbezoekje.

43 - Souvenirkaart uitgegeven ter gelegenheid van het bezoek van de sjah aan Oostende (SAO PK/B2261)

25 augustus 1900

Om 15.00 uur is de Koning vertrokken naar Brussel waar hij in zijn paleis een groot officieel diner aanbiedt. Onder de gasten bevindt zich de burgemeester van Oostende.

26 augustus 1900

Samen met de Smet de Naeyer woont hij één van de laatste rennen van het seizoen bij: "…s'y promenant avec son sans gêne habituel, et finissant par 's asseoir près de la piste…"[52]

27 augustus 1900

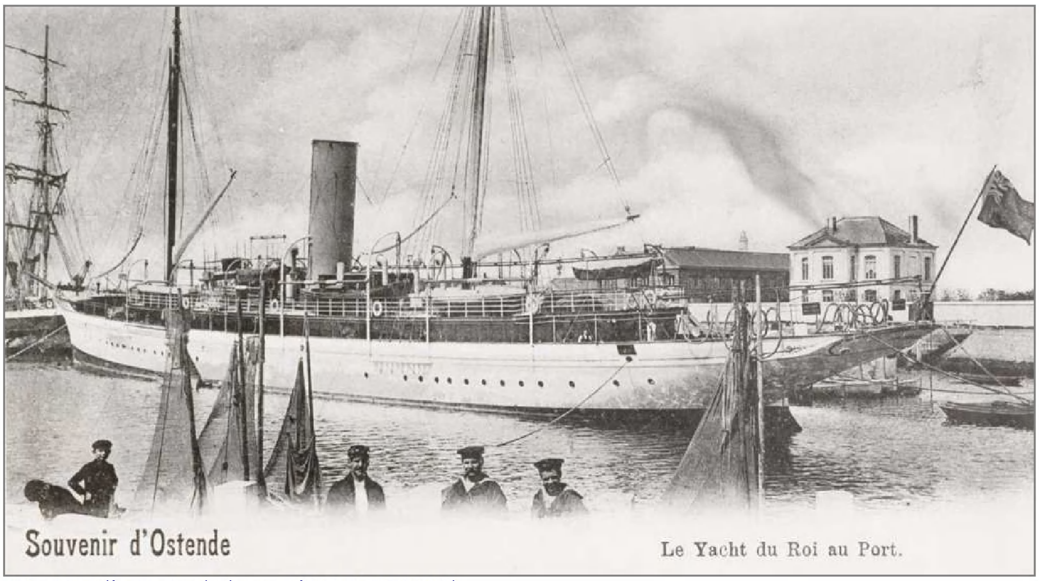
De Koning gaat op theevisite bij de secretaris van het Royal Palace Hotel.

28 augustus 1900

Zeeziekte kent de vorst niet: kapitein Collins brengt hem dit keer achtereenvolgens naar het Azoreneiland Sao Miguel (hij zal het gezond klimaat en de warmwaterbronnen opgezocht hebben), Funchal op Madeira, het Canarische eiland Tenerife (hij hoopt de beroemde Teide te beklimmen!) en Lissabon (hij ontmoet er koning Carlos I). Op zijn terugweg krijgen Brest en Saint Malo het 81 meter lange schip te zien.

29 september 1900

De "Alberta" ligt na 33 zeedagen weer veilig in de achterhaven.

44 - De Alberta in de haven (SAO FT/C2108)

2 oktober 1900

Om 08.00 uur is de Koning aanwezig in Munchen voor het burgerlijk huwelijk van prins Albert met Elisabeth van Beieren.
Hij leidt de Beierse prinses naar het altaar waar de aartsbisschop het huwelijk inzegent. Nadien is er nog een familiediner in het hertogelijk paleis.

4 oktober 1900

Leopold ontvangt in het Brusselse Paleis een Italiaanse delegatie die hem officieel de troonbestijging aankondigt van Victor-Emmanuel III.

Het is onduidelijk of hij in de komende week nog in Oostende is geweeest. Vast staat dat hij op 11 oktober 's morgens in uniform (de dames droegen de rouw) een herdenkingsmis

[52] *bron: Echo Ostende 28-09-1900*

voor zijn moeder bijwoont in de kerk van Laken en 's avonds, om 18.00 uur vertrokken is naar Parijs met de Smet de Naeyer, markies de la Boissière en baron Snoy voor enkele dagen. Op 14 oktober woont hij de rennen bij in Auteuil, hij is ontvangen op het Elysée en bezoekt de Exposition de Sculpture in Le Grand Palais. Meer dan een maand later keert hij terug naar Brussel. Toch zien ze hem nog weer in Oostende.

2 december 1900

's Morgens komt Leopold aan om "encore une fois" alle werken in uitvoering te bekeuren. Uiteraard mocht een dijkwandeling niet ontbreken… Hij is tot 5 december gebleven.

1901

29 januari 1901

Voor de begrafenis van koningin Victoria is hij, samen met graaf d'Oultremont en zijn ceremoniemeester graaf d'Assche, op doortocht naar Engeland. Aan het station wordt hij onder meer verwelkomd door de koningsgezinde, succesvolle hotelier August Stracké met wie hij zich enkele ogenblikken onderhoudt.
Gezien het slechte weer wordt niet onmiddellijk ingescheept, maar brengt hij vanuit de Jozef II-straat een bezoek aan de bouwwerf van de nieuwe Sint-Petrus en -Pauluskerk.
Hij wandelt vervolgens door de Kapellestraat, de Vlaanderenramp en de Keizerskaai en is om 17.00 uur aan boord van zijn Alberta.

30 januari 1901

De Koning vertrekt met de maalboot van 10.47 uur.

5 februari 1901

Leopold keert terug met de Alberta om 12.30 uur. Hij maakt een korte wandeling door de stad om de lopende bouwwerken te inspecteren. Met de trein van 14.32 uur vertrekt hij naar Brussel; Nice, Beaulieu, Antibes en andere Monte Carlo's wenken (hij heeft in Parijs een speciale auto gekocht voor tochtjes langs de Côte d'Azur).

8 juni 1901

De Koning is weer in Oostende.

9 juni 1901

De "Roi Marcheur" wandelt door het Leopoldpark, alvorens te vertrekken naar Brussel om er "la Fête de la Presse" bij te wonen.

14 juni 1901

's Avonds komt Leopold per trein aan. Hij gaat onmiddellijk aan boord van de Alberta – het was toen al 21.45 uur!- en vertrekt naar Dieppe om sporend door te reizen naar Parijs voor de Grand Prix de Paris.

25 juni 1901

De Koning is weer in Oostende voor –hoe kan het ook anders- een tocht met de Alberta.

2 juli 1901

De Koning brengt de nacht door op zijn jacht.

3 juli 1901

's Morgens maakt hij een wandeling met architect Chambon die hem uitleg verschaft over de stand van zaken in het Kursaal en zijn galerijen.

> ***het kursaal van Alban Chambon***
> *Het "oude" Kursaal van Naert werd tussen 1899 en 1907 grondig gerenoveerd. Uiteindelijk zou er na zowat 8 jaar (de werken werden uitsluitend tijdens het winterseizoen uitgevoerd) een vrijwel volledig nieuw gebouw tevoorschijn komen dat nog maar weinig uitstaans had met het kursaal van Naert.*

Om 13.00 uur reist hij af naar Brussel want hij wil per se een kuur volgen in het vermaarde Oostenrijkse Bad Gastein.

10 juli 1901

Hij logeert er in "Hotel Austria", eigendom van de burgemeester die tevens…Ridder in de Leopoldsorde is.
Ging hij erheen om dat lastige rechterbeen of om de vrouw van zijn leven te ontmoeten? Zij ís er inderdaad, Blanche Delacroix, beter bekend als de barones de Vaughan, die vanaf nu overal meetoert met "Très-Vieux".

> ***Blanche Delacroix***
> *wordt geboren in Boekarest op 13 mei 1883. In 1899 werd zij de minnares van Leopold II. Uit hun relatie werden twee kinderen geboren: Lucien (1906-1984) en Philippe (1907-1914). Op zijn sterfbed, enkele dagen voor zijn overlijden trouwde Leopold met Blanche die de titel barones de Vaughan toebedeeld kreeg. Na het overlijden van Leopold hertrouwde Blanche met Antoine Durrieux. Ze trok zich met haar twee zonen terug in de anonimiteit en overleed in het zuiden van Frankrijk in februari 1948.*

3 augustus 1901

Leopold begint zijn Oostends jaarlijks verlof, na drie weken inhalaties en stortbaden in Luchon, met de jarige Clementina, die er voor de zoveelste keer bij is.

4 augustus 1901

De Koning trekt al meteen naar de Wellingtonrenbaan, incognito met twee ordonnansofficieren "…des millions et des millions de toilettes, de bijoux etc…" en "…il avait l'air de trouver cela charmant…"[53]

5 augustus 1901

Een grote dag voor Oostende: de Lalaings ruiterstandbeeld van Leopold I wordt om 11.00 uur onthuld in aanwezigheid van koning Leopold II, prins Albert en prinses Clementina.
Op het gemeenteplein klinkt na de onthulling vorstelijke waarheid: "Oostende kan altijd rekenen op de koninklijke welwillendheid…".
Na de bedanking voor de hulde aan zijn vader, worden Leon Rinskopf en Eugène Van Oye (auteurs van de cantate) aan de Koning voorgesteld en gefeliciteerd.

45 - De feestelijkheden van 5 augustus 1901(SAO FT/B1573)

[53] *bron: Echo Ostende van 6 augustus*

46 - De feestelijkheden van 5 augustus 1901 (SAO FT/B1574)

47 - De feestelijkheden van 5 augustus 1901 (SAO FT/B1575)

Na een defilé en een bloemenhulde brengt een bevlagde koninklijke tram het gezelschap in de buurt van de nieuwe Sint-Petrus-en -Pauluskerk.
Leopold legt er de symbolische eerste steen, al stak het gebouw reeds 4 meter boven de grond.

6 augustus 1901

De auto van de Koning wordt met succes op de Alberta geplaatst.

22 augustus 1901

's Morgens reist Leopold met zijn dochter naar Spa voor de verjaardag van de Koningin.

24 augustus 1901

's Avonds is Leopold weer in Oostende.

26 augustus 1901

's Morgens begeeft de Koning zich met graaf de Smet de Naeyer naar Brugge voor een "Exposition Horticole".
Eenmaal terug, laat hij zich samen met de premier rondrijden op de Graaf de Smet de Naeyerlaan in aanbouw.

29 augustus 1901

Om 19.00 uur vaart de Alberta af richting Biarritz; hij hoopt een kuur te kunnen volgen in Bagnères-de-Luchon waar hij steeds op handen gedragen wordt (stadsfanfare met gymnasten, fakkeltocht, vuurwerk…)

8 oktober 1901

"…Le Roi qui a quelques peu prolongé son séjour à Paris, est rentré à Bruxelles…".

10 oktober 1901

's Morgens komt de Koning aan in Oostende. Hij luncht op de Alberta met graaf d'Assche, baron Snoy, de directeur van de Marine, twee maritieme ingenieurs en een schilder (die laatste drie voor wijzigingen aan zijn jacht). 's Middags ontvangt hij architect Maquet in het chalet. Hij vetrekt om 19.28 uur per trein naar Brussel.

19 oktober 1901

"A l'improviste à Ostende". Hij maakt een wandeling in de stad met graaf d'Assche. 's Middags brengt hij door op zee.

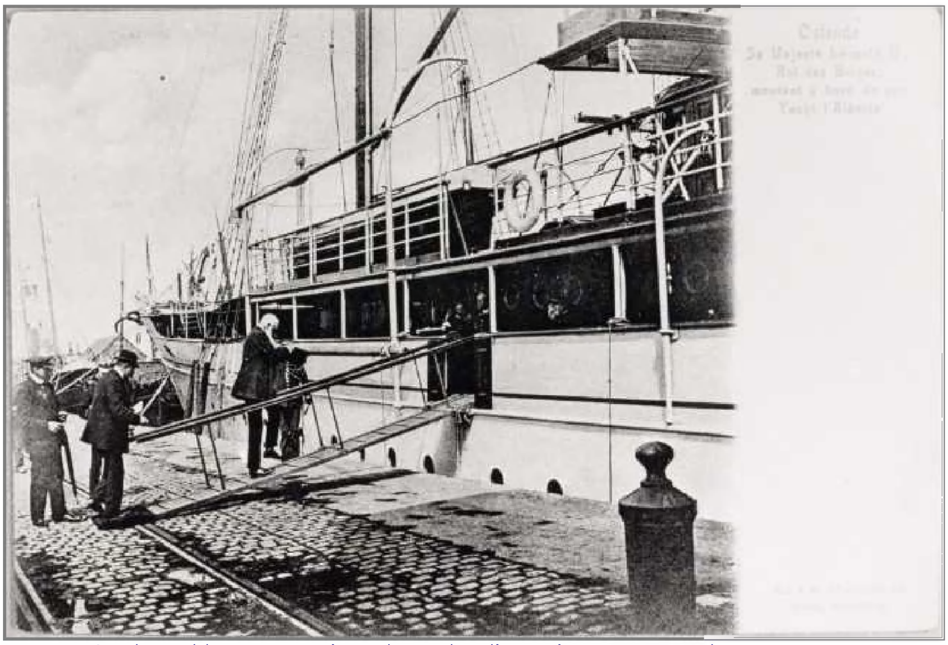
1902

13 april 1902

Om 09.30 uur, na een onderhoud met de nieuwe inspecteur-generaal van de spoorwegen, Wittman, gaat hij te voet over de Sint-Jansbrug, door het park naar zijn chalet. Hij maakt een flinke wandeling op de dijk waarbij hij de werken aan de nieuwe tribunes van de renbaan gaat bekijken. Om 16.50 uur reist hij terug.

13 mei 1902

’s Avonds, rond 20.00 uur gaat hij met baron Snoy aan boord van de Alberta.

48 - Koning leopold II gaat aan boord van de Alberta (SAO FT/C2106)

14 mei 1902

In alle vroegte, om 04.00 uur wordt het anker gelicht voor een onbekende bestemming.

18 mei 1902

Leopold is in Brussel. Zijn jacht is evenwel niet teruggekeerd.

21 mei 1902

’s Morgens maakt de Koning met zijn ordonnansofficier Snoy, een lange dijkwandeling. ’s Middags maakt hij een tocht met zijn jacht. Om 01.00 uur ’s nachts is hij terug.

22 mei 1902

De Koning dejeuneert aan boord en maakt een middagwandeling in de stad. Om 15.30 uur vertrekt hij naar Brussel.

29 mei 1902

Met de Vienna-Express komt de Koning om 09.50 uur aan in “Oostende-Kaai” voor een dagje uit (wandelen, werken gaan bekijken …).

4 juni 1902

Om 18.10 uur: “Nous arrivons des premiers pour passer notre saison à Ostende et espérons bien y rester les derniers…’: dit krijgt waarnemend burgemeester Liebaert te horen wanneer hij de Koning verwelkomt aan het station. Clementina krijgt van hem een

prachtig boeket orchideeën van het huis Smis terwijl haar eredame gravin d'Ursel en de ordonnansofficier Du Chastel de la Howarderie toekijken.
Met véél bagage rijdt privé-chauffeur Morcel naar het chalet. Dit wijst op een lang verblijf in de zomerhoofdstad van het land…

7 juni 1902

Leopold II vertrekt naar Brussel voor het doopsel van prins Leopold, later Leopold III en keert nog dezelfde dag terug.

> ***prins Leopold***
> *was geboren op 3 november 1901. Hij was het eerste kind en de enige zoon van prins Albert en prinses Elisabeth. Op 8-jarige leeftijd, na het overlijden van zijn grootvader in 1905 en van zijn grootoom Leopold II zou hij in 1909 kroonprins worden.*

9 juni 1902

'S Avonds vertrekt de Koning naar de Engelse kusten. Als souvenir van de doopplechtigheid krijgt de Engelse bemanning elk een doos doopsuiker, met erop de wapens van België en Beieren.

10 juni 1902

'S Avonds keert de Koning terug.

12 juni 1902

Om 06.57 uur reist de Koning met de trein naar Brussel. 's Avonds is hij terug.

14 juni 1902

De Koning organiseert een diner in het paleis. Onder de geïnviteerden bevinden zich graaf de Smet de Naeyer, twee Koreaanse ministers, kabinetchef Van der Elst van Buitenlandse Zaken, burgemeester Pieters met drie van zijn schepenen, deken Decannière en de eerste pastoor van Sint-Jozef.

15 juni 1902

Leopold is aanwezig op de officiële opening van de tentoonstelling van Vlaamse Primitieven in Brugge. Ook prinses Clementina en graaf de Smet de Naeyer bewonderen Memlinc, David, Bouts, Petrus Christus, Van Eyck, Bosch, Pourbus, Van der Goes, ...
Na een bezoek aan de Brugse en Zeebrugse maritieme installaties keert het gezelschap om 19.00u terug naar huis.

17 juni 1902

Een doordeweekse dag: om 06.00 uur gaat de Koning met zijn automobiel op stap ("allant toujours à la vitesse la plus grande permise"). Om 08.00 uur is hij terug. Zijn dochter gaat dan naar de mis van 08.00 uur op Sint-Jozef. Omstreeks 09.30-10.00 uur maakt hij een wandeling in de stad (les travaux en cours). Om 12.30 uur: dejeuner. Daarna trekt iedereen zich terug in zijn appartementen. Om 15.30 uur maakt hij een grote wandeling. Clementina trekt er met haar fototoestel alleen op uit naar het staketsel om het vertrek van de maalboten vast te leggen. Om 18.00 uur is iedereen terug voor het diner. Als het mooi weer is, volgt nog een avondwandeling. Om 22.00 uur gaat iedereen slapen.

18 juni 1902

"En grande tenue de général" trekt de Koning naar Antwerpen voor de Exposition de Geographie. Hij is weer thuis rond 20.00 uur.

23 juni 1902

De Koning dejeuneert op de Alberta, met prins Albert die op dit ogenblik een villegiatuur heeft in De Haan. Terug aan wal is hij aanwezig voor een koninklijk onderonsje: de koning van Wurtemberg, prins Leopold van Beieren, prins Philippe Van Saksen Coburg Gotha (echtgenoot van prinses Louise, oudste dochter van Leopold II) zopas aangekomen met de Bazel-Express en op doorreis naar Engeland voor de kroningsfeesten van Edward VII.
Er zal trouwens nog schoon volk inschepen in die dagen: de Prins en Prinses van Roemenië, Groothertog Ernest Ludwig van Hessen-Darmstadt, erfprins Frederik van Denemarken, erfprins Van Mecklembourg-Strelitz…

28 juni 1902

Leopold bezoekt zijn doopkind en de ouders in De Haan waar hij de golf te klein vindt. 's Middags is hij terug.

> ***Golf Club d'Ostende***
> *werd op vraag van Leopold II in 1902 aangelegd naar de plannen van de Londense architect William Kidner, die ook een stedenbouwkundig plan voor de Haan had ontworpen.*

29 juni 1902

Prins Albert heeft een onderhoud met de Koning in zijn chalet.

1 juli 1902

Nóg een "visiteur de grande marque" in de persoon van Zijne Keizerlijke Hoogheid Prins Tsaï Cheng die om 10.00 uur een bezoek brengt. Zoals het protocol het wil brengt Leopold hem, een uur later, een tegenbezoek in Hotel Continental waar de Chinezen vanop het balkon ons prachtige strand gadeslaan.
's Avonds om 18.00 uur vindt een diner van 37 couverts plaats ter ere van de Chinese prins die met een suite van twaalf personeen veel burgerlijke en militaire hoogwaardigheden ontmoet. Ook …"abbé Pype, aumônier de la Marine".

4 juli 1902

's Morgens, op uitnodiging van het Schepencollege, brengt Leopold een bezoek aan het Kursaal. De verrassing was "het paviljoen van Leopold II", onder de westelijke hoektoren. Hij ontmoet er ook Rinskopf en Chambon aan wie hij vraagt "de terminer le plus rapidement possible le Kursaal l'année prochaine…" (met het nieuwe theater in zijn achterhoofd).
Ook kondigt hij officieel het bezoek aan, niet alleen van de sjah maar ook dat van de Japanse prins: "…nous aurons en cet été tout l'Orient à Ostende…"

9 juli 1902

Op de dag dat de Sjah van Perzië zijn intrek neemt in het Royal Palace Hotel, is onze vorst 's morgens al vertrokken naar Parijs om er zijn nieuwe auto te bezichtigen. 's Nachts laat hij zich door zijn privé-chauffeur ophalen aan het Oostendse station.

49 - De Wellingtonrenbaan en het Royal Palace Hotel (SAO PK/B0934)

10 juli 1902

Om half elf 's morgens brengt hij een beleefdheidsbezoek aan Zijne Keizerlijke Hoogheid Mozzafer-Eddine.
Zoals het protocol het voorschrijft is er om 11.30 uur een tegenbezoek in het Chalet.

12 juli 1902

De Koning houdt een groot diner in het Chalet ter ere van de Perzische vorst. Alle dignitarissen uit zijn suite zitten mee aan tafel.

13 juli 1902

Het "Festival Permanent des Harmonies" is gestart: "Toute la journée de vrais torrents d'harmonie sur les huit kiosques". Leopold toont grote belangstelling en steunt het gebeuren. Hij beluistert de harmonie van Meerbeek op het Leopold I-plein.

16 juli 1902

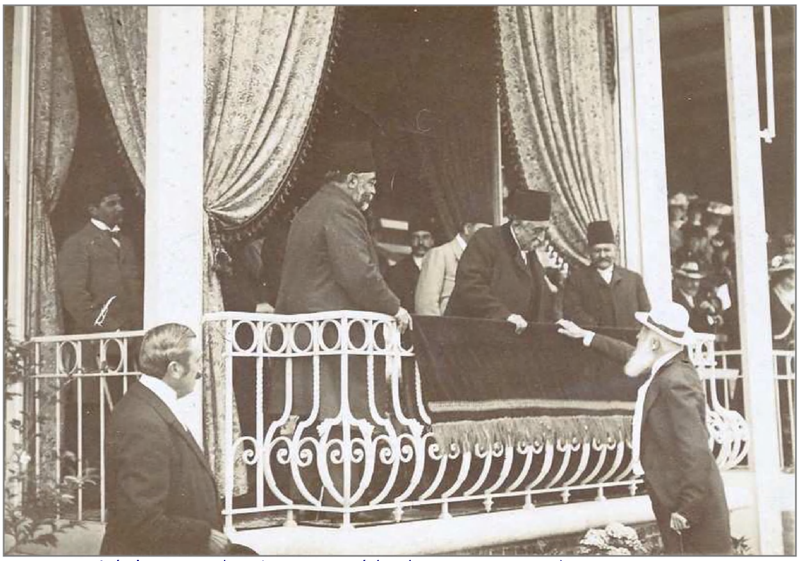
De Japanse prins Komatsu, verwant aan de regerende keizelijke familie, brengt de vorst een bezoek in het koninklijk chalet.
's Avonds krijgt de hoge gast, die de volledige eerste verdieping van het Hotel Continental te zijner beschikking heeft, een diner aangeboden door de Belgische koning.

19 juli 1902

De Alberta vaart af naar Dover waar het Leopold –die met de maalboot Leopold II vertrokken was- aan boord neemt. Bestemming is de Solent waar hij de Engelse koning Edward VII een bezoekje brengt op diens koninklijk jacht.

20 juli 1902

Om 03.00 uur, in de vroege morgen keert de Koning terug met de "Princesse Joséphine". Samen met de Sjah zit Leopold in de koninklijke tribune te kijken naar de eerste Wellingtonrennen van het seizoen. Op vraag van Mozzafer mag de gekende fotograaf Le Bon uit de Louisastraat de loge fotograferen.

50 - De sjah begroet koning Leopold II (SAO FT/B1570)

51 - De sjah en Leopold II (SAO FT/E1)

23 juli 1902

Met de trein van 20.50 uur is de Koning teruggekeerd uit het Brusselse Noordstation.

27 juli 1902

Na de zondagsmis te hebben bijgewoond in de Sint-Jozefskerk, komt Leopold de fanfare "De verbroedering der Vlaamsche tolbeambten" tegen in de Rue Royale die net de Sjah muzikaal had verrast. Waarom nu niet de Brabançonne spelen? …

28 juli 1902

Feest "en grande pompe" bij de jubilerende schuttersgilde Sint-Sebastiaan, die naar eigen zeggen, 600 jaar bestaat. Naar oud-Vlaamse gewoonte vormen de boogschutters een haag met hun omhooggehouden bogen ter ere van de Koning die door de hoofdman, Leon Thoma, wordt ontvangen.

52 - Koning Leopold II wordt begroet door de leden van de Sint-Sebastiaansgilde (SAO FT/C2402)

254 schutters strijden om de zilveren “coupe royale” (jammer dat de hoofdgaai niet wordt afgeschoten) en 56 zilveren couverts. Even na 14.00 uur verlaat de Koning het terrein aan de arm van burgemeester Pieters, niet zonder eerst de schatten van de gilde te hebben bewonderd.

53 - Koning Leopold II loopt door de erehaag van de Sint-Sebastiaansilde (SAO FT/C2403)

54 - Koning Leopold II bij de Sint-Sebastiaansilde (SAO FT/C2404)

’s Middags ontvangt hij de Japanse admiraal Iyuin en de officieren van 2 Japanse cruisers. Ook de kapitein en de eerste officier worden bij het diner betrokken.

31 juli 1902

Steunend op de arm van graaf d'Assche wordt Leopold ontvangen in het station dat hij opzoekt voor het vertrek van de Sjah.
Beide heren bedanken elkaar (de tolk heeft het over "non adieu, maar au revoir"), schudden de hand terwijl in het Maria-Hendrikapark 51 salvo's weerklinken. De militaire muziekkapel speelt het Perzische volkslied.
Nadat de Koning der Koningen in de berline is gestapt en vertrokken, heeft de vorst nog een onderhoud met de gouverneur, de burgemeester en zijn schepenen om vervolgens te voet zijn chalet op te zoeken.

4 augustus 1902

Over de middag biedt de Koning een diner aan van 25 couverts. In de nacht van 4 op 5 augustus vertrekt hij met zijn jacht voor achtereenvolgens Rotterdam (bezoek aan de haven), Bremershaven, Bremen (bezoek aan de Beurs, de Kathedraal en het Stadhuis) en Hamburg.

11 augustus 1902

Om aan de storm te ontsnappen zoekt hij beschutting op de Weser. 's Nachts is hij met de trein vanuit Lubeck, via Keulen, om 03.30 uur terug in Brussel

Begin september 1902

Alvorens een nieuwe kuur te doen (reumatische aandoeningen) in Bagnères de Luchon en er zijn Blanche te verwennen, zoekt hij nog even zijn erg verzwakte vrouw op in Spa. Zijn vriend professor en dokter Jules Thiriar heeft zich ongerust gemaakt over Maria-Hendrika's gezondheidstoestand (hij heeft al de deken van Spa verwittigd). Leopold vindt er een ironische koningin, die hem in een opwelling van trots, vrolijk ontvangt "Vous êtes Sa Majesté Courants d'air"…
Maar op 19 september, om 19.35 uur valt ze dood in de armen van baron Goffinet.

21 september 1902

Met de sneltrein keert de Koning terug naar België. Diezelfde dag wordt Maria-Hendrika van Habsburg-Lorreinen, aartshertogin van Oostenrijk en koningin der Belgen met een minimum aan protocol bijgezet in de crypte van Laken…
Onmiddellijk daarna zet de vorst zijn kuur in Luchon verder tot hij op 20 oktober terugkeert in Laken.

12 november 1902

"La transformation magique d'Ostende" laat hem niet los; met zijn ordonnansofficier, luitenant Nypels, bezoekt de Koning de nieuwe Sint-Petrus- en -Pauluskerk en de overdekte markt.
In het chalet onderhoudt hij zich met een architect, belast met de constructie van een nieuw gebouw achter zijn paleis (op gronden die de Liste Civile heeft verworven).
Leopold vertrekt om 16.57 uur, niet vermoedend dat drie dagen later de Italiaanse anarchist Gennaro Rubino op hem een aanslag zou plegen.

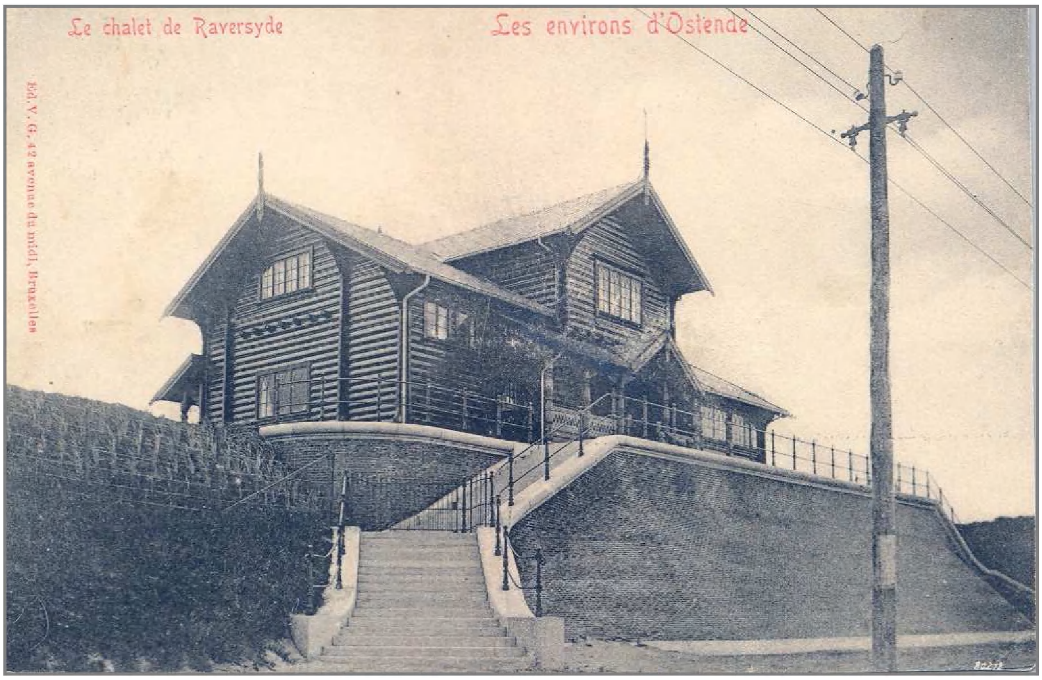
16 december 1902

Om 09.30 uur is hij voor een laatste maal dit jaar op werkbezoek, te voet "…bien qu'il tombât une pluie torrentielle…". Om 16.35 uur keert hij met ordonnansofficier Cumont terug naar Laken.

1903

3 januari 1903

Om 09.30 uur komt de Koning, samen met zijn ordonnansofficier en de architecten Maquet en Hobé, aan in "sa ville de prédilection".
"En jaquette" en "légèrement vêtu" (in de nieuwjaarsmaand!) vertoeft hij wat in de Galerijen om nadien zijn Noorse chalet in Raversijde te bekijken. Om 12.30 uur vlucht hij het Mariakerkse Grand Hotel des Bains binnen voor de plensbuien. Omstreeks 16.00 uur trekt hij dit keer toch met regenjas aan, te voet door de Kapellestraat naar het station.

55 - Het Noorse chalet van de Koning in Raversijde (SAO PK/B0839)

11 januari 1903

Om 11.40 uur komt de Koning aan in gezelschap van graaf de Smet de Naeyer. Hij wordt verwelkomd aan het station door burgemeester Pieters met wie hij een bezoek brengt aan de nieuwe Sint-Petrus- en -Pauluskerk vanuit de Jozef II-straat.
Achteraf, in het Stadhuis, heeft hij een lang onderhoud met het Schepencollege. Om 17.00 uur keert hij terug naar Laken.

24 januari 1903

Om 10.33 uur komt de Koning aan de arm van graaf d'Assche in Oostende aan. Opnieuw zijn er contacten met zijn twee architecten Hobé en Maquet. Hij keert terug om 16.57 uur.

2 februari 1903

Met de Bazel-express van 10.40 uur is de Koning in Oostende aangekomen. Hij is te zien aan de Kaai, de Place de Commerce, de Kaaistraat, de Groentenmarkt, de Kapucijnenstraat (waar hij lang vertoeft bij de overdekte markt, Langestraat en het Chalet (nog altijd werken in uitvoering)).

14 februari 1903

Leopold voert nieuwe besprekingen met zijn architecten over de Oostendse realisaties. Alvorens om 16.57 uur terug te keren, maakt hij een lange wandeling op zijn favoriete zeedijk.

15 april 1903
Met baron Goffinet, graaf Duchatel en de twee architecten bezoekt hij de werken rondom zijn chalet ("il s'est déclaré très satisfait"). Om 12.30 uur gaat hij dejeuneren op de Alberta. Om 15.00 uur bezichtigt hij nog diverse werken in de stad. Om 17.00 uur gaat hij opnieuw aan boord van zijn jacht om er de nacht door te brengen, want 's anderdaags vertrekt hij naar Southampton, samen met Franqui (die in 1901 aan het hoofd stond van een expeditie in Opper-Kongo) die er de problemen tussen Engeland en de Onafhankelijke Kongostaat moet gladstrijken.

22 april 1903
Om 10.30 uur komt hij met baron Snoy op werkbezoek. Om 12.30 uur gaat hij dejeuneren op de Alberta. Om 15.00 uur is hij aanwezig op de Wellington voor een bezoek aan zijn persoonlijk paviljoen en de Tir aux Pigeons. In de gutsende regen ("en veston avec une grosse écharpe autour du cou") keert de 70-jarige Koning naar zijn jacht terug. Hij overnacht in de Langestraat om 's anderdaags met de Alberta af te varen naar Parijs, via Boulogne.

9 mei 1903
Daags vóór de officiële opening van het nieuwe badseizoen is er een ontmoeting met Goffinet en twee ingenieurs van de Koning. Vermoedelijk is er gesproken over de elektrische verlichting van het chalet. Leopold keert om 16.57 uur terug naar Laken.

15 mei 1903
Leopold komt 22.30 uur aan en gaat naar zijn Alberta die onmiddellijk de haven heeft verlaten.

16 mei 1903
De Alberta loopt rond 03.00 uur 's middags binnen. De Koning heeft een ontmoeting met zijn ingenieurs. Om 22.00 uur is hij weer aan boord.

17 mei 1903
Zeetochtje, "…coiffé du commodore, la casquette des yachtman…".

18 mei 1903
Met de trein van 13.09 uur keert de Koning terug naar de hoofdstad.

8 juni 1903
Leopold komt er zichzelf nog even van vergewissen of alles aan zee wel in orde is voor een lang zomerverblijf.

11 juni 1903
Om 10.30 uur komt de Koning met zijn dochter in Oostende aan. Burgemeester Pieters en zijn dochter Nora (die orchideeën meebrengt voor de prinses) verwelkomen de hoge gasten. De vorst converseert enkele ogenblikken in het Duits met concessionaris Stracké alvorens het rijtuig in te stappen, richting chalet.

14 juni 1903
Terwijl de Koning naar Mariakerke wandelt, legt prinses Clementina met haar eeuwige fototoestel, vanop het staketsel, een binnenvarend schip of een lokaal typetje vast.

15 juni 1903
De Koning trekt even naar Brussel om baron Lambermont persoonlijk te feliciteren.

22 juni 1903
's Avonds, zowat rond 10.00 uur vertrekt de Koning met de Alberta naar Vlissingen.
Hij is 's anderendaags 's avonds terug om rond middernacht opnieuw het zeegat te kiezen tot 's anderdaags 10.00 uur in de morgen.

1 juli 1903

Leopold brengt een openingsbezoek aan de Golf Club in De Haan. Hij wordt verwelkomd door de eerste voorzitter Edmond Drugman en in aanwezigheid van gravin H. de Hemptinne en andere prominenten opent hij de nieuwe golfclub in De Haan, de latere Koninklijke Golf Club Oostende.

8 juli 1903

In het grootste geheim en incognito brengt Leopold een kort dagbezoek in Parijs.

19 juli 1903

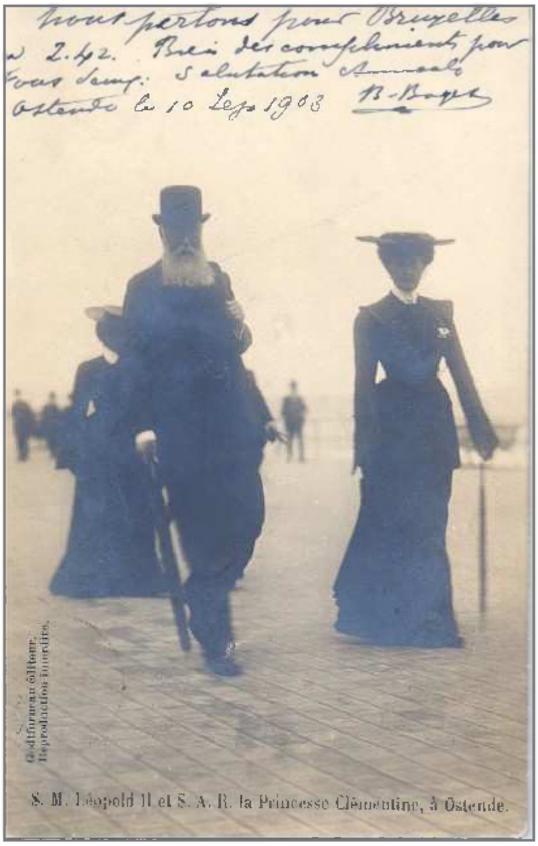
De Koning gaat naar Antwerpen. Om 18.00 uur is hij terug.

21 juli 1903

"…on sait que notre Souverein Bien-Aimé était jadis un grand fervent des bains de mer, et on pouvait le voir dans le temps chaque jour, accompagné d'un fidèle baigneur, se rendre à la mer.
La gracieuse fille de notre Roi, la toute charmante Princesse Clementine. Elle aussi, est une fidèle baigneur, se rendre à la mer, et chaque jour tôt le matin une cabine spéciale est amenée devant le Chalet Royal; à Sa sortie de la cabine, une baigneuse attend S.A.R. et l' accompagne au bain…"[54]

30 juli 1903

's Morgens bezoeken Koning en prinses (vergezeld door haar eredame gravin de Borchgrave) het Amerikaanse luxejacht "Nahma" dat in de voorhaven gemeerd ligt naast de Alberta.
In het chalet vindt het verjaardagsfeest plaats van de 31-jarige Clementina.

56 - Koning Leopold II vergezeld van zijn dochter, prinses Clementina (SAO PK/B1867)

31 juli 1903

Vader en dochter sporen, elk apart, naar Brussel. Leopold droomt van een kuur in Bad Gastein…

[54] *bron: Echo Ostende van 21 juli*

2 augustus 1903

"…Le Roi qui souffre depuis quelque temps de douleurs rhumatismales, a avancé de plusieurs jours son départ pour Bad Gastein, où il fera une cure de 3 semaines…"[55]

5 september 1903

Om 22.12 uur keert Leopold terug met de expresstrein vanuit Parijs.

8 september 1903

's Avonds gaat de Koning aan boord naar Terneuzen en Gent.

9 september 1903

Met de trein keert hij 's middags terug.

20 september 1903

Zijn vrouw is één jaar gestorven. Om 06.17 uur reist de Koning naar Brussel voor een herdenkingsmis. Om 10.27 uur keert hij al terug.

24 september 1903

"…Le Roi qui nous est arrivé un des premiers dès le commencement de la saison, se propose de prolonger son séjour parmi nous jusqu'à 12 octobre. Notre Souverein tient de plus en plus au titre de "Grand Protecteur d'Ostende…"

26 september 1903

Leopold brengt een bezoek aan de maritieme werken.

30 september 1903

Bij het uitvaren komt de Alberta in botsing met de 0.140 van de firma Aspeslagh-Zonnekeyn. Ondanks de opgelopen schade vaart Leopold naar Dover waar hij de "Queen", een nieuwe pakketboot, bewondert.
Nog dezelfde nacht keert hij terug naar Oostende.

3 oktober 1903

Met een speciale trein reist de Koning naar Brugge voor een bezoek aan Scheepsdale, het Begijnhof en de O.-L.-Vrouwekerk. Om 17.19 uur is hij terug.

4 oktober 1903

Hij ruilt Oostende voor dit jaar definitief in voor Laken.

[55] *idem 2 augustus*

1904

20 januari 1904

Samen met zijn ordonnansofficier graaf du Chastel de la Howarderie komt de Koning om 10.29 uur aan voor een bezoek aan de werkzaamheden aan zijn chalet, het aanpalende park en de nieuwe stallingen. Hij vertrekt om 16.15 uur.

57 - De Noorse stallingen, ontworpen door Ivar A. Knudsen (SAO PK/B0407)

6 februari 1904

Op werkbezoek voor een dag.

8 februari 1904

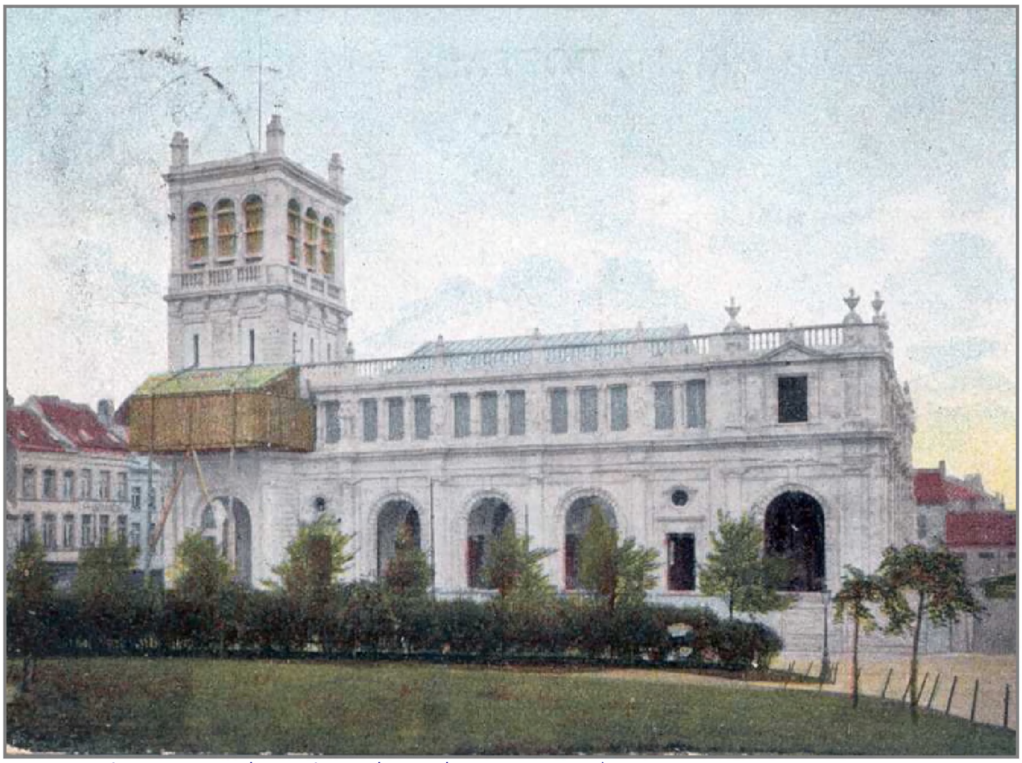
"…Le Roi ne cesse de multiplier ses visites à Ostende pour se rendre compte de l'état d'avancement des nombreux travaux en cours…"

8 maart 1904

Leopold ziet Noorse timmerlui werken aan zijn stallingen –volledig in hout- aan de Koninginnelaan. Hij keert terug naar Laken met de trein van 16.46 uur.

17 maart 1904

De Koning komt aan om 09.33 uur met de ordonnansofficier luitenant Binjé (de man van het incident in het Noorse Bergen in verband met Blanche Delacroix).
In de Hendrik Serruyslaan constateert hij niet alleen de vooruitgang van de onteigeningen, maar ziet het nieuwe postgebouw uit de grond rijzen. Ook zijn tuinen en stallingen worden bezocht.

58 - Het nieuwe postgebouw in aanbouw (SAO PK/B0183)

Om 11.00 uur stapt de Koning aan boord van de Alberta, richting Boulogne-sur-Mer waar hij in de stad een wandeling maakt.

19 maart 1904

Over de middag is Leopold weer in Oostende van waar hij om 16.51 uur doorreist naar Brussel.

4 mei 1904

Leopold brengt een bezoek aan de nieuwe kerk, het Leopoldpark, het nieuwe postgebouw, de tuinen rondom het chalet en het traject van de nieuwe Elisabethlaan. 's Middags gaat hij te voet naar Raversijde. Om 16.54 uur vertrekt hij naar Laken.

1 juni 1904

De Koning komt 's avonds aan "…pour faire une courte croisière".

5 juni 1904

Terug in Brussel. Nog dezelfde avond is hij opnieuw in Oostende.

9 juni 1904

Met de Wenen Express van 08.52 uur spoort de Koning naar Brussel voor verscheidene audiënties. Nog dezelfde avond keert hij naar Oostende terug.

13 juni 1904

Om 15.00 uur vertrekt hij naar Brussel en is al dezelfde avond terug.

14 juni 1904

De Koning laat zijn "berline de luxe" komen om die 's anderdaags te koppelen aan de Bazel-Express die halt houdt in Leignon. Van daar rijdt de vorst per auto door naar Ciergnon.

18 juni 1904

's Avonds komt Leopold om 20.00 uur aan in Oostende.

19 juni 1904
Na een “sacro-sainte promenade” op de zeedijk met zijn zijn secretaris, Edmond Carton de Wiart, gaat de Koning aan boord van de Alberta om de volgende dag in Gravesend, langs de Theems, een ontmoeting te hebben met de bankier, John Pierpont Morgan.

21 juni 1904
’s Avonds is hij weer in Oostende.

23 juni 1904
Leopold vertrekt naar Brussel voor audiënties. ’s Avonds om 18.18 uur is hij terug met zijn nieuwe berline.

26 juni 1904
De Koning gaat naar Brussel en is terug om 19.45 uur.

3 juli 1904
De Koning brengt zijn zondag door in Brussel. Omdat zijn Kongopolitiek niet alleen wordt aangevallen in socialistische en katholieke kranten maar ook in de Kamer scherp wordt veroordeeld door oppositieleider Vandervelde richt hij op die dag een internationale enquêtecommissie op voor een reis in Kongo. ’s Avonds keert hij terug.

4 juli 1904
De Koning brengt een bezoek aan de Golf in De Haan.

10 juli 1904
De Koning verlaat Oostende maar ’s avonds is hij terug in zijn chalet.

13 juli 1904
Leopold brengt een bezoek aan de grootse havenwerken in Zeebrugge en reist ook naar Koolkerke waar de werken aan het zeekanaal volop aan de gang zijn.

24 juli 1904
Om 11.30 uur verlaat Leopold de haven: “…Il a l’intention de faire en mer une excursion d’au moins un mois…” wat hij effectief ook doet. Hij bezoekt o.a. Emden, Hamburg, het Noorse Stavanger, Gudvangen, Lubeck…

28 augustus 1904
De Alberta loopt Oostende binnen. ‘s Middags laat de Koning zich even zien op de Wellingtonrenbaan. Daarna maakt hij een stadswandeling. Om 18.00 uur gaat hij dineren op zijn jacht waar hij de nacht doorbrengt.

59 - Koning Leopold II op de Wellingtonrenbaan (SAO PK/B982)

31 augustus 1904

Kardinaal dr. Fischer, aartsbisschop van Keulen, ontmoet de Koning in zijn chalet. Op zijn beurt zoekt Leopold de prelaat op die logeert in het Grand Hotel de l'Empereur.

4 september 1904

Met de buurtspoorweg reist de Koning naar Nieuwpoort Bad om er de hertog en hertogin van Aosta een bezoekje te brengen. Dit bezoek wordt uiteraard gevolgd door een dijkwandeling.

5 september 1904

Leopold maakt een dagexcursie met de Alberta.

12 september 1904

De Koning is in Dover waar hij inscheept op de "Leopold II" voor de terugtocht.

13 september 1904

Aan de arm van zijn eerst minister brengt de Koning een bezoek aan de maritieme installaties en de de Smet de Naeyerlaan. Hij keert terug via de Hendrik Serruyslaan: "…il a de nouveau exprimé le desir de voir tous ces travaux achevés dans le plus bref delai…" Vervolgens gaat hij aan boord van de "Leopold II" die hem naar Dover brengt waar zijn jacht op hem ligt te wachten voor een nieuwe cruise.

15 september 1904

De Koning komt aan in Zeebrugge.

19 september 1904

Leopold gaat naar Brussel en is 's avonds in Oostende.

26 september 1904

Leopold stelt voor om zijn secretaris, Edmond Carton de Wiart (ooit door hem "l'autre côté du parc" genoemd) en baron Goffinet met zijn jachthaven naar Dover te brengen vanwaaruit beiden naar Londen doorrijden voor een financiële regeling met Amerikaanse agenten van de Koning (i.v.m. maatschappijen Pékin-Hankow en Hankow-Canton).

29 september 1904

De Koning bevindt zich tussen Middelkerke en Westende om te zien of hier eventueel een park aangelegd kan worden dat de twee gemeenten met elkaar verbindt.

1 oktober 1904

's Morgens reist de Koning naar de hoofdstad.

4 oktober 1904

"…Pendant son séjour à Ostende le roi est allé plusieurs fois à Mariakerke assister au dressage des yearlings, auquel il semblait prendre un vif interet…".[56]

5 oktober 1904

Carton de Wiart wordt in privé-audiëntie ontvangen. Net terug van zijn missie in Engeland hoort hij een aangeslagen vorst die de problemen met zijn dochter Louise en vooral Stéphanie niet kan verbergen. "Stéphanie? Elle a voulu être comtesse Longyay ? Qu'elle le reste ! J'ai bien le droit, je pense, de ne plus la regarder comme une princesse de Belgique !"

11 oktober 1904

De Koning reist naar de jaarlijkse herdenkingsmis voor zijn moeder en echtgenote. Nog dezelfde avond keert hij terug, want "…si le temps se maintient au beau, il a l'intention de prolonger son séjour à Ostende jusqu'à la fin du mois…".

60 - Koning Leopold II op de dijk, richting Mariakerke (SAO PK/B1679)

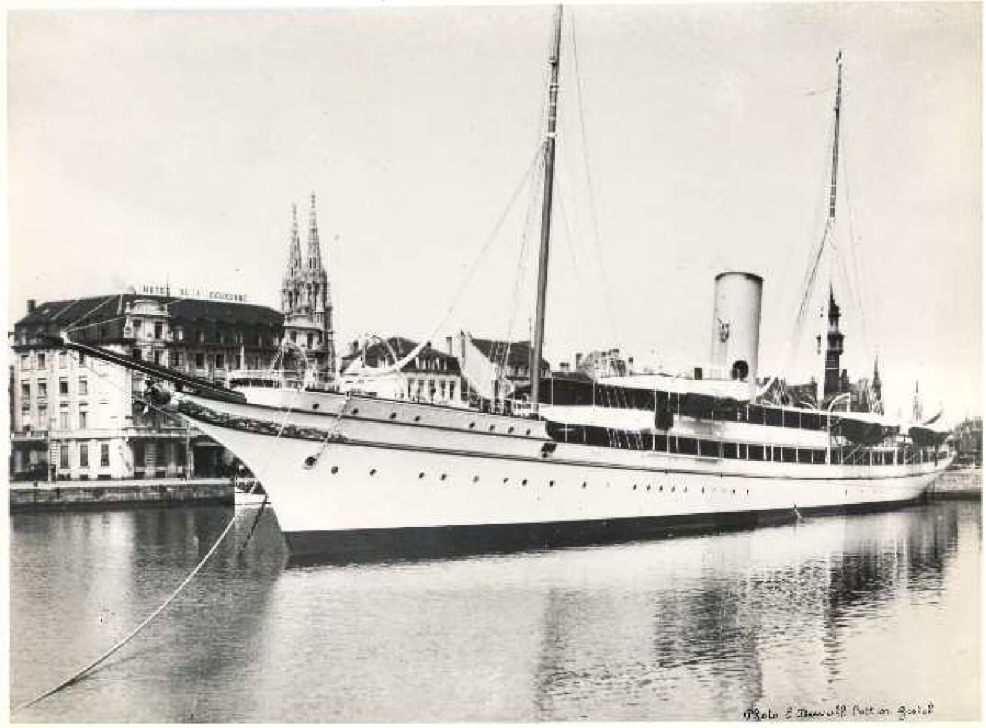
18 oktober 1904

"…Il réside toujours parmi nous et mène une vie d'incessante activité. Levé dès la première heure, il est continuellement en route. Dès sept heures du matin, on peut le rencontrer se promenant à la digue, allant de son chalet à l'estacade, sans crainte du froid (…) se promène encore en simple jaquette. Bien souvent, l'après-midi, après le déjeuner, Leopold II fait à pied la route jusque Middelkerke en revient de même à pied, par le sable…".[57]

23 oktober 1904

Hij verlaat het seizoen en zijn geprivilegieerde zomerresidentie. Zijn geliefde schip Alberta gaat overwinteren in het Marinedok.

[56] *bron: Echo Ostende*
[57] *idem*

61 - De Alberta in het dok (SAO FT/D924)

6 december 1904

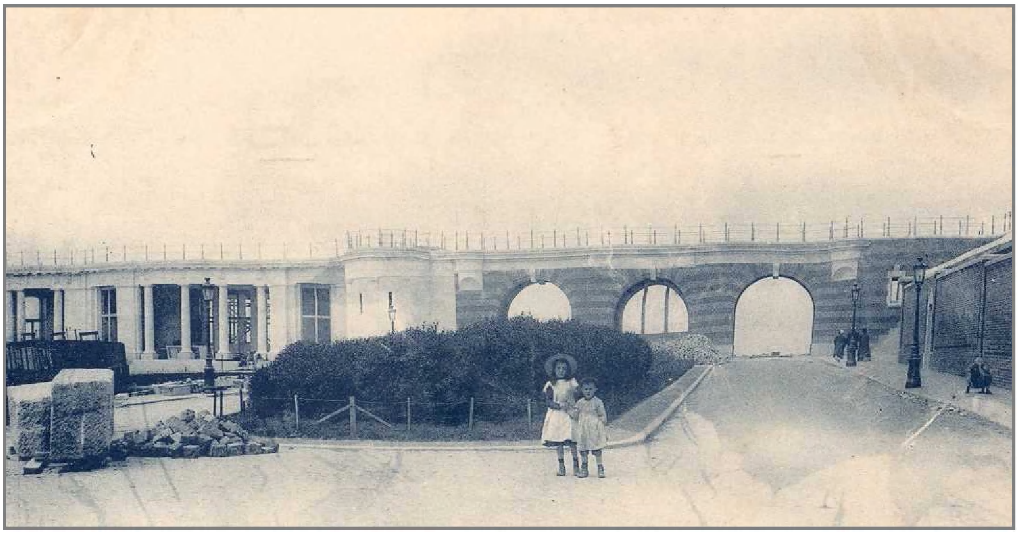
De Koning brengt enkele uurtjes door in het chalet dat hij, gezien het slechte weer, niet eens verlaat. Hij ontmoet er o.a. Maquet. Om 16.45 uur keert hij terug naar Laken.

1905

25 februari 1905

Leopold brengt een bezoek, samen met de Franse architect Charles Girault die de plannen had getekend voor de Koninklijke Galerijen en waarvan de aanbesteding eind 1904 had plaatsgehad. Per speciale trein keert hij terug om 15.15 uur.

De Koninklijke Gaanderijen
werden al in 1902 ontworpen door de Franse architect Charles Girault. De bouw van deze 366 m lange galerijen werd voltooid in 1906.

62 - De koninklijke gaanderijen tijdens de bouw (SAO PK/B0134)

8 maart 1905

’s Avonds komt de Koning in Oostende aan.

9 maart 1905

Om 11.00 uur vertrekt de Koning met zijn automobiel richting Torhout voor een tocht op de Noord-Franse wegen. ’s Avonds komt hij heel laat aan in Hotel des Reservoirs in Versailles vanwaar hij ’s anderdaags doorreist naar Parijs.

23 juni 1905

Om 0.36u arriveert de Koning in Oostende. Drie uur later gaat hij aan boord van de Alberta, die onmiddellijk uitvaart.

24 juni 1905

’s Middags loopt de Alberta binnen. De Koning keert om 21.40 uur terug naar Brussel.

12 juli 1905

Met de speciale trein van 21.15 uur is de Koning in Oostende aangekomen. Hij gaat onmiddellijk aan boord van zijn jacht voor een korte cruise. Op 21 juli is hij al present op het Brusselse Poelaertplein voor een groots pattriotisch feest.

4 september 1905

Hoogdag voor Oostende!
Stipt op het voorziene uur rijdt Leopolds koninklijke berline het station Oostende-Ville binnen; burgemeester Pieters ontvangt de vorst die een kort onderhoud heeft met generaal Coussebant d’Alkemade.

Geëscorteerd door een eskadron lanciers laat Leopold zich rijden naar het stadhuis op het Wapenplein; uitbundige, patriottische taferelen…
Koning en Burgemeester spreken elkaar lovend toe.
Defilé van de Oostendse verenigingen vóór de koninklijke loge.
Om 13.30 uur gaat het via de Kerkstraat, de Wittenonnenstraat en de Kaaistraat naar de nieuwe hoofdkerk waar Thebaanse trompetten hem vanuit de torens verwelkomen.
Mgr. Waffelaert verwelkomt hem aan de voet van de trappen. Na een bezoek aan de kerk neemt de voorzitter van de kerkraad, Vanderheyden, het woord.

63 - De tribune met Koning Leopold II tijdens de feesten van 4 september 1905 (SAO PK/B1016)

64 - Koning Leopold spreekt de notabelen toe (SAO PK/B1681)

65 - Koning Leopold groet bisschop Waffelaert. Links achter hem staat deken Decannière (SAO FT/C2384)

66 - Koning Leopold begroet deken Decannière en enkele andere notabelen (SAO FT/C2394)

67 - Voorzitter Vanderheyden aan het woord (SAO FT/C2393)

68 - De inhuldiging (SAO FT/C2398)

69 - De inhuldiging (SAO FT/C2397)

70 - Koning Leopold II met links achter hem prinses Clementina (SAO FT/C2389)

71 - (SAO FT/C2396)

72 - (SAO FT/C2392)

73 - (SAO FT/C2390)

74 - (SAO FT/C2391)

75 -(SAO FT/C2395)

76 - De Koning verlaat de feestelijkheden van 4 september 1905 (SAO PK/B1022)

Om 14.00 uur trekt de Koning door de Jozef II-straat, Kapellestraat, over het Vandersweepplein en langs de de Smet de Naeyerlaan naar de nieuwe bruggen en haveninrichtingen.
Om 14.30 uur, nog steeds op schema, gaat Leopold aan boord van de nieuwe "Princesse Elisabeth" (toen met 25 knopen de snelste pakketboot ter wereld) voor een "Cortège Naval". Achter hem varen "La Flandre", "La Belgique" gevolgd door tal van visserschuiten, jachten en sloepen die voor de massa op het staketsel een gratis spektakel brengen.

Om 15.45 uur vertrekt de Koning uit Oostende, want hij moet 's anderendaags al in Nice zijn…

9/10 september 1905

"…Il est parti en voiture pour Villefranche, où il visitera ses proprietés du Cap Ferrat…"[58]
In werkelijkheid rijdt de attentievolle minnaar en vader-in-spe naar zijn levengezellin Blanche Delacroix (ondertussen Barones de Vaughan geworden) die in verwachting is…

77 - Een dubbelportret van Blanche Delacroix en koning Leopold II (YVH7)

20 oktober 1905

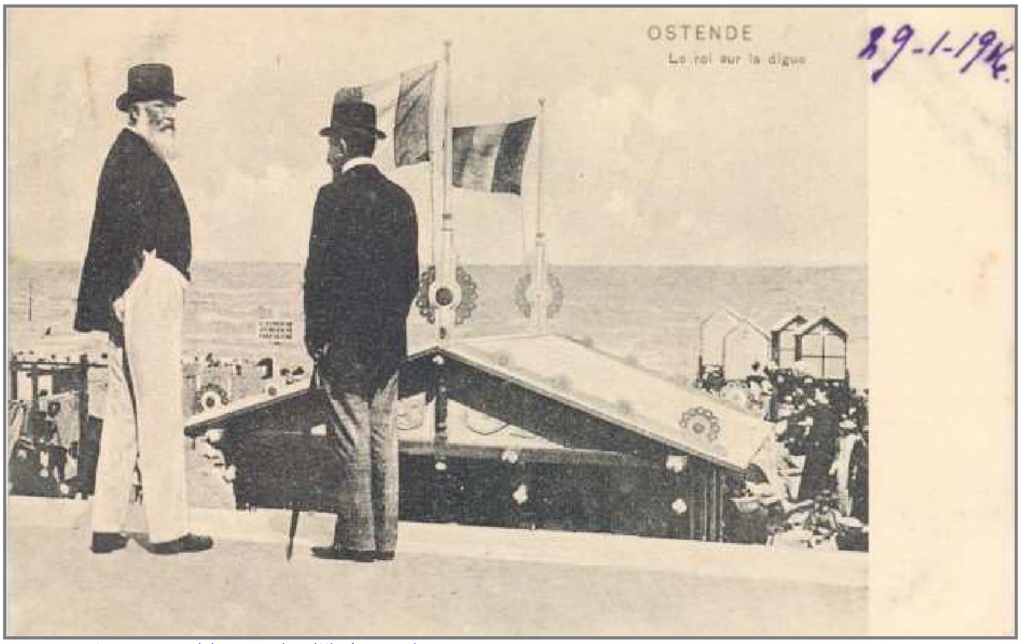
In afwachting van de blijde gebeurtenis vindt hij nog de tijd om tussen de Côte d'Azur en Brussel te sporen. Hij bezoekt ook Oostende "dans le plus strict incognito" al wordt hij vlug herkend bij de onafgewerkte torens van de nieuwe kerk, in de Aartshertoginnestraat die in erbarmelijke staat verkeert (daarom aan de arm van graaf du Chastel), bij het Leopold I-monument, door de Wenenstraat naar de zeedijk….
Aan het Royale Palace zoekt de 70-jarige ééuwige wandelaar zijn favoriete strand op, richting Mariakerke en het Strackémuseum.
Hij keert terug naar zijn chalet waar hij vanop het Belvedère nog eens ZIJN panorama aanschouwt!
Om 15.30 uur spoort hij met de trein naar Brussel "visiblement heureux de son excursion" en ook gelukkig om de vrouw die hij nu als zijn echtgenote beschouwt en die reeds vijf maand zwanger is…

[58] bron: Echo Ostende

1906

18 mei 1906

Ondertussen vader geworden van een zoon (Lucien, ° 09 februari 1906 in "Villa Les Cèdres" op Cap Ferrat aan de Azurenkust), komt hij nog eens langs in zijn Oostende, samen met zijn ordonnansofficier graaf Du Chastel de la Howardie.
Hij bezoekt de havenwerken en laat duidelijk zijn ongenoegen blijken over de traagheid van uitvoering.
Ook in de wandelgaanderij is hij niet gelukkig want de bevloering van de dijk is niet af en over twee weken start het zomerseizoen dat hij aan zich laat voorbijgaan.

78 - Koning Leopold II op de dijk (YVH2)

In haar mémoires schrijft barones de Vaughan later: "…Le Roi, qui avait tant aimé Ostende, s'en dégoûtait lentement…"

1907

Al doet de Echo vaak lyrisch en dithyrambisch over “le grand ami et protecteur d’Ostende”, toch zien ze hem alsmaar minder aan zee. Zijn “familiaal geluk verloopt sereen op het zonnige Cap Ferrat, in Nice, in Cannes met tussendoor Brusselse “bals de la Cour” of een ontvangst op het Elysée bij de Franse president Fallières (30 april).

22 mei 1907

Met de Wenen-express van 13.30 uur komt de Koning aan in het Zeestation. Te voet stapt de 72-jarige vorst (al overgrootvader geworden) via de Jozef II-straat (een stop vóór de kerk) en de Hendrik Serruyslaan naar zijn chalet: “…il avait la mine la plus superbe que l’on puisse voir…”

24 mei 1907

Om 07.14 uur ’s ochtends vertrekt Leopold “en grand gala” met militaire escorte per trein naar Brussel voor de finale van de Military International. Om 19.16 uur is hij terug.

1 juni 1907

De Koning bezoekt de door de Brugse kunstschilder Flori Van Acker gerestaureerde fresco’s op een gewelf in het Mariakerkse duinenkerkje.

De Echo d’Ostende van 15/16 juni vermeldt zijn aanwezigheid op de Wellingtonrenbaan voor de Military. Hij wordt ontvangen door de voorzitter van het Comité, graaf de Nieulant, en blijft tot aan de proclamatie.

21 juni 1907

“…Le Roi quittera definitivement Ostende demain soir pour se réinstaller au chateau de Laecken. Et très prochainement, le Souverein se rendra à son domaine de Ciergnon…”[59]

Maar met Leopold weet je nooit. Op 6 juli is hij terug!

14 juli 1907

De Koning reist terug naar Brussel voor de Regates Internationales.

17 juli 1907

De Koning krijgt bezoek van zijn dochter Clementina, die haar vader is komen opzoeken in het chalet.

23 juli 1907

Met de Alberta reist de Koning door naar Zeebrugge voor de ingebruikneming van de nieuwe zeehaven “Bruges-port de mer” (Zeebrugge). Later vaart hij door naar Terneuzen, Gent en Antwerpen (25 en 26 juli).

29 juli 1907

Leopold verlaat Brussel en reist alweer naar Oostenrijk voor gezondheidsproblemen. “…ik ben bijna tot complete fysieke inactiviteit gedwongen…” schrijft hij vanuit het kuuroord Badgastein naar zijn dokter, die hem een andere waterkuur aanraadt, in Royat (haalt weinig uit…)

21 augustus 1907

Ten zuiden van Parijs, in Longpont-sur-Orge, huurt hij, om de roddels van de journalisten te ontlopen, een domein van 300 ha, “kasteel Lormoy”.

[59] *bron: Echo Ostende*

16 oktober 1907

Blanche bevalt er van een tweede zoon Philippe. De boreling heeft een gehandicapt rechterarmpje (alweer stof voor karikaturisten!)

20 november 1907

Gegriefd maar vastberaden schrijft hij zijn testament. Een getormenteerd jaar loopt op zijn einde…

1908

19 februari 1908

Hartje winter; iedereen op het perron staat er warm ingeduffeld bij: het trapje van de koninklijke wagon wordt ontplooid.
"…Que vous êtes aimables de vous être dérangés, Messieurs…" krijgt een verkleumde burgemeester Pieters te horen van zijn gast die "…en simple veston refuse d'endosser son pardessus avant de monter en voiture…" en die steunt op zijn bruin-houten wandelstok.
De Koning rijdt door de Kapellestraat, op afstand gevolgd door de Oostendse burgervader en betrekt in zijn chalet een appartement, speciaal voor de gelegenheid ingericht, aan de kant van de Parijsstraat.
Motief van dit winters uitstapje? Sommigen menen op aanraden van zijn dokter; anderen denken in de richting van nieuwe projecten, mocht er geld vrijkomen bij overname van Kongo. De Waalse La Gazette ziet al een nieuw paleis verrijzen in Florentijnse stijl…

> ***plannen***
> *er zijn inderdaad plannen geweest om een gigantisch neogotisch – neobarok paleis te bouwen met daarin een stedelijk museum, theater, enz. De plannen werden getekend door Charles Girault tussen 1902 en 1908. Ze waren o.a. geïnspireerd op het Florentijnse Palazzo Vecchio en het Genuese Palazzo Doria. De plannen zelf werden nooit uitgevoerd. De beweringen in de kranten waren dus niet uit de lucht gegrepen.*

23 februari 1908

's Avonds vertrekt de Koning. Om 22.00 uur is hij aan de halte van zijn koninklijk paviljoen in Laken.

26 april 1908

's Middags komt Leopold aan, samen met baron Goffinet, intendant van de Civiele Lijst en ordonnansofficier luitenant Nypels.
Grote wandelingen in die paasvakantie zijn er niet meer bij; wat kuieren in de omgeving van zijn chalet want zijn "Très Belle" verblijft met haar oudste, de "Hertog van Tervuren" in de "Villa Caroline" vanwaar, onder de Parijsstraat, een discrete onderaardse tunnel loopt naar de koninklijke residentie.
De eigenzinnige en soms megalomane bouwheer is in gedachten bezig met grootse bouwplannen: een koninklijke kapel, een nieuwe hippodroom met beweegbaar dak, een circus, een tweede theater, een feesthal voor exposities van Belgische paarden of Vlaamse landbouwproducten. Girault zou dit alles wel voor mekaar krijgen en uit de "Fondation de la Couronne" die Kongo beheerde, zou Leopold wel een (nieuw) fortuin halen!…

7 mei 1908

"…Le Roi quittera Ostende demain à 7 heures pour Bruxelles. Espérons qu'il aura été satisfait de ce premier séjour (…) et qu'il reviendra bientot dans la vilel qui doit tant à l'initiative royale…"[60]

Enkele dagen later volgt hij een kuur van vier weken in Wiesbaden.

---

[60] *bron: Echo Ostende*

23 juli 1908

Leopold komt aan met de trein van 19.57 uur.
"…c'est à grand coups de chapeau qu'il saluait les nombreux curieux…"[61]

24 juli 1908

De Koning woont 's middags een polowedstrijd bij en heeft een lang onderhoud met de voorzitter van de club en markies de Villavieja.

26 juli 1908

De vorst wandelt door de Kapellestraat waar een enthousiaste massa hem –zoals steedsde bekende huldebetuiging brengt: "…souriant, heureux, il repondait à tous en saluant gracieusement…"

27 juli 1908

Om 18.00 uur woont hij in het prachtige decor van de Koninklijke Gaanderijen een prestigieuze schermcompetitie bij.

79 - Het Nationaal militair schermtornooi aan de Koninklijke Gaanderijen (SAO PK/B1433)

28 juli 1908

De Koning is even op zijn Brussels paleis voor een lang onderhoud met het Aalsterse ultraconservatieve parlementslid Charles Woeste. Er zal ongetwijfeld over de overname van Kongo gepraat zijn want de oppositie spreekt alarmerend over "de onmogelijke financiële lasten die België op zijn rug zou halen."
's Avonds keert Leopold terug naar Oostende.

1 augustus 1908

N.a.v. het internationaal militair schermtornooi worden om 11.00 uur in het koninklijk chalet de officieren ontvangen. Op die receptie krijgt Leopold een kleurrijke autochroom die daags voordien werd genomen vóór de gaanderijen.

2 en 3 augustus 1908

"Trois daumonts vont êtres expediées de Bruxelles…": de Wellingtonrenbaan beleeft opnieuw een manifestatie van royalisme als de vorst zich om 15.20 uur officieel met een grote suite vertoont "en redingote et chapeau de soie".
Hij blijft tot de laatste koers.

---

[61] *bron: Le Carrilon 24 juli*

4 augustus 1908

Met een onvermoeibare energie is Leopold, ondanks zijn arteriosclerose en zijn 100 kg, alweer de baan op. Per tram in een aangehaakte wagon gaat hij naar de “Golf Club d’Ostende” (weliswaar in De Haan-Klemskerke) waar op zijn kosten het nu nog altijd bestaande golfterrein werd aangelegd.
In het Club-House, waar in Engelse vitrine zilveren trofeeën en medailles pronken, gaat hij gemoedelijk om met de aristocratische leden die op dit ogenblik niet aan spelen toe zijn. Bij het bewonderde spel van M. en Mevr. de Hemptinne, Baronne de la Potterie, Comtesse Verhaeghe de Naeyer en Chandow, Watson of Cooper voelt hij zich in zijn sas. Om 16.50 uur vertrekt hij “en vicinal” nadat fotograaf Lebon de wellicht allerlaatste “Oostendse” foto van hem heeft genomen.

9 augustus 1908

De Koning is aanwezig op de Wellingtonrenbaan.

10 augustus 1908

De fervente treinfanaat rijdt voor de allerlaatste keer het station van Oostende uit, richting Brussel “qu’il quittera dans quelques jours pour aller à Ciergnon continuer sa cure…”.
Koninklijk kuren in Oostende is al geschiedenis…

> ***Leopold II***
> *zou niet meer naar Oostende terugkeren en uiteindelijk op 17 december 1909 overlijden.*

Bibliografie

Basistekst

- Le Carillon (vanaf 1895/1896)
- La Saison d'Ostende (vanaf 1878)
- La Feuille d'Ostende (vanaf 1846)
- L'Echo d'Ostende (vanaf 1864)

Excursi

- D. P. BLOK, W. PREVENIER, D. J. ROORDA e.a. (red.). *Algemene geschiedenis der Nederlanden*. Haarlem (Fibula-Van Dishoeck, 1977-1983, passim.
- Piet LOMBAERDE. *Leopold II Koning bouwheer*. Gent (Pandora), 1995.
- T. LUYKX, M. PLATEL. *Politieke geschiedenis van België van 1789 tot 1944*. Antwerpen (Kluwer), 1985.
- Voor een aantal gegevens m.b.t. Europese koningshuizen werd een beroep gedaan op Wikipedia, de vrije internetencyclopedie.

Illustraties

Alle foto's zijn afkomstig

- uit het Stadsarchief (SAO) of
- uit de privécollectie van Yvan Van Hyfte (YVH).

Colofon

Auteurs:
Ivan Van Hyfte
(kalender van de aanwezigheid van Leopold II in Oostende)
Claudia Vermaut
(excursi opgenomen in de kaderteksten)

Vormgeving:
Claudia Vermaut

Eindredactie:
Martine Landuyt
Marijke Mahieu
Claudia Vermaut

Druk:
Stadsdrukkerij

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit boek
berust uitsluitend bij de auteur.
De uitgever is hiervoor niet verantwoordelijk.

Verantwoordelijke uitgever:
Johan Vandenabeele, stadssecretaris,
Stadhuis, Vindictivelaan 1, 8400 Oostende

Wettelijk depot:
D/2005/0342/20